

JAARVERSLAG 2011 - 2012

Inhoud

• Voorwoord van de voorzitter	5
• Samenstelling en bestuur van het Vlaams Parlement	7
• Politieke dossiers – parlementaire items	15
• Het Vlaams Parlement internationaal	65
• 40 jaar	69
• Publiekswerking en interne werking	83
• Colofon en contactgegevens	93

Voorwoord van de voorzitter

Beste lezer,

U hebt het jaarverslag over het parlementaire zittingsjaar 2011-2012 in handen, reeds het derde van deze legislatuur. In 2011-2012 heeft de plenaire vergadering in totaal 220 uren vergaderd en hebben 20 commissies en speciale commissies in totaal 1.398 uren vergaderd.

Het resultaat van deze werkkraft vindt u verder in dit verslag in detail ontleed. U zal talrijke cijfers terugvinden over het aantal vragen, interpellaties en debatten, het aantal hoorzittingen en werkbezoeken of het aantal behandelde moties, resoluties en decreten. Een overzichtstabel bevindt zich op pagina 14.

Kwantiteit is evenwel slechts een beperkte maatstaf om het werk van het parlement en de parlementsleden te beoordelen. Meer dan van kwantiteit hangt de autoriteit en de invloed van een parlement af van de kwaliteit van zijn leden. Ik wil hier benadrukken dat het aartsmoeilijk is een goed parlements lid te zijn. Men dient immers over diverse kwaliteiten te beschikken. Parlementsleden moeten een ruime blik op de wereld hebben en een meer dan gemiddelde intelligentie. Ze moeten een grote dossierkennis opbouwen. Ze moeten taalvaardig zijn en enige retorische aanleg bezitten. Ze moeten visie uitstralen en durven hun freedom of speech te behouden, ook binnen de meerderheid. Ten slotte moeten volksvertegenwoordigers over sociale vaardigheden beschikken om goed contact met de basis te houden.

Het is aan de burger om zich een oordeel te vormen over de kwaliteit van het geleverde werk. De media, zowel geschreven als audiovisuele, spelen hierbij een belangrijke rol. In de toekomst zullen ongetwijfeld ook de sociale media steeds meer het politieke leven en de werking van dit parlement belichten en becommentariëren.

Een goed functionerend parlement houdt evenwel ook zelf de burger op de hoogte van waar het mee bezig is, in een klare taal en herkenbare stijl, zoals die gehanteerd wordt in publicaties – waaronder dit jaarverslag – bij rondleidingen of op onze website, waar u de agenda, de

parlementaire stukken en de verslagen van commissie- en plenaire vergaderingen kan raadplegen. U kan altijd de plenaire vergadering of commissievergaderingen bijwonen, maar u kon de plenaire vergadering ook reeds enkele jaren de visu volgen via internet.

In het pas gestarte zittingsjaar 2012-2013 is het Vlaams Parlement op deze weg verdergegaan met de uitzending van commissievergaderingen via zijn website www.vlaamsparlement.be.

In de huidige beeldgeoriënteerde samenleving met haar groeiende behoefte aan informatie in audiovisuele vorm wenst het Vlaams Parlement toegankelijk en transparant te blijven voor de burger. Daarom zijn twee commissiezalen, de Antoon Van Dyckzaal en de Jan Van Eyckzaal, uitgerust met camera's waarvan de beelden live via de website van het Vlaams Parlement kunnen bekeken worden.

Het is tevens de bedoeling om op korte termijn de videobeelden van zowel de plenaire als de commissievergaderingen via de website ter beschikking te stellen zodat men ze later ook kan herbekijken.

Het Vlaams Parlement en zijn medewerkers leveren deze inspanningen om ervoor te zorgen dat u, de gewone burger, zich een goed beeld en een objectief oordeel kan vormen over het werk dat uw volksvertegenwoordigers leveren. Ik nodig u dan ook graag uit om dit jaarverslag met aandacht door te nemen.

Ik wens u veel leesplezier.

Jan Peumans
Voorzitter

1

Samenstelling en bestuur van het Vlaams Parlement

• Vast Bureau en Uitgebreid Bureau: wie doet wat?	8
• Wijzigingen in de loop van het zittingsjaar 2011-2012	10
• Ons Vlaams Parlement in actie: het actieplan Plenum 2009 – 2014	11
• Het Vlaams Parlement in cijfers: een staalkaart	14

Vast Bureau en Uitgebreid Bureau: wie doet wat?

Het Uitgebreid Bureau dd. september 2012

V.l.n.r. Sas Van Rouveroi, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Mia De Vits, Marijke Dillen, Bart Martens, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Filip Watteuw, Martine Goossens (Secretaris-generaal), Jan Peumans, Jos De Meyer, Veerle Heeren, Marino Keulen

Vast Bureau

De dagelijkse leiding van het Vlaams Parlement wordt uitgeoefend door het Vast Bureau, ook Bureau genoemd.

Samenstelling

Het Bureau:

- wordt bij de opening van elk zittingsjaar opnieuw verkozen.
- bestaat uit de voorzitter, vier onder-voorzitters en drie secretarissen. (Het Reglement bepaalt dat het parlement die aantallen kan wijzigen.)
- wordt volgens de evenredige vertegenwoordiging samengesteld: CD&V, N-VA, sp.a, Open VLD en Vlaams Belang zijn vertegenwoordigd, Groen! en LDD niet.

Taken

- De voorzitter zit de plenaire vergadering voor en ziet toe op de uitvoering van alle beslissingen.
- Het Bureau vergadert tweewekelijks en staat in voor het administratieve beheer van het Vlaams Parlement (financiën, infrastructuur en personeelsbeleid).

Uitgebreid bureau

Het Uitgebreid Bureau regelt de zuiver politieke aangelegenheden, zoals het opstellen van de agenda van de plenaire vergadering.

Samenstelling

Het Uitgebreid Bureau:

- bestaat uit het Bureau, uitgebreid met de voorzitters van de erkende fracties.
- vergadert wekelijks op maandag.

Taken

- Het Uitgebreid Bureau beslist over de ontvankelijkheid en de behandeling van interpellaties. Het verwijst ze door naar de bevoegde commissie, naar de plenaire vergadering of wijst ze af.
- Het Uitgebreid Bureau coördineert de werking van de commissies en de initiatieven voor het verbeteren van de politieke werking van het Vlaams Parlement.

Samenstelling van het Bureau tijdens het parlementaire jaar 2011-2012

Voorzitter: Jan Peumans N-VA

Eerste ondervoorzitter: Carl Decaluwé CD&V, Veerle Heeren CD&V vanaf 1 februari 2012

Tweede ondervoorzitter: Marijke Dillen Vlaams Belang

Derde ondervoorzitter: Dirk Van Mechelen Open VLD

Vierde ondervoorzitter: Mia De Vits sp.a

Vijfde ondervoorzitter: Jos De Meyer CD&V

Zesde ondervoorzitter: Joris Van Hauthem Vlaams Belang, Filip Dewinter Vlaams Belang vanaf 25 april 2012

Secretaris bevoegd voor financiën: Veerle Heeren CD&V, Koen Van den Heuvel CD&V vanaf 1 februari 2012

Secretaris bevoegd voor personeelsaangelegenheden: Marino Keulen Open VLD

Secretaris bevoegd voor infrastructuur, gebouwen en informatica: Bart Martens sp.a

Fractieleiders toegevoegd aan het Bureau

CD&V: Ludwig Caluwé

Vlaams Belang: Filip Dewinter, Joris Van Hauthem vanaf 25 april 2012

Open VLD: Sas Van Rouveroij

N-VA: Kris Van Dijck

sp.a: John Crombez, Bart Van Malderen vanaf 7 december 2011

Groen: Filip Watteeuw

LDD: Lode Vereeck

Wijzigingen in de loop van het zittingsjaar 2011-2012

In de loop van dit zittingsjaar vonden enkele wijzigingen plaats in de samenstelling van het Vlaams Parlement.

- Op 7 december 2011 legde de heer Jurgen Vanlerberghe de eed af als opvolger van de heer John Crombez, die tot federaal staatssecretaris werd benoemd.
- Op 1 februari 2012 legde mevrouw Els Kindt de eed af als opvolger van de heer Carl Decaluwé, die op 31 januari 2012 ontslag heeft genomen.

Ook de samenstelling en het bestuur van de fracties onderging enkele veranderingen.

- De heer John Crombez werd als voorzitter van de sp.a-fractie op 7 december 2012 vervangen door de heer Bart Van Malderen.
- De heer Filip Dewinter werd als voorzitter van de Vlaams Belang-fractie op 25 april 2012 vervangen door de heer Joris Van Hauthem.
- Op 12 juli 2012 heeft mevrouw Gerda Van Steenberge de Vlaams Belang-fractie verlaten om als onafhankelijke te zetelen.

Op het einde van het zittingsjaar 2011-2012 zaten de volgende aantallen Vlaamse volksvertegenwoordigers in het halfroond: **CD&V:** 31 Vlaamse volksvertegenwoordigers **Open Vld:** 22 Vlaamse volksvertegenwoordigers **sp.a:** 19 Vlaamse volksvertegenwoordigers **Vlaams Belang:** 18 Vlaamse volksvertegenwoordigers **N-VA:** 17 Vlaamse volksvertegenwoordigers **LDD:** 7 Vlaamse volksvertegenwoordigers **Groen:** 7 Vlaamse volksvertegenwoordigers **UF:** 1 Vlaamse volksvertegenwoordiger **Onafhankelijk:** 2 Vlaamse volksvertegenwoordigers

Ons Vlaams Parlement in actie: het actieplan Plenum 2009 – 2014

In maart 2010 legde het Uitgebreid Bureau, op voorstel van voorzitter Jan Peumans, de prioriteiten van het Vlaams Parlement vast in het actieplan Plenum 2009-2014. Ons Vlaams Parlement in actie, zo luidde de ondertitel. Tijdens het zittingsjaar 2011-2012 werd op de ingeslagen weg voortgegaan om de actiepunten in de praktijk om te zetten.

Een grondig debat en efficiënte controle

De Vlaamse Regering toonde zich in het begin van haar regeerperiode bereid om voortaan met conceptnota's, groen- en witboeken te werken. Vanuit parlementair oogpunt is de meerwaarde duidelijk: de wetgever wordt in een vroeg(er) stadium betrokken bij het voorbereiden van de regelgeving en kan een duidelijk standpunt innemen. De regering heeft verschillende nota's ingediend, dus dit systeem lijkt in de praktijk afdoend te werken.

Het initiatief ligt niet alleen bij de regering: het parlement kan de regering om dergelijke nota's vragen. En ook volksvertegenwoordigers kunnen een politiek idee uitwerken in de vorm van een 'groenboek' en zo een debat op gang brengen. Verschillende parlementsleden hebben dergelijke 'conceptnota's voor nieuwe regelgeving' ingediend. Dit instrument zorgt ervoor dat een grondige bespreking mogelijk is zonder dat er al een volledig uitgeschreven voorstel van decreet voorligt.

Het actieplan maakt ook werk van een grondige evaluatie van de bestaande controlemiddelen: de vragen en interpellaties. De evaluatie uit het vorige zittingsjaar heeft geleid tot verschillende reglementswijzigingen. Bedoeling is dat deze controlemiddelen doelgerichter gebruikt worden en dat hun ontvankelijkheid sneller en transparanter beoordeeld wordt. Aangezien beslissingen over de controlemiddelen elk parlementslid rechtstreeks aanbelangen, blijft een efficiënt en verantwoord gebruik ervan een continu aandachtspunt voor het Uitgebreid Bureau.

Betere planning en samenwerking informatievoorziening

Alle commissies maken werk van een betere planning van hun werkzaamheden op korte en middellange termijn. Een

betere agendasetting zorgt ervoor dat een commissie een thema op de politieke agenda kan plaatsen. Ook op organisatorisch vlak zijn er voordelen: het maakt het beoordelen van vragen en interpellaties makkelijker, net als het inplannen van hoorzittingen met externen. Toch is enige realiteitszin gepast: veel hangt af van de vraag of de timing die de regering voor ontwerpen van decreet vooropgesteld heeft, wel haalbaar is.

Aangezien beslissingen over de controlemiddelen elk parlementslid rechtstreeks aanbelangen, blijft een efficiënt en verantwoord gebruik ervan een continu aandachtspunt voor het Uitgebreid Bureau.

Parlementsleden en kabinetten kunnen de agenda's via het intranet consulteren, net als het register met de toezeggingen die de leden van de Vlaamse Regering in de plenaire vergadering en commissies hebben gedaan. Dit instrument draagt dus bij tot een betere informatiedoorstroming van de regering naar het parlement.

Het periodieke overleg van de parlementsvoorzitter met de minister-president, waar duidelijke afspraken worden gemaakt over onder meer het tijdig indienen van de begroting en van ontwerpen van decreet, blijkt eveneens van groot nut voor een vlotte samenwerking tussen het parlement en de regering.

Elke vaste beleidscommissie beschikt op het intranet over haar eigen commissiepagina, die op termijn het unieke informatie- en communicatieplatform voor de commissieleden zal vormen. Momenteel zorgt het parlementaire informatiecentrum

voor actuele informatiedossiers en thematische portalen, naast het aanbieden van informatie op vraag. Deze dienstverlening zal in de toekomst nog meer op maat en digitaal verlopen. De lopende proefprojecten 'actief informatiebeleid', waarbij de regering het parlement spontaan informeert over dossiers die het parlement aanbelangen, passen in dit kader.

Externe adviseurs

Het actieplan beklemtoont het bevoorrechte partnerschap met het Rekenhof, dat over een enorme expertise beschikt. Met het oog op de parlementaire controle op de regering is het een goede zaak dat de rapporten van het Rekenhof in bijna alle commissies grondig worden besproken. Vorig zittingsjaar werd beslist om opvolgingsbesprekingen te houden over de resultaten van de aanbevelingen. Het Rekenhof geeft jaarlijks aan welke rapporten hiervoor in aanmerking komen, maar deze principebeslissing moet wel nog ingang vinden in de praktijk.

Ook adviezen en rapporten van andere instanties kunnen een belangrijke bijdrage leveren tot de regelgevende en controlerende taken van het parlement. Het Vlaams Parlement onderhoudt daarom geregelde contacten met de strategische adviesraden

en nodigt hen regelmatig uit voor hoorzittingen of gedachtewisselingen. Met de Vlaamse Regering werden afspraken gemaakt over het bespreken van de rapporten van de interne audit (IAVA).

Met het oog op de parlementaire controle op de regering is het een goede zaak dat de rapporten van het Rekenhof in bijna alle commissies grondig worden besproken.

De paraparlementaire instellingen worden op verschillende manieren betrokken bij de parlementaire werking. Zo bespreken de commissies hun jaarverslagen consequent, vragen hen om advies in concrete dossiers of betrekken hen bij de redactie van een maatschappelijke beleidsnota. De samenwerking met de Vlaamse Ombudsdienst heeft geleid tot de aanpassing van het Klachtendecreet en van de klokkenluidersregeling, beide het resultaat van een evaluatie van de decreten.

Aandacht voor Europese regelgeving

Het Vlaams Parlement besteedt de nodige aandacht aan Europese dossiers. Bij elk nieuw EU-voorzitterschap maakt de Vlaamse Regering informatiefiches voor de belangrijkste EU-dossiers en verspreidt die als een parlementair document. In een aantal commissies houden de bevoegde ministers systematisch een debriefing na afloop van de betrokken EU-raad.

door flexibele en competente medewerkers. Daarom werd het project functieclassificatie voortgezet en werden de werklust en de beschikbare capaciteit onderzocht. Er wordt ook werk gemaakt van een rekenmodel om de ecologische voetafdruk te beperken: het parlement heeft hier immers een voorbeeldrol te vervullen.

Een betere communicatie met pers en publiek

De pers beschikt over verschillende manieren om opnames te krijgen van besprekingen die in het Vlaams Parlement worden gevoerd. Ze kunnen beeldopnames van de plenaire vergadering opvragen, sinds oktober 2012 zijn er ook beelden beschikbaar van vergaderingen in twee commissiezalen. Via live streaming op de site kunnen zij deze vergaderingen ook volgen. Het Vlaams Parlement attendeert de pers regelmatig op interessante agenda-punten van de plenaire vergadering of de commissievergaderingen. Een RSS-feed bij de agenda's op de website maakt aanpassingen in de vergaderagenda snel duidelijk.

Daarnaast werd de informatiebrochure voor het ruime publiek in 2012 helemaal herwerkt en opgemaakt in de nieuwe huisstijl. Ze is in diverse talen beschikbaar. De website van het Vlaams Parlement zal meer gebruiksvriendelijk worden gemaakt. Externe deskundigen en stakeholders zullen de visie op de nieuwe website aan een kritische toets onderwerpen. Een merkfilm zal de werking van het parlement tonen en tegelijk het Vlaams Parlement als een open huis voorstellen. Momenteel zijn er besprekingen met de vijf Vlaamse filmscholen over hun medewerking aan deze film via een wedstrijd.

Ook de vergaderinfrastructuur van het Vlaams Parlement hoort thuis in de publieksfunctie die het parlement zichzelf heeft opgelegd. Uit een kwalitatieve bevraging blijkt dat externe organisatoren van evenementen een uitgesproken positieve ervaring hebben met deze infrastructuur en de medewerking van de betrokken diensten.

Een nieuw intranet

Begin 2012 werd het nieuwe intranet ingevoerd. De interne e-nieuwsbrief maakt het mogelijk om snel en accuraat te reageren, zodat de interne communicatie beter verloopt. Het HR-beleid wil een kwaliteitsvolle, klantgerichte dienstverlening garanderen

Het Vlaams Parlement in cijfers: een staalkaart

In 2011-2012 werden in de plenaire vergadering

- **406** actuele vragen gesteld
- **14** actualiteitsdebatten gehouden
- **58** voorstellen van resolutie behandeld, waarvan 28 aangenomen
- **124** moties behandeld, waarvan 18 werden aangenomen
- **122** decreten aangenomen, waarvan 29 voorstellen van decreet, ingediend door Vlaamse volksvertegenwoordigers, en 93 ontwerpen van decreet, ingediend door de Vlaamse Regering.

De plenaire vergadering heeft in totaal **220** uren vergaderd.

In 2011-2012 werden in de commissies

- **1328** vragen om uitleg gesteld
- **74** hoorzittingen gehouden
- **47** werkbezoeken afgelegd
- **77** interpellaties gehouden.

De **21** commissies en speciale commissies van het parlement hebben in totaal **1625** uren vergaderd.

In 2011-2012 hebben de Vlaamse volksvertegenwoordigers **6668** schriftelijke vragen gesteld.

In 2011-2012 werden in het Vlaams Parlement

- **35** voorstellen van decreet ingediend door de Vlaamse volksvertegenwoordigers
- **78** voorstellen van resolutie ingediend

In 2011-2012 heeft de Vlaamse Regering

- **30** beleidsbrieven ingediend in het parlement, waarin elke Vlaamse minister de hoofdlijnen van zijn of haar beleid uiteenzet
- **93** ontwerpen van decreet ingediend

In 2011-2012 hebben de inwoners van Vlaanderen **24** verzoekschriften ingediend bij hun parlement.

Aan het einde van het zittingsjaar 2011-2012 waren er **258** politieke medewerkers in dienst, en **241** personeelsleden bij het Algemeen Secretariaat.

Meer cijfergegevens vindt u op www.vlaamsparlement.be/statistieken.

2

Politieke dossiers – parlementaire items

• Winkelen in Uplace of niet?	16
• Een loopbaanakkoord voor vijftigplussers en jongeren met onvoldoende kwalificaties	18
• Wetenschap en innovatie: een nieuw rapport-Soete	20
• Alarmbel voor de wetenschappelijke en technische opleidingen	22
• De komst van een derde VRT-net: OP12	24
• Overheidssteun voor professionele kunstenaars	26
• Medisch en ethisch verantwoord sporten	27
• Een nieuw Europees landbouwbeleid	28
• Europa haalt de timing voor het nieuwe visserijbeleid niet	30
• Verbod om energiekanten 'met een sociaal verleden' te weigeren	32
• Het Reisbureaudecreet, kroniek van een aangekondigde afschaffing	33
• De vereffening van de Gemeentelijke Holding	35
• Het verdeelrecht: een 'miserietaks' om de begroting in evenwicht te houden	37
• Banding en banking: opnieuw een hervorming van de steun voor hernieuwbare energie	38
• 'Pacta sunt servanda' versus 'Luctor et emergo': het politieke moeras van de Hedwigepolder	41
• Moeizame hervorming van het secundair onderwijs	43
• Nieuwe decreten op adoptie, kinderopvang en pleegzorg	45
• Een aangepaste organieke regeling voor gemeenten, OCMW's en provincies	48
• Het parlement waakt over de correcte toepassing van het Planlastendecreet	49
• Privéhuurmarkt onmisbaar in de strijd tegen de woonnood	50
• Stop geweld tegen holebi's	52
• Uitdoving van de terbeschikkingstelling voor het onderwijzend personeel	53
• Ruimtelijk Structuurplan wordt Beleidsplan Ruimte	55
• Hervorming van belasting op inverterstelling leidt tot moties van wantrouwen	57
• Een Vlaams decreet voor de internationale wapenhandel	59
• Zeg niet 'afvalstoffen' maar wel 'materialen'	62
• Petitie Schipdonkkanaal blijft 'on hold' staan	63

Winkelen in Uplace of niet?

Van de dossiers die de commissie voor Economie en werk dit jaar kreeg voorgeschiedeld, sprong dat van het megashoppingcentrum Uplace in Machelen het meest in het oog, niet het minst ook in de media. De maatschappelijke commotie die dat teweegbracht, liet het Vlaams Parlement niet onberoerd en zorgde zowel in de plenaire vergadering als in de commissie voor verhitte debatten.

Het dossier kwam voor het eerst aan bod op 10 november 2011, met een interpellatie van Filip Watteeuw en een vraag om uitleg van Joris Van Hauthem. De interpellatie legde nadrukkelijk de band met de nota van de Vlaamse Regering Winkelen in Vlaanderen (ook wel de Winkelnota genoemd), die tijdens het vorige parlementaire jaar uitvoerig in de commissie werd besproken. Volgens de interpellant stond het toekennen van een bouwvergunning haaks op de uitgangspunten van deze nota, die er precies op gericht was om de winkelfunctie van de stadscentra te bevorderen.

Op 15 februari 2012 waren er actuele vragen in de plenaire vergadering over het negatieve advies van het federale directoraat-generaal Luchtvaart inzake de bouwvergunning voor Uplace.

Het Uplaceproject komt voort uit een zogenaamd brownfieldconvenant, dat ook de Vlaamse Regering bindt. In dergelijke convenants wordt met projectontwikkelaars en investeerders overeengekomen om oude (en doorgaans ook vervuilde) industrieterreinen een nieuwe bestemming te geven. In de loop van de debatten werd regelmatig verwezen naar het feit dat dit convenant

nog snel tot stand was gekomen aan het eind van de vorige regeerperiode en dat de nieuwe Vlaamse Regering zo werd opgezet met een erfenis van de vorige regering. Een voorstel van resolutie van Groen om het brownfieldconvenant voor het project Uplace Machelen te vernietigen, werd niet aangenomen.

Het zogenaamde Brownfielddecreet werd in de loop van het parlementaire jaar overigens aangepast, als gevolg van een evaluatie van het eerste decreet. De commissie besprak dat wijzigingsdecreet op 30 maart 2012. Deze aanpassing had geen directe gevolgen voor het Uplace dossier.

De maatschappelijke commotie liet het Vlaams Parlement niet onberoerd en zorgde zowel in de plenaire vergadering als in de commissie voor verhitte debatten.

Eind mei 2012 verleende Vlaams minister Schauvliege uiteindelijk een milieuv vergunning voor het Uplace project. Naar aanleiding daarvan was er een geanimeerd actualiteitsdebat in de plenaire vergadering van 6 juni 2012. In dat debat kwam ook de cohesie in de Vlaamse Regering aan bod, omdat niet alle regeringspartijen blijkbaar even positief staan tegenover het project.

Het algemene debat over het winkelbeleid werd voortgezet met een gedachtewisseling over de omzendbrief Grootschalige detailhandel van Vlaams minister Philippe Muyters in februari 2012. In de rondzendbrief werden de opties van de Winkelnota vertaald naar het beleid op het vlak van ruimtelijke ordening. Ook in dit debat werd naar Uplace verwezen. Volgens sommige fracties staat een dergelijk megaproject haaks op de principes die de winkelnota in de praktijk wil brengen.

Een loopbaanakkoord voor vijftigplussers en jongeren met onvoldoende kwalificaties

Vanzelfsprekend eiste de voortdurende economische crisis de aandacht van de Vlaamse commissie voor Economie en Werk het voorbije jaar op. Belangrijke trefwoorden hierbij waren: activering en begeleiding (in het loopbaanakkoord), innovatie (in het nieuwe rapport-Soete) en onderwijs (in de twee nieuwe plannen die het onderwijs beter op de arbeidsmarkt moeten afstemmen).

In antwoord op een vraag van Lydia Peeters schetste minister Philippe Muyters de grote lijnen van het nieuwe kader van het loopbaanbeleid in Vlaanderen. Voortaan zal meer aandacht gaan naar talent en competentie. Een maatpakfilosofie zal de leidraad zijn: elk individu wordt afzonderlijk bekeken. Als de afstand tot de arbeidsmarkt te groot is, zal men nagaan hoe dit in de begeleiding het best opgevangen kan worden. Volgens de minister kon dit wel pas gerealiseerd worden als ook de sociale partners bereid waren zich hiervoor in te spannen.

De commissie debatteerde uitgebreid over dit VESOC-loopbaanakkoord en kon zich zeker vinden in de optie om zich op specifieke doelgroepen te richten.

waren er heel wat vragen over hoe de uitbreiding van de activering van werkzoekenden tot 58 jaar – waar de commissie het mee eens was – in de praktijk zou verlopen.

Het activeringsbeleid en de rol van de VDAB daarin kwamen in de loop van het werkjaar nog herhaaldelijk ter sprake. Vooral de activering van oudere werkzoekenden en de terughoudendheid van bedrijven om oudere werknemers aan te werven, kwamen geregeld aan bod, net als de rol die de vijftigplustewerkstellingspremie daarin kan spelen. Met die premie worden bedrijven aangespoord om oudere werknemers aan te werven, wat doorgaans als een noodzakelijk instrument wordt gezien.

Na een lang sociaal overleg bereikten deze partners, met enige vertraging, op 17 februari 2012 binnen het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité (VESOC) een akkoord over het loopbaanbeleid. De basis van dat akkoord is het Pact 2020, waarin de Vlaamse Regering samen met de sociale partners en het georganiseerde middenveld de concrete doelstellingen voor Vlaanderen in Actie (ViA) heeft vastgelegd. De bedoeling is om meer mensen aan de slag te houden, in gemiddeld langere loopbanen, maar ook in meer werkbare jobs. De twee belangrijkste doelgroepen zijn vijftigplussers en jongeren met onvoldoende kwalificaties.

De commissie debatteerde uitgebreid over dit VESOC-loopbaanakkoord en kon zich zeker vinden in de optie om zich op specifieke doelgroepen te richten. Tegelijkertijd

Wetenschap en innovatie: een nieuw rapport-Soete

Dat het Vlaamse innovatielandschap complex en verdeeld is, weet iedereen die het rapport-Soete heeft gelezen. Dit rapport dateert echter al van 2007. Uit de besprekingen in de commissie voor Economie en Werk bleek dat de tijd rijp was voor een nieuw rapport om precies te kunnen nagaan wat de stand van zaken is en hoe Vlaanderen daar het best op kan reageren.

In oktober 2011 hield de commissie voor Werk een gedachtewisseling over de conceptnota Innovatiecentrum Vlaanderen, die een onderdeel vormt van het beleid dat de innovatieve slagkracht van Vlaanderen moet verhogen. De conceptnota van minister Lieten poogt door het benoemen van een aantal speerpunt domeinen meer lijn in het innovatiebeleid te brengen.

In die zin bouwt de nota verder op de conclusies van het eerste rapport-Soete uit 2007, waarin het Vlaamse innovatie-instrumentarium – alle initiatieven die de Vlaamse overheid heeft genomen om wetenschap en innovatie te stimuleren –

werd doorgelicht. De conclusie van dat eerste rapport, waarnaar vaak werd verwezen in latere parlementaire debatten, luidde dat het ingewikkelde en versnipperde innovatielandschap aan een grondige vereenvoudiging toe was.

Rapport-Soete II

Tijdens het debat over de conceptnota werd opgemerkt dat de vernieuwde aanpak lang op zich had laten wachten, aangezien het Rapport-Soete al vier jaar eerder was gepubliceerd. De tijd werd rijp geacht om een nieuwe doorlichting van het innovatie-instrumentarium te laten uitvoeren,

opnieuw door een expertengroep onder leiding van professor Soete. Zo kwam het rapport-Soete II tot stand. De conclusie van het tweede rapport luidde dat het innovatie-instrumentarium de economische crisis goed had doorstaan, maar dat er nog altijd structurele ingrepen nodig zijn: de versnippering is nog niet weggewerkt en Vlaanderen dreigt achterop te lopen in het internationale innovatielandschap.

Tijdens het debat over de conceptnota werd opgemerkt dat de vernieuwde aanpak lang op zich had laten wachten, aangezien het Rapport-Soete al vier jaar eerder was gepubliceerd.

Op 30 mei 2012 stelde professor Soete het nieuwe rapport in de commissie voor. Op 27 juni volgde een debat met minister Lieten over de beleidsconclusies die de Vlaamse Regering uit het rapport trekt. De minister stelde zelf zes actielijnen voor, die aan de stakeholders en aan het Vlaams Parlement werden voorgelegd voor verdere verfijning. De minister beloofde bovendien om de commissie elke drie maanden een stand van zaken te geven over de uitvoering van de actielijnen.

Alarmbel voor de wetenschappelijke en technische opleidingen

De band tussen onderwijs en economie, en zeker de afstemming van het onderwijs op de arbeidsmarkt, is een thema dat geregeld terugkomt. Vooral het permanente tekort aan afgestudeerden in wetenschappelijke en technische richtingen is zorgwekkend.

Eind 2010 vroeg het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) en aan de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) een advies over het verhogen van het aantal afstuderende studenten in wetenschappelijke en technische richtingen. Op 4 mei 2011 lichtten de VRWI en Vlor in de commissie voor Economie en werk deze adviezen toe. Het debat resulteerde in een 'kamer'breed gedragen voorstel van resolutie, dat het Vlaams Parlement in juli 2011 goedkeurde.

Over de opvolging van de resolutie en de rondetafel die VRWI en Vlor in september over hun adviezen hielden, stelde Koen Van den Heuvel in oktober 2011 een vraag om uitleg aan minister Ingrid

Lieten. De minister antwoordde dat een interdepartementale werkgroep met vertegenwoordigers van Onderwijs, Economie, Wetenschap, Innovatie en Werk bezig was met het opstellen van een geïntegreerd actieplan. De VRWI zou zorgen voor een wetenschappelijk onderbouwde invulling van dat plan. Ook tijdens de bespreking van de begroting 2012 werden vragen gesteld over de intenties van de minister op het vlak van wetenschapscommunicatie en het stimuleren van technische en wetenschappelijke studierichtingen.

Twee nieuwe plannen

Uiteindelijk resulteerde dit in twee plannen, die de ministers Lieten en Smet aan

het Vlaams Parlement voorlegden: een Beleidsplan Wetenschapscommunicatie en een Actieplan voor het stimuleren van loopbanen in wiskunde, exacte wetenschappen en techniek (kortweg STEM-actieplan). Ze bespraken beide plannen ook in de commissie voor Onderwijs op 18 april 2012. De parlementsleden drongen sterk aan op het op elkaar afstemmen van het beleidsplan en het actieplan en stelden vragen over de nodige budgettaire middelen.

De parlementsleden drongen sterk aan op het op elkaar afstemmen van het beleidsplan en het actieplan en stelden vragen over de nodige budgettaire middelen.

Het Vlaams Parlement zal de uitvoering van beide plannen nauwlettend opvolgen. Dit is duidelijk nodig, want bij het begin van het schooljaar 2012-2013 bleek eens te meer dat de instroom van leerlingen in wetenschappelijke en technische studierichtingen verminderd was.

De komst van een derde VRT-net: OP12

De beheersovereenkomst met de VRT voor de periode 2012-2016 bepaalt dat de VRT over drie tv-netten kan beschikken die elk via een afzonderlijk kanaal worden uitgezonden: Eén, Canvas en Ketnet. Het derde net ging effectief van start op 1 mei 2012 en leverde meteen heel wat gespreksstof op in het Vlaams Parlement.

De VRT-beheersovereenkomst 2012-2016, die werd afgesloten in juli 2011, werd niet op alle banken op gejuich onthaald. Verschillende oppositieleiden betreurden dat niet voorafgaand was onderzocht of een kanaal dat uitsluitend voor jongeren en kinderen was bestemd, wel “wenselijk, haalbaar en betaalbaar” was, zoals het parlement had gevraagd in zijn resolutie van 18 mei 2011. Ze vonden het voorbarig dat hiervoor in tijden van besparingen 4,14 miljoen euro extra werd uitgetrokken, terwijl de inhoudelijke invulling en kostprijs van het nieuwe kanaal nog niet eens vastlagen.

Op de parlementaire rooster

Toen de CEO van de openbare omroep, Sandra De Preter, in haar nieuwjaars toespraak bekendmaakte dat het derde VRT-net vanaf 1 mei 2012, en dus zonder voorafgaande studie, operationeel zou worden, namen leden van de oppositie minister Lieten zwaar onder vuur, zowel in de commissievergaderingen als in de plenaire vergadering. Open Vld, Vlaams Belang en LDD volgden de effectieve opstart van het nieuwe kanaal, OP12, met argusogen en confronteerden de minister met de variërende kijk- en

waarderingscijfers van zowel OP12 als Canvas. Volgens hen volstond de programmering op de nieuwe zender niet eens om een avond te vullen. Groen betreurde dan weer dat populaire kinderprogramma's werden verschoven naar een ander tijdstip.

Het derde net ging effectief van start op 1 mei 2012 en leverde meteen heel wat gespreksstof op in het Vlaams Parlement.

De minister bleef ondanks de kritiek onverkort achter de beheersovereenkomst staan. Ze noemde Ketnet een beproefd procedé voor kinderen tot twaalf jaar, dat vlot kon worden overgenomen op verschillende platformen: televisie, online en mobiel. Ze maakte duidelijk dat de VRT de nodige tijd kreeg voor onderzoek en experiment en om het aanbod voor jongeren en expats uit te bouwen. Het was volgens haar niet de bedoeling dat OP12 meteen avondvullend zou zijn: tot 20 uur zouden kinderen en jongeren een volwaardige programmering aangeboden krijgen, erna moest er ruimte zijn voor live-uitzendingen, sportevenementen ... Dit laatste hoefde echter niet noodzakelijk ingevuld te worden. De minister vond het ten slotte te vroeg om al na enkele maanden de nieuwe zender te beoordelen en bevestigde haar vertrouwen in de knowhow van de VRT.

Overheidssteun voor professionele kunstenaars

Dat de werelden van de muziek en van de letteren in zwaar weer verkeren, is niet nieuw. Tijdens het vorige parlementaire jaar kwamen de financiële problemen in deze twee sectoren al uitgebreid aan bod. Het Kunstendecreet biedt een eerste antwoord door duidelijk te maken hoe organisaties en individuele kunstenaars subsidies kunnen verwerven voor het realiseren en presenteren van hun creatieve ideeën. Toch vraagt het Vlaams Parlement met twee resoluties extra aandacht voor de problemen.

Actieplan voor de muziek in Vlaanderen

Tijdens de vorige zittingsperiode vond in het Vlaams Parlement al een hoorzitting plaats over het manifest Music is Live van de muzieksector. Dat manifest werd later verfijnd tot een actieplan, dat in 2010 opnieuw aan het Vlaams Parlement werd voorgelegd. Dit leidde tot de resolutie betreffende een actieplan voor de muziek in Vlaanderen, die in december 2011 unaniem werd aangenomen.

Zo is er de vraag om de cultuurconsument bewust te maken van het feit dat door het illegaal downloaden van muziek kunstenaars een groot deel van hun inkomen mislopen.

Deze resolutie bevat heel wat duidelijke richtlijnen voor de Vlaamse Regering. Zo is er de vraag om de cultuurconsument bewust te maken van het feit dat door het illegaal downloaden van muziek kunstenaars een groot deel van hun inkomen mislopen. Het parlement vraagt daarnaast dat het MuziekOverleg als gesprekspartner betrokken wordt bij beleidsbeslissingen die een impact hebben op de muzieksector. Een derde vraag heeft betrekking op het opwaarderen van de muziekeducatie in het onderwijs en het bevorderen van de internationale groeikansen van de muzieksector, niet alleen vanuit het bevoegdheidsdomein Cultuur, maar ook vanuit Economie, Media, Toerisme, Onderwijs en Buitenlandse handel. Ten slotte dringt het parlement er in deze resolutie op aan om te zorgen voor een realistische regelgeving om gehoorschade als gevolg van langdurige

blootstelling aan hoge geluidsniveaus te voorkomen.

Een deel van de vragen uit de resolutie valt onder de federale bevoegdheid. Op dat niveau ijvert de resolutie voor de naleving van de bescherming van het auteursrecht en de naburige rechten, en voor de invoering van fiscale stimuli voor de muzieksector.

Actieplan voor de letteren in Vlaanderen

De moeilijke situatie van de letteren werd al in 2010 duidelijk tijdens een hoorzitting over het letterenbeleid en het boekbedrijf in Vlaanderen: de dalende boekenverkoop, het stijgende aantal faillissementen van boekhandels, het te lage aantal buitenlandse vertalingen en het beperkte inkomen van een groot aantal schrijvers zijn enkele voorbeelden. In 2012 kwam het letterenbeleid opnieuw aan bod tijdens een hoorzitting met het Vlaams Fonds voor de Letteren.

In 2012 stemde het Vlaams Parlement in met de resolutie betreffende een actieplan voor de letteren in Vlaanderen. Daarin vraagt het om een billijke leenrechtvergoeding en om maatregelen om de zelfstandige boekhandels te ondersteunen. Tevens steunt het Vlaams Parlement het project e-Boekplatform en de erkenning van het BoekenOverleg als formeel aanspreekpunt voor de sector. De kandidatuur van Vlaanderen als gastland op de Frankfurter Buchmesse in 2015 wordt ten slotte gezien als een belangrijke factor om onze literatuur internationaal in beeld te brengen.

Ook hier zijn evengoed federale maatregelen nodig. Een gereguleerde boekenprijs en een aantal fiscale maatregelen kunnen de sector enige ademruimte geven.

Medisch en ethisch verantwoord sporten

De schorsing door het Vlaams Doping Tribunaal in 2009 van de tennissers Wickmayer en Malisse voor het onzorgvuldig invullen van hun verblijfplaats werd in 2012 weer actueel. De Raad van State deed in februari immers een uitspraak in deze zaak en vernietigde de Vlaamse toepassing van de code van het Wereld Anti Doping Agentschap (WADA), en dan meer bepaald de manier waarop topsporters hun zogenaamde whereabouts moeten invullen. Het sportbeleid stond hiermee voor een moeilijke opdracht.

De uitdaging was groot: het Vlaamse sportbeleid moest opnieuw afgestemd worden op dat van de internationale organisaties, en tegelijk moesten de drie gemeenschappen van de Belgische federatie op één lijn worden gebracht. Samen met minister Philippe Muyters zocht het Vlaams Parlement op korte termijn naar een oplossing die aan beide vereisten voldeed.

Op 29 februari stemde het Vlaams Parlement in met het samenwerkingsakkoord tussen de drie gemeenschappen over dopingpreventie en –bestrijding in de sport. Dit akkoord garandeert dat elitesporters in heel België op dezelfde manier worden behandeld. Vervolgens werkten ze aan de toepassing van de internationale regelgeving, rekening houdend met de opmerkingen van de eigen en de internationale sportorganisaties, van de antidopinginstanties en van de Privacycommissie. Ze maakten ineens ook werk van het eenvoudiger en toegankelijker maken van de wetgeving, om vlot te kunnen anticiperen op internationale ontwikkelingen.

Het nieuwe decreet werd aangenomen op 23 mei 2012. De in te vullen verblijfsgegevens zijn vereenvoudigd en de invulplicht werd beperkt tot een aantal categorieën van elitesporters: dit zorgt ervoor dat Vlaanderen nu niet meer strenger is dan andere landen.

Een nieuw Europees landbouwbeleid

De besprekingen over de hervorming van het Europees landbouwbeleid lopen al enkele jaren en ook in 2012 werden ze nog niet afgerond. Het Vlaams Parlement volgt de ontwikkelingen op de voet en speelt duidelijk zijn rol op het Europese forum.

Een Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB): positieve punten...

Op 12 oktober 2011 presenteerde de Europese Commissie haar wetgevende voorstellen voor de hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Het Europees Parlement en de Europese ministers van Landbouw zullen als 'co-wetgevers' samen beslissen hoe het nieuwe landbouwbeleid er vanaf 2014 zal uitzien. Daar gaat op alle niveaus natuurlijk wel een grondige consultatie en bespreking aan vooraf.

Op 26 oktober besprak de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid deze voorstellen met minister-president Kris Peeters. De Europese plannen gaan in op twee grote uitdagingen: de verdeling van de steun tussen de 27 lidstaten en de diverse sectoren, en de manier waarop de landbouw inspeelt op de maatschappelijke verwachtingen op het vlak van klimaat en milieu. De plannen bevatten heel wat positieve elementen: het behoud van de twee pijlers (directe inkomenssteun en plattelandsontwikkelingsbeleid), extra steun voor jonge landbouwers, een versterking van de producentenorganisaties en steun voor duurzame investeringen in plattelandsontwikkeling.

... en moeilijkere punten

Sommige maatregelen die de Europese Commissie aandroeg, hebben een meer omstreden impact op Vlaanderen. Zo zullen door de herverdeling van de middelen de oude EU-lidstaten minder ontvangen en de nieuwe meer. De Europese Commissie stelt bovendien voor dat alle landbouwers dezelfde bedrijfstoelage per hectare ('flat rate') krijgen, waardoor er geen variatie om economische redenen meer mogelijk zou zijn tussen de sectoren. Dat zou in Vlaanderen zorgen voor grote verschuivingen tussen sectoren en bedrijven. Een tweede knelpunt zijn de vergroeningsvoorstellen van de Europese Commissie.

30 percent van de directe steun aan de landbouwers is afhankelijk van het doorvoeren van drie vergroeningsmaatregelen op het bedrijf: gewasdiversificatie, blijvend grasland en ecologisch focusgebied. Deze maatregelen gelden weliswaar voor alle bedrijven in de EU, maar zijn in de specifieke Vlaamse context moeilijk haalbaar.

De commissieleden maakten duidelijk dat de hervorming van de directe steun geleidelijk moet verlopen en dat de lidstaat/regio voldoende ruimte moet behouden om eigen klemtonen te leggen, zeker gelet op de verstedelijkte context van de Vlaamse landbouw.

Het Vlaamse standpunt

In november 2010 keurde het Vlaams Parlement al een resolutie goed over de hervorming van het GLB, waarin de grote lijnen van het Vlaamse standpunt werden vastgelegd.

Tijdens een gedachtewisseling op 29 februari 2012 ging de parlementscommissie samen met beleidsmedewerkers van het Departement Landbouw en Visserij in op twee studies over de twee grote knelpunten. De commissieleden maakten duidelijk dat de hervorming van de directe steun geleidelijk moet verlopen en dat de lidstaat/regio voldoende ruimte moet behouden om eigen klemtonen te leggen, zeker gelet op de verstedelijkte context van de Vlaamse landbouw. De commissieleden steunden de vergroeningsdoelstelling, maar wezen een generieke aanpak voor de hele Unie af. Om de landbouw op een efficiënte manier te vergroenen zonder afbreuk te doen aan de biodiversiteits- en klimaatdoelstellingen, is volgens hen maatwerk per

regio en een verruiming van de initiatieven noodzakelijk.

Op 28 maart 2012 besprak de commissie met de minister-president de Vlaamse positie in de hervorming van het GLB. Op 30 mei kwam het advies van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij over de Europese voorstellen aan bod. Op het einde van het zittingsjaar ten slotte werden naar aanleiding van een vraag om uitleg de nuances in de standpunten van de verschillende fracties over de vergroening van het Europese beleid verduidelijkt.

Aan de Europese tafel

Zowel het Poolse (tweede helft 2011) als het Deense (eerste helft 2012) EU-voorzitterschap organiseerden inter-parlementaire conferenties van de landbouwcommissies van de EU-lidstaten. De Vlaamse commissie zond steeds een afgevaardigde. Ook tijdens de gezamenlijke vergadering van de bevoegde commissie van het Europees Parlement en de landbouwcommissies van de EU-lidstaten op 25 juni zette een commissielid een aantal Vlaamse aandachtspunten voor de GLB-hervorming nog eens in de verf. Bij de bespreking van het verslag van de Europese Ministerraden in de commissie werd wel duidelijk dat er tijdens het

Deense EU-voorzitterschap een aantal Vlaamse bezorgdheden en suggesties waren overgenomen en dat er meer ruimte was ontstaan voor flexibiliteit en maatwerk. Maar het Europese debat is verre van afgerond.

Werkbezoek Nederland

De hervorming van het GLB kwam ook aan bod tijdens het tweedaagse werkbezoek van de commissie aan Nederland op 16 en 17 april 2012. Met een delegatie van de Vaste Commissie voor Economische Zaken, Landbouw en Innovatie van de Tweede Kamer werden de hoofdlijnen van de voorstellen van de Europese Commissie en van de Vlaamse en Nederlandse parlementaire visies hierop besproken. Het werkbezoek was verder opgebouwd rond drie thema's, waarover terreinbezoeken en gesprekken met deskundigen en beleidsverantwoordelijke plaatsvonden: de schaalvergroting in de veehouderij, de rol van de waterschappen en de clustering in de glastuinbouw.

Europa haalt de timing voor het nieuwe visserijbeleid niet

Het nieuwe gemeenschappelijk Europese visserijbeleid zou in 2013 in werking moeten treden. Het Vlaams Parlement bereidt zich daar al langer op voor: in november 2010 en in juli 2011 keurde het twee resoluties goed om zijn visie te schetsen op de door de Europese Commissie voorgestelde hervormingen. De commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid volgde deze materie het voorbije parlementaire jaar verder op.

Het uitgangspunt van de commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid is duidelijk: zorgen voor een duurzame Europese visserij. Dit impliceert dat de omvang van de vloten en de visserijmethodes in overeenstemming zijn met de visvoorraden. Meerjarenplannen die zijn gebaseerd op wetenschappelijke inzichten, moeten een duurzaam beheer van de mariene ecosystemen mogelijk maken. Vlaanderen verzet zich tegen de verplichte invoering van overdraagbare visserijconcessies: die zouden voor de concentratie van visrechtenconcessies zorgen en een

collectief beheer van het toegestane visquotum onmogelijk maken. Het Vlaams Parlement heeft daarnaast ook aandacht voor de invloed van de Europese visserij buiten Europa: ook de externe EU-vloot en geïmporteerde vis die door externen gekweekt of gevangen wordt, moeten aan de Europese regels onderworpen worden.

Er is een algemene steun voor het standpunt dat het teruggooien van vis – wegens te klein, boven quotum of economisch niet interessant – selectiever moet gebeuren. De meeste commissieleden zijn het echter

niet eens met het idee dat dit op korte termijn tot een algemeen teruggooiverbod moet leiden, zoals de Europese Commissie voorstelt.

Dit alles kwam in de commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid aan bod tijdens de verslagmomenten over de Europese Ministerraden. Op 8 februari 2012 besprak de commissie het advies van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij over de Europese voorstellen. Op 20 juni 2012 maakte het verslagmoment over de Europese Ministerraad duidelijk dat het door de Europese Ministerraad bereikte akkoord op heel wat punten ingaat op de Vlaamse zorgen. Het is nu uitkijken naar de visie van het Europees Parlement, al is het wel al duidelijk dat de vooropgestelde timing van 2013 niet gehaald zal worden.

Het uitgangspunt van de commissie is duidelijk: zorgen voor een duurzame Europese visserij.

Aan de Europese tafel

Op 19 oktober 2011 organiseerde Europees commissaris Maria Damanaki een conferentie met de bevoegde commissies van de Europese lidstaten over de wetgevende voorstellen van de Europese Commissie. Een vertegenwoordiger van de commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid nam hieraan deel. Op 28 februari 2012 nam de commissie ook een standpunt in op de interparlementaire conferentie over het toekomstige Europese visserijbeleid, georganiseerd door de commissie Visserij van het Europees Parlement.

Verbod om energiekanten 'met een sociaal verleden' te weigeren

De federale overheid is bevoegd voor het vaststellen van de tarieven van elektriciteit en aardgas, maar toch zijn ook in het Vlaams Parlement de almaar stijgende energieprijzen een hot item. De Vlaamse aandacht ging dit jaar vooral naar klanten met een betalingsachterstand, naar energiearmoede en naar maatregelen om de energiekosten te beperken.

De energietarieven zijn dan wel een federale aangelegenheid, toch kan het Vlaamse beleid wel degelijk een invloed uitoefenen op de omvang van onze energiefactuur. Zo beslist de federale CREG welke prijs de netbeheerders voor hun diensten mogen aanrekenen, maar bepaalt de Vlaamse overheid mee wat die dienstverlening moet inhouden.

Het Vlaams Parlement maakte werk van zijn controletaak door heel wat aandacht te besteden aan energiekosten en energiearmoede.

oplossing uit en amendeerden het ontwerp van decreet met algemene energiebepalingen in die zin: leveranciers mogen voortaan geen klanten meer weigeren op basis van een vermoeden van insolventie of een geschiedenis als klant bij een netbeheerder.

De oppositie had kritiek op de procedure – het amendement werd pas de avond voor de commissiebehandeling ingediend – en op het feit dat de tekst zo summier was dat de Vlaamse Regering er alle kanten mee uitkon. Open Vld kantte zich bovendien principieel tegen dit soort van verplichtingen voor privédienstverleners en stemde daarom tegen; Vlaams Belang en LDD onthielden zich. De meerderheid keurde samen met Groen dit geamendeerde ontwerp van decreet goed.

Andere maatregelen

Het Vlaams Parlement maakte werk van zijn controletaak door heel wat aandacht te besteden aan energiekosten en energiearmoede. Zo kwamen aan bod: de kosten en baten van slimme meters, het Eandisproject om drieduizend bescheiden woningen gratis te isoleren, de voor- en nadelen van het systeem met gratis kilowattuur en de kostprijs van de openbare mandaten bij de netbeheerders.

Vlaams Belang stelde ten slotte voor dat de Vlaamse Regering op het intergouvernementele overlegcomité zou aandringen op een verlaging van de btw op energie en diende twee voorstellen van resolutie in die zin in. De andere fracties argumenteerden dat zo'n voorstel in het federale parlement moest worden besproken, dat een btw-verlaging de internationale marktprijs niet beïnvloedt en dat dit geen oplossing biedt voor de hoge energiekosten van onze ondernemingen. De voorstellen werden dan ook niet aanvaard.

Sociale tarieven: van de regen in de drop

Op 15 februari 2012 wijdde de commissie voor Energie een hoorzitting aan de sociale openbaredienstverplichtingen. Het ging in hoofdzaak om de levering van een minimum van elektriciteit en aardgas aan klanten met een betalingsachterstand. Als deze klanten door de commerciële leveranciers worden 'gedropt', neemt de distributienetbeheerder de rol van leverancier over en rekent daar zogenaamd sociale tarieven voor aan. Deze tarieven worden vastgelegd door de CREG op basis van een wettelijke formule.

De sociale tarieven blijken in de praktijk echter duurder te zijn dan de commerciële. De klanten van de netbeheerders hebben er dus alle belang bij om zo snel mogelijk terug in het commerciële circuit te raken. Maar de leveranciers zijn er vaak niet erg happig op om hen een nieuw contract aan te bieden, zelfs als ze hun schuld intussen keurig hebben aangezuiverd. De meerderheidsfracties dokterden hiervoor een

Het Reisbureaudecreet, kroniek van een angekondigde afschaffing

In 2007 keurde het Vlaams Parlement zo goed als unaniem het Reisbureaudecreet goed. Bedoeling was de consument te beschermen en de kwaliteit van de dienstverlening in de reisbureausector te garanderen. Vijf jaar later bleken nieuwe ontwikkelingen, zoals de populaire reiscadeaubonnen en het internet (onder andere via zogenaamde 'affiliate websites'), tot gevolgen te leiden die niet strookten met wat de decreetgever voor ogen had. En was het decreet wel in overeenstemming met de Europese Dienstenrichtlijn? Kortom, werk aan de winkel!

Dit dossier kwam in een stroomversnelling na uitspraken in rechtszaken die de belangenvereniging voor Vlaamse Reisbureaus (VVR) had aangespannen. Toen de rechter de verkoop van de in Vlaanderen erg populaire Travel Box buiten reiskantoren verbood, kreeg minister van Toerisme Geert Bourgeois kritische vragen van zowel meerderheid als oppositie in de commissie voor Toerisme. Er werd besloten om het decreet via een spoedbehandeling aan te passen in de plenaire vergadering van 8 februari 2012.

Toen vervolgens de affiliate websites en de seniorenbeweging OKRA met gerechtelijke procedures en veroordelingen te maken kregen, bleek er een grote eensgezindheid te bestaan tussen de parlementsleden, over de grenzen van meerderheid en oppositie heen, over het feit dat het decreet in zijn bestaande vorm niet meer houdbaar was. Het parlement drong daarom aan op een versnelde evaluatie van het Reisbureaudecreet.

Van evaluatie over aanpassing naar afschaffing

Na een hoorzitting met de reissector op 17 april 2012 besprak de commissie voor Toerisme op 24 april het evaluatierapport van het Departement internationaal Vlaanderen. De minister prees dit rapport als een na te volgen voorbeeld van decreetsevaluatie en ook het parlement verwelkomde het voorbereidende werk van de administratie. Het rapport schoof de opheffing van het decreet als een mogelijke beleidsoptie naar voren: de consument zou voldoende beschermd blijven tegen malafide reisorganisaties door federale en Europese bepalingen.

Uiteindelijk bereikte de meerderheid een akkoord met de oppositiepartijen Open Vld,

Groen en LDD om het Reisbureaudecreet op een gefaseerde manier op te heffen. In een eerste fase werd het begrip reisbemiddeling geschrapt: zo waren de problemen voor de affiliate websites meteen opgelost. De vergunningsplicht voor de sociaal-culturele sector werd scherper geformuleerd om juridische geschillen te vermijden. En vervolgens zou het Reisbureaudecreet per 1 januari 2014 worden afgeschaft. In de tussentijd krijgt de sector de gelegenheid om een systeem van zelfregulering te ontwikkelen.

Het is in elk geval opmerkelijk: deze keer werd er regelgeving geschrapt, in plaats van dat er nieuwe werd bijgemaakt.

Het breed gedragen voorstel van decreet werd net voor het zomerreces goedgekeurd. Enkel Vlaams Belang maakte bezwaren: de partij meende dat het gevaar op gedupeerde consumenten zou toeneemen. Ook kleine reisbureaus zouden het door het afschaffen van het decreet moeilijk kunnen krijgen, aldus de partij.

Het is in elk geval opmerkelijk: deze keer werd er regelgeving geschrapt, in plaats van dat er nieuwe werd bijgemaakt.

De vereffening van de Gemeentelijke Holding

In het najaar van 2011 stak de internationale financiële crisis weer in alle hevigheid de kop op. De bankgroep Dexia belandde in slechte papieren, haar aandelen kelderden. Begin oktober 2011 beslisten de Belgische en Franse regering Dexia te ontmantelen en Dexia Bank België werd aan de Belgische staat verkocht. Dit leidde tot financiële moeilijkheden bij en uiteindelijk zelfs tot de vereffening van de Gemeentelijke Holding. De commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting boog zich over de vraag wie als verantwoordelijke kon worden aangewezen.

De Gemeentelijke Holding ontstond in 1996 na de omvorming van het vroegere Gemeentekrediet tot Dexia. Ze was een holding van de Belgische gemeenten en werd een belangrijke aandeelhouder van Dexia. Het voortbestaan van de holding kwam ernstig in het gedrang door liquiditeitsproblemen. Daarop zei Vlaams minister-president Kris Peeters op 12 oktober 2011 in het Vlaams Parlement dat er een eind was gekomen aan de bestaansreden van de holding en dat de Vlaamse Regering opteerde voor een begeleide vereffening. In december 2011 stemde een

buitengewone algemene vergadering van de Gemeentelijke Holding daarmee in.

Op zoek naar verantwoordelijken...

In het Vlaams Parlement, net als in de Kamer van Volksvertegenwoordigers trouwens, rees meteen de vraag naar de verantwoordelijkheid voor het Dexiadebacle. Eerst was er vanuit de oppositiepartijen Vlaams Belang, Groen en LDD vraag naar de oprichting van een onderzoekscommissie. De meerderheid en Open Vld verkozen de formule van de

hoorzittingen. De commissie Financiën organiseerde dus een reeks hoorzittingen met betrokkenen en een gedachtewisseling met de Vlaamse Regering. Aangezien de gemeentebesturen in dit dossier rechtstreeks betrokken zijn, vonden die hoorzittingen in verenigde commissie plaats samen met de commissie bevoegd voor Binnenlands Bestuur. Onder meer Francis Vermeiren, voorzitter, en Carlos Bourgeois, dagelijks bestuurder van de Gemeentelijke Holding, Jean-Luc Dehaene, voorzitter en Axel Miller, gewezen CEO van Dexia, Jean-Louis Duplat, gewezen voorzitter van de Commissie voor het Bank- en Financiewezen en Luc Coene, gouverneur van de Nationale Bank van België, werden gehoord.

De resolutie wil dat de nodige decretale en reglementaire initiatieven worden genomen om een dergelijke financiële catastrofe in de toekomst te vermijden.

... en aanbevelingen formuleren voor de toekomst

Op basis van de hoorzittingen en gedachtewisseling formuleerden de fracties overwegingen en aanbevelingen. De oppositiepartijen Vlaams Belang, Groen en LDD namen het niet dat er geen verantwoordelijken met naam werden genoemd. De debatten over de voorstellen van de diverse fracties leidden uiteindelijk tot een voorstel van resolutie met beleidsaanbevelingen, een resolutie die zowel in commissie als in plenaire vergadering werd aangenomen door de meerderheidspartijen CD&V, N-VA en sp.a, en door Open Vld. De andere oppositiepartijen onthielden zich.

De resolutie wil dat de nodige decretale en reglementaire initiatieven worden genomen om een dergelijke financiële catastrofe in de toekomst te vermijden. Ook vraagt men aan de regering om het uitdrukkelijke verbod op risicovolle publieke participaties te handhaven en erover te waken dat lokale overheden niet in financiële instellingen participeren. De resolutie bevestigt wel dat de gemeenten zeker nog een rol kunnen spelen in de verankering en verzekering van de energie- en nutsvoorzieningen. Verder wordt er ingezet op een verhoogde transparantie, verhoogde en verbeterde informatie(doorstroming) en een verbetering van het administratief toezicht.

Het verdeelrecht: een 'miserietaks' om de begroting in evenwicht te houden

De internationale financiële crisis had ook zijn effect op de Vlaamse begroting voor het begrotingsjaar 2012. De Vlaamse Regering moest op zoek naar budgettaire maatregelen om de begroting in evenwicht te houden. Door de slechtere financiële parameters was er al een vervroegde begrotingsaanpassing begin 2012, in juni 2012 volgde een tweede.

De eerste begrotings- en dus besparings-aanpassing vond al plaats in het begin van het jaar. Het was alvast een primeur dat deze met een actualiteitsdebat eerst in plenaire vergadering werd behandeld, en daarna pas in de commissies. Bij deze operatie stelde de Vlaamse Regering voor om het percentage van het verdeelrecht van 1 naar 2 percent op te trekken. Verdeelrecht wordt geheven op onroerende goederen bij een uitonverdeeldheidtrekking. Erfgenamen die een onroerend goed erven in onverdeeldheid, kunnen beslissen om de erfenis te verdelen en dus uit onverdeeldheid te treden. Hetzelfde kan gebeuren bij een echtscheiding. Er wordt ook een verdeelrecht gevraagd bij het omzetten van het vruchtgebruik van de langstlevende echtgenoot in geld, volle eigendom of rente.

correctie: het percentage van het verdeelrecht kon worden verhoogd tot 2,5 percent, maar dan met een vrijstelling voor scheidende koppels op de eerste schijf van 50.000 euro, verhoogd met 20.000 euro per kind. Deze vrijstelling geldt voor gehuwden die uit elkaar gaan, maar evengoed voor koppels die minstens een jaar wettelijk hebben samengewoond. Feitelijk samenwonenden komen niet in aanmerking voor de vrijstelling. De sociale correctie heeft geen gevolgen voor de vooropgestelde begrotingsdoelstelling: die wordt sowieso gehaald.

De diverse amendementen die tijdens de behandeling in de commissie werden ingediend, werden voor advies voorgelegd aan de Raad van State. Vervolgens werden de verhoging van het verdeelrecht en de sociale correctie daarop aangenomen meerderheid versus oppositie.

De vraag om een sociale correctie van de door de Vlaamse Regering voorgestelde verhoging van het verdeelrecht werd met andere woorden luider.

Miserietaks met een sociale correctie

De oppositiepartijen Vlaams Belang, Open Vld, LDD en Groen verzetten zich hevig tegen deze verhoging van het verdeelrecht, die ze herdoopten tot een 'miserietaks'. De verhoging van het verdeelrecht gaf dan ook aanleiding tot een aantal hoorzittingen. Ook binnen de meerderheidspartijen begonnen er vragen te rijzen over de mogelijke financiële repercussies voor de betrokkenen. De vraag om een sociale correctie van de door de Vlaamse Regering voorgestelde verhoging van het verdeelrecht werd met andere woorden luider.

Uiteindelijk kwamen de meerderheidspartijen tot een compromis over een sociale

Banding en banking: opnieuw een hervorming van de steun voor hernieuwbare energie

De traditie wil dat de maanden mei en juni de meest hectische van het parlementaire jaar zijn. Dan is het aan het parlement om ervoor te zorgen dat dringende initiatieven nog voor half juli, wanneer het zomerreces ingaat, goedgekeurd worden. Op de commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie was deze logica het afgelopen jaar in hoge mate van toepassing.

Hoe we ons blauw dreigden te betalen aan groene stroom

Nadat er maandenlang al heel wat te doen was geweest over de hernieuwbare energie in Vlaanderen, werd het in het voorjaar 2012 nog maar eens de hoogste tijd om een paar knopen door te hakken. Zo niet dreigde een ontsporing van de kostprijs van het ondersteuningssysteem, dat het slachtoffer was geworden van zijn eigen succes. Door prijsdalingen waren de zonnepanelen erg in trek geraakt, maar daardoor moesten de distributienetbeheerders erg veel groenestroomcertificaten opkopen. Onrechtstreeks dreef dit systeem de elektriciteitsprijs op, waardoor ook het draagvlak voor de ondersteuning van zonne-energie begon af te kalven.

Een ander probleem was het gigantische overschot aan certificaten voor hernieuwbare elektriciteit, met als gevolg een instorting van de marktprijs. Daardoor waren bepaalde installaties niet meer rendabel of aantrekkelijk voor investeerders.

Naar een hervorming van de vorige hervorming

Overigens was het niet de eerste keer in deze zittingsperiode dat het Energiedecreet van 8 mei 2009 aan een update toe was. Reeds in april 2011 had het Vlaams Parlement hierover een ontwerp van decreet goedgekeurd, waarmee de Vlaamse Regering de gewaarborgde minimumprijs voor groenestroomcertificaten versneld naar beneden had gehaald.

Samen met deze maatregel had de Vlaamse Regering toen een grondige evaluatie van de ondersteuningsmechanismen voor groene stroom aangekondigd, en die opdracht toevertrouwd aan de VREG en het Vlaams Energieagentschap. In november gaf Vlaams energieminister Freya Van den Bossche uitleg over het advies van beide

openbare instellingen in de commissie voor Energie. Ze deelde mee dat het systeem met groenestroomcertificaten behouden kan blijven, maar dat de minimumprijzen moeten worden aangepast. Zo niet, zou het mechanisme uitmonden in woekerwinsten voor particulieren op kosten van de gemeenschap.

Een belangrijke trendbreuk betrof de introductie van banding, een flexibel rekensysteem waardoor elke technologie voortaan nog precies de steun zal krijgen die ze nodig heeft.

Voorstel of ontwerp?

Op 16 mei 2012 kondigde de minister in de plenaire vergadering aan dat de Vlaamse Regering weldra tot een akkoord zou komen. Maar uiteindelijk kwam het initiatief uit parlementaire hoek, in de vorm van een voorstel van decreet van een aantal volksvertegenwoordigers van de meerderheidsfracties. Op die procedure had de oppositie heel wat kritiek: zij sprak van een verdoken regeringsinitiatief.

In de tweede helft van juni 2012 wijdde de commissie voor Energie vijf vergaderingen aan het voorstel van decreet. Ze vroeg schriftelijk een spoedadvies aan de Raad van State en organiseerde een hoorzitting met vertegenwoordigers van de VREG, de SERV, de Minaraad, FEBEG (Federatie van Belgische Elektriciteits- en gasbedrijven) en de Organisatie voor Duurzame Energie Vlaanderen. De indieners hadden de ambitie om alle vormen van oversubsidiëring uit het certificatenstelsel te halen. Zo kon de minimumprijs per certificaat voor nieuwe zonnepanelen dalen tot 90 euro en

werd de gegarandeerde toekenningsduur van die certificaten herleid tot tien jaar. Een belangrijke trendbreuk betrof de introductie van banding, een flexibel rekensysteem waardoor elke technologie voortaan nog precies de steun zal krijgen die ze nodig heeft. Bijsturingen hebben dan niet langer een loodzware goedkeuringsprocedure nodig.

Tegelijk verhoogde het voorstel het Vlaamse ambitieniveau voor groene stroom tot 20,5 percent, en dat met het oog op de Europese 2020-doelstellingen. Om het overschot op de certificatenmarkt aan te pakken, verdubbelde de regeling de levensduur van certificaten tot tien jaar. Aan die maatregel werd een rentesubsidie gekoppeld voor netbeheerders die hun certificaten banken.

Belangrijk voor de consument is dat leveranciers voortaan alleen nog de reële kosten van hun verplichte certificaten aankoop mogen doorrekenen. In het verleden rekenden ze vaak hogere prijzen door. En doordat de regeling ook de beheerder van het hoogspanningsnet in het steunsysteem inschakelt, komt de doorrekening van certificaatkosten niet langer uitsluitend bij de thuisgebruikers en kleinere bedrijven terecht. Omdat de indieners van het voorstel geen zwaar concurrentienadeel wilden berokkenen aan energie-intensieve bedrijven, voerden ze een aspect van degressiviteit in in de vorm van een vrijstelling van 40 tot 98 percent op de groenestroomkosten van dergelijke bedrijven. Op die manier kan Vlaanderen grote werkgevers belonen.

Twijfels bij de oppositie

Het korte tijdsbestek dat de commissie kreeg om deze complexe materie te behandelen – inclusief de achttien amendementen die de meerderheid in extremis nog zelf heeft ingediend – viel bij de oppositie niet in goede aarde. Er klonken verwijten over tijdrovende onenigheid binnen de meerderheid en logistiek abominabel haastwerk.

Ook inhoudelijk uitten de oppositiefracties stevige bezwaren. Volgens Groen beknotte het voorstel van decreet de verdere ontwikkeling van zonne-energie in Vlaanderen. De fractie bestempelde het groenestroombeleid van de meerderheid als een resolute keuze voor grootschalige biomassaprojecten.

Voor Open Vld ging deze hervorming niet ver genoeg. De liberale fractie vroeg om helemaal af te stappen van het

certificatensysteem met quotumverplichting, en pleitte voor een ondersteuning van hernieuwbare energie uit de algemene begroting. Voorts vreesde ze een marktverstoring ten nadele van kleinere leveranciers, en verwachtte ze dat de banding van certificaten het gunstige prijseffect van de banding teniet zal doen. Open Vld was al evenmin te spreken over het feit dat bepaalde aspecten retroactief in werking zouden treden.

Ook Vlaams Belang betwijfelde dat de voorgestelde maatregelen effectief tot een lagere energiefactuur zouden leiden. Dat deze maatregelen de 2020-doelstellingen dichterbij halen, betwistte de fractie ten stelligste. Voor Vlaams Belang doet dit decreet enkel aan symptoombestrijding en mist zowel het federale als het Vlaamse energiebeleid een echte visie.

Op de valreep goedgekeurd

Op 5 juli 2012 keurde de plenaire vergadering het geamendeerde voorstel van decreet goed. En aangezien de verlaagde steun voor zonnepanelen al vanaf 1 augustus 2012 moest ingaan, kwam deze goedkeuring niets te vroeg.

'Pacta sunt servanda' versus 'Luctor et emergo': het politieke moeras van de Hedwigepolder

De Scheldeverdragen, die in 2005 werden afgesloten tussen Nederland en Vlaanderen, moesten niet alleen door een verdieping van de Westerschelde de Antwerpse haven vlotter toegankelijk maken voor grote schepen. Ze waren evengoed bedoeld om het Westerscheldegebied beter te beschermen tegen overstromingen en om de natuurwaarde ervan op te waarderen. De ontpoldering van de Hertogin Hedwigepolder, een 300 hectare groot ingepolderd deel van het Verdrongen Land van Saeftinghe op Zeeuws grondgebied, maakte deel uit van die natuurcompensaties.

Nederlandse gevoeligheid...

Die teruggave van poldergebied aan de zee ligt erg moeilijk in Nederland, en in het bijzonder in Zeeuws-Vlaanderen. Zeven jaar na het afsluiten van de Scheldeverdragen heeft Nederland nog geen begin gemaakt met deze ingreep. Rond het dossier wordt al jaren een tactisch steekspel gevoerd tussen Nederland, Vlaanderen en de Europese Commissie. Op de achtergrond speelt de bikkelharte concurrentie tussen de havens van Rotterdam en Antwerpen. Het onderwerp stond geregeld op de

agenda in het Vlaams Parlement in het zittingsjaar 2011-2012, zowel in de commissies voor Buitenlands Beleid en voor Mobiliteit en Openbare Werken, als in de plenaire vergadering.

Omdat het verzet tegen de teruggave van de Hedwigepolder aan de natuur zo groot is in de provincie Zeeland, had de toenmalige Nederlandse staatssecretaris van Landbouw Henk Bleker een alternatief plan uitgewerkt. Hij voerde daarmee een punt uit van het regeerakkoord tussen VVD, CDA en PVV van het kabinet-Rutte I. Toen een kritische

brief van Europees commissaris van Milieu Janez Potočnik over dat alternatief bekend raakte, inclusief de hevige reactie daarop van Henk Bleker, werd de minister-president in het Vlaams Parlement over dit dossier bij herhaling aan de tand gevoeld.

Het Vlaams Parlement zal de uitvoering van deze bepaling uit het Nederlandse regeerakkoord de komende jaren ongetwijfeld met argusogen volgen.

... en Vlaamse geduld

Sommige parlementsleden verweten de Vlaamse Regering een gebrek aan assertiviteit en eisten dat zij stappen zou zetten om de Nederlanders meer onder druk te zetten om hun verdragsverplichtingen na te komen. Anderen vonden dan weer dat men begrip moest opbrengen voor de Zeeuwse gevoeligheden en dat men de Nederlanders te vriend moest houden, in het belang van de Antwerpse haven. Minister-president Kris Peeters pleitte voor koelbloedigheid en geduld. Vlaanderen bleef intussen vragen dat Nederland zijn verplichtingen zou nakomen. Eens te meer citeerde hij Grotius' regel uit het volkenrecht: *pacta sunt servanda*. Toch toonde de bewindsman zich bereid tot overleg indien Europa de Nederlandse alternatieven voor de oorspronkelijk afgesproken natuurcompensaties zou aanvaarden.

Toen Henk Bleker met een nieuw alternatief naar de Europese instanties trok, het plan-Bleker II, waarbij de Hedwigepolder slechts gedeeltelijk ontpolderd werd, interpeleerde sp.a-voorsitter Bart Martens de minister-president in de commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken. De interpellant wees de minister-president Kris Peeters op de grote juridische risico's als de ontpoldering en de verplichtingen inzake natuurherstel niet volledig werden uitgevoerd. De vergunning voor de volgende onderhoudsbaggerwerken zou dan gevaar lopen, waardoor alle inspanningen voor het verdiepen van de vaargeul verloren zouden gaan. Vlaanderen was zijn verplichtingen nagekomen, ondanks lokaal protest, maar Nederland bleef in gebreke.

De minister-president zag een aantal positieve en negatieve aspecten aan het nieuwe voorstel. Volgens hem moest bij eventuele extra kosten voor Vlaanderen opnieuw onderhandeld worden. Voor het

eerst stelde hij ook een deadline: vóór eind april 2012 wilde hij duidelijkheid. De val van het kabinet-Rutte I een week later trok een onverwachte streep door die planning. Bovendien bleek na een debat in de Nederlandse Tweede Kamer in mei dat er geen meerderheid was voor het plan van de intussen demissionaire staatssecretaris Bleker.

Wordt ongetwijfeld vervolgd

Daarom startte de Vlaamse Regering op 22 mei 2012 uiteindelijk de geschilprocedure uit het verdrag. Eerst wordt gedurende een periode van zes maanden onderhandeld om een oplossing te bereiken. Als dat niet mogelijk blijkt, zal een scheidsrecht het geschil moeten beslechten. Eind mei startte de Europese Commissie bovendien een ingebrekestelling van Nederland wegens inbreuken op de Habitat- en Vogelrichtlijnen.

Dit dossier zal ongetwijfeld nog op de parlementaire agenda's van de volgende jaren komen. In 2014 moet Vlaanderen nieuwe vergunningen krijgen voor onderhoudsbaggerwerken aan de 13,1 meter diepe vaargeul in de Westerschelde. Ondertussen dromen sommigen in Antwerpse havenkringen al hardop van een verdieping tot 14, 15 en zelfs 16 meter om zo nog grotere containerschepen de haven binnen te kunnen loodsen.

Het paarse kabinet-Rutte II dat op 5 november 2012 de eed aflegde, heeft in zijn regeerakkoord de ontpoldering van de Hedwigepolder opgenomen. Daarmee lijkt er een doorbraak in het dossier te komen. Het Vlaams Parlement zal de uitvoering van deze bepaling uit het Nederlandse regeerakkoord de komende jaren ongetwijfeld met argusogen volgen.

Moeizame hervorming van het secundair onderwijs

Sinds de publicatie door minister Pascal Smet van de oriëntatienota 'Mensen doen schitteren' (over de hervorming van het secundair onderwijs) werd er met de regelmaat van de klok gedebatteerd over de krijtlijnen van deze hervorming. In het Vlaams Parlement, maar ook overal daarbuiten.

In het Vlaamse regeerakkoord staat expliciet ingeschreven dat het secundair onderwijs zal worden hervormd. Daarmee wil men het aantal niet-gekwificeerde schoolverlaters verminderen en de prestaties van de moeilijk lerenden en de meest gemotiveerden op Europees (top)niveau brengen. Het rapport Kwaliteit en kansen voor elke leerling. Een visie op de vernieuwing van het secundair onderwijs, van de commissie-Monard uit april 2009, is voor de Vlaamse Regering een goede basis om de discussie te voeren. Voor zijn oriëntatienota baseerde minister Smet zich onder

meer op dit rapport. Een van de voorstellen in de oriëntatienota is het invoeren van een brede eerste graad: alle leerlingen krijgen eenzelfde basispakket van vakken, met daarin bijvoorbeeld Latijn maar ook techniek. Het gevolg is dat de eigenlijke studiekeuze wordt uitgesteld tot het begin van de tweede graad.

Maatschappelijke en parlementaire beroering

Het was de uitdrukkelijke bedoeling van de Vlaamse Regering dat over die

oriëntatienota een maatschappelijk debat zou losbranden, om zo een ruim draagvlak te vinden voor de veranderingen. Op die manier kan de oriëntatienota uitmonden in een zogenaamde conceptnota met meer concrete, afgebakende voorstellen. De commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen deed haar duit in het zakje door tijdens het najaar van 2011 zes hoorzittingen te organiseren met onderwijsdeskundigen. Eerder reeds hadden heel wat onderwijsorganisaties al een standpunt ingenomen en hun visie de wereld ingestuurd.

De publicatie van de conceptnota liep echter heel wat vertraging op, wat meermaals werd bekritiseerd tijdens de plenaire en de commissievergaderingen.

De publicatie van de conceptnota liep echter heel wat vertraging op, wat meermaals werd bekritiseerd tijdens de plenaire en de commissievergaderingen. De kritiek werd nog heviger omdat de minister in heel wat antwoorden op vragen over andere kwesties steevast doorverwees naar het debat over de hervorming van het secundair onderwijs. Een debat dat dus maar niet op gang kwam, want de conceptnota van de minister ontbrak.

De discussie over de hervorming kwam helemaal onder hoogspanning op het einde van het parlementaire jaar. Tijdens een debat met de minister in het televisieprogramma Terzake had de N-VA bij monde van haar partijvoorzitter Bart De Wever brandhout gemaakt van de beoogde brede eerste graad en dus ook van de grote hervorming van het secundair onderwijs. Het actualiteitsdebat dat daarop volgde in de plenaire vergadering van 27 juni 2012, maakte duidelijk dat het water tussen N-VA en sp.a zeer diep is. De afwezigheid van Bart De Wever tijdens het bewuste debat werd ook scherp op de korrel genomen door de andere fracties.

Nieuwe decreten op adoptie, kinderopvang en pleegzorg

Met nieuwe decreten over adoptie, pleegzorg en kinderopvang, en met de in juli ingevoerde kindpremie kunnen we haast niet anders dan het voorbije zittingsjaar van de commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid te omschrijven als 'het jaar van het kind'. Het gaat om stuk voor stuk menselijke onderwerpen, en menselijke onderwerpen krijgen vaak een emotionele behandeling. Daarvan getuigen de talrijke en vaak massaal bijgewoonde hoorzittingen over deze onderwerpen.

Adoptie: in het belang van het kind

Adoptie is steeds een zoektocht naar een evenwicht tussen de rechten van het adoptiekind en de kinderwens van de kandidaat-adoptieouders. Alle partijen hebben legitieme verzuchtingen, maar het belang van het kind moet altijd primeren. Over dit thema stonden twee voorstellen van decreet op de agenda, die tegelijk werden behandeld. Open Vld diende zijn voorstel van decreet aan het begin van de zittingsperiode in. De meerderheid wachtte eerst de uitkomst van een staten-generaal met de sector af.

Het nieuwe adoptiedecreet moet voor een duidelijkere procedure zorgen, die tot meer zekerheid leidt. Het maakt daarom werk van een beheer van de instroom: wie adoptie overweegt, moet beseffen dat er meer kandidaat-adoptieouders zijn dan adoptiekinderen. Die kandidaat-ouders moeten dus een duidelijk perspectief krijgen. Sedert de goedkeuring van het Verdrag van Den Haag moeten kinderen immers in de eerste plaats in eigen land worden opgevangen, waardoor de wachttijden sterk kunnen oplopen. Hoe zal dat instroombeheer in de praktijk worden toegepast, zo vroeg de oppositie zich af. Duidelijkheid en zekerheid kun je maar creëren door het maatschappelijke onderzoek dat alle kandidaat-adoptieouders moeten ondergaan, te stroomlijnen, zonder bij die screening de lat al te hoog te leggen.

Het Vlaams Centrum voor Adoptie geldt voortaan als enige aanspreekpunt voor iedereen die bij adoptie betrokken is. Het wordt verankerd binnen Kind en Gezin. De Open Vld wou van dit centrum een verzelfstandigd agentschap maken om zo aan te geven dat adoptie een volwaardige zorgvorm is. Het centrum zal op een proactieve wijze aan kanaalonderzoek doen: het zal op zoek gaan naar adoptiemogelijkheden

in landen waar kinderen onvoldoende ontwikkelingsmogelijkheden krijgen. Iedereen was het erover eens dat dit zeer omzichtig moet gebeuren.

Pleegzorg in één overkoepelend decreet

Voor het pleegzorgdecreet werd een nieuwe procedure gevolgd: voor het eerst maakte de commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid gebruik van een conceptnota voor nieuwe regelgeving. De conceptnota, ingediend door de meerderheid, werd tijdens een reeks hoorzittingen onder de loep genomen door het werkveld, waarna een parlementair debat plaatsvond. Op basis van die discussies heeft de meerderheid een voorstel van decreet uitgeschreven. Pleegzorg wordt naar voren geschoven als de eerste te overwegen hulpverlening

Iedereen vraagt dat men de middelen specifiek zou inzetten voor armoedebestrijding en dus voor een aantal doelgroepen.

voor alle kinderen tot zes jaar die om allerlei redenen niet in hun natuurlijke gezin kunnen verblijven. De jeugdrechter moet voortaan motiveren waarom hij een kind in een instelling plaatst in plaats van in een pleeggezin. Het decreet is een stap in de evolutie naar zorg die deel uitmaakt van de samenleving, de zogenaamde vermaatschappelijking van de zorg.

Pleegzorg vind je bij gezinsondersteuning, in de sector van personen met een handicap, in de bijzondere jeugdbijstand en in de psychiatrische gezinsondersteuning. In het

verleden hanteerde elk van die sectoren zijn eigen regeling inzake pleegzorg. Aan die 'verkokering' komt nu een einde.

Volgens de oppositie vallen de personen met een handicap ten onrechte onder de nieuwe regeling. Ze gelooft eerder in initiatieven als begeleid zelfstandig wonen voor volwassen personen met een handicap. Ook vreest de oppositie dat door de talrijke bijkomende regels in de pleegzorg de samenwerking met andere zorgvormen moeilijker zal worden. Een afzonderlijk pleegzorgdecreet staat volgens de oppositie bovendien haaks op het idee om de grenzen tussen de zorgvormen te doorbreken om zo tot zorg op maat te komen.

Het nieuwe decreet streeft naar schaalvergroting. Alle pleegzorggerelateerde taken worden voortaan per provincie aan één organisatie toevertrouwd. Die schaalvergroting mag de bereikbaarheid niet schaden. Voor een aantal oppositiepartijen gaat deze schaalvergroting te ver. Zij zouden de schaalvergroting niet centraal opleggen, maar ze laten groeien van onderen uit. Kandidaat-pleegouders moeten voortaan over een attest beschikken om pleegkinderen of -gasten te ontvangen. Vanuit de oppositie kwam de vraag om hier

voldoende soepel mee om te springen. Het decreet blijft trouwens vaag op dit punt. En gaat zo een attest niet voorbij aan de realiteit in de grote steden, waar het aanbod aan kandidaat-pleegouders erg beperkt is?

Kinderopvang: meer zekerheid voor ouders en organisatoren

Het nieuwe kaderdecreet moet de huidige versnipperde organisatie van de kinderopvang doen evolueren naar een logisch georganiseerde kinderopvang. Aangezien de nieuwe regelgeving uitgaat van de bestaande situatie, was het volgens de meerderheid aangewezen om met een kaderdecreet te werken. Voor de oppositie laat zo een kaderdecreet evenwel te veel vragen onbeantwoord. Zelfs de term 'lege doos' is gevallen. Kinderopvang moet een recht zijn voor alle gezinnen die er gebruik van willen maken. De keuzevrijheid van de ouders moet voorop blijven staan. Volgens sommigen gaat dit decreet voorbij aan de overgang van kinderopvang naar de kleuterschool.

Het nieuwe decreet wil rechtszekerheid bieden, niet alleen aan gezinnen, maar ook aan opvangvoorzieningen. Het heeft de ambitie om tegen 2016 voor de helft

van alle kinderen tussen nul en drie jaar een plaats te creëren in de kinderopvang. Vier jaar later moeten alle kinderen een plaats hebben. Voor de oppositie is deze bepaling niet meer dan een juridisch niet-afdwingbare beleidsintentie, mede omdat er geen zicht is op het beschikbare budget. Sommigen vinden ook dat het decreet te veel uitgaat van het aanbod en te weinig van de vraag. Kwaliteit van de opvang wordt het sleutelwoord. Daarom heeft voortaan iedereen die kinderopvang organiseert een vergunning nodig. Zal dat niet leiden tot weer nieuwe voorwaarden – en dus tot dure investeringen? De vergunning geldt voor gezinsopvang en voor groepsopvang. Het onderscheid tussen beide opvangvormen is gebaseerd op het aantal kinderen dat tegelijk aanwezig is. Dat zwengelde dan weer de discussie aan over het maximumaantal kinderen per begeleider.

Zal de maatregel wel in 2013 kunnen worden ingevoerd, zo vraagt de oppositie zich af. Er heerst immers een economisch crisisklimaat én de kinderbijslag wordt binnenkort wellicht overgeheveld.

Tegenover de verplichte vergunning staat een systeem van trapsgewijze subsidies. Elke organisator met een vergunning krijgt een basissubsidie. Daarbovenop is een subsidie mogelijk voor wie zijn bijdragen laat afhangen van het inkomen van de ouders en voor wie zich tot kwetsbare gezinnen richt.

Alle partijen hebben legitieme verzuchtingen, maar het belang van het kind moet altijd primeren.

Kindpremie

De premie voor het jonge kind maakt deel uit van een groter geheel, het decreet op de sociale bescherming. Met deze premie wil men alle kinderen, vooral de kinderen met ontwikkelingsstoornissen, alle ontwikkelingskansen geven. Met de premie kunnen de ouders zich wenden tot diensten voor preventieve medische opvolging en gezinsondersteuning.

Er blijven wel nog wat vragen. Omdat er nog geen zicht is op het totaalbudget voor het ruimere decreet, is het onduidelijk hoe hoog de premie precies zal zijn. De oppositie vreest dat ze amper 150 euro per jaar zal bedragen, al sluit de meerderheid niet uit dat de premie na verloop van tijd zal stijgen. Iedereen vraagt dat men de middelen specifiek zou inzetten voor armoedebestrijding en dus voor een aantal doelgroepen.

Een aangepaste organieke regeling voor gemeenten, OCMW's en provincies

Tijdens de zittingsperiode 2004-2009 werd het organieke kader voor de werking van de lokale en provinciale besturen ingrijpend hertekend. Na enkele jaren bestuurspraktijk bleek er nu nood aan een bijsturing van de decreten die toen tot stand kwamen.

De commissie Efficiëntiewinst voor de Lokale Besturen (CELB) deed de aanbeveling om de bestaande organieke decreten te vereenvoudigen, onder meer op het vlak van de interne controlesystemen en de externe audit. Ook het witboek Interne Staatshervorming bevatte maatregelen die een aanpassing van de organieke decreten vergden. Hoog tijd dus om de organieke regeling uit de vorige zittingsperiode eens onder de loop te nemen. De bedoeling was duidelijk: het moderniseren van de regels, het versterken van de lokale autonomie en democratie, het verbeteren van de efficiëntie van het lokale beleid en het wegwerken van allerlei anomalieën.

Om de samenhang tussen de drie organieke decreten te bewaken, moesten de eindbespreking en -stemming over de drie ontwerpen op hetzelfde ogenblik worden gehouden.

Hevige discussies over lokale materies

Over de ontwerpen van decreet tot wijziging van het Gemeentedecreet, het OCMW-decreet en het Provinciedecreet werd gedurende maanden uitvoerig en soms heftig gediscussieerd in de commissie voor Binnenlands Bestuur. Meerderheid en oppositie dienden tientallen amendementen in. Om de samenhang tussen de drie organieke decreten te bewaken, moesten de eindbespreking en -stemming over de drie ontwerpen op hetzelfde ogenblik worden gehouden. Uit de vele geanimeerde debatten werden er hierna drie kort besproken.

De ontwerpen tot wijziging van het Gemeentedecreet en het OCMW-decreet hadden tot doel de banden tussen gemeente en OCMW nauwer aan te halen. Beide besturen blijven aparte

rechtspersonen, maar hinderlijke drempels voor samenwerking worden weggevoerd. Dit kan gaan van een versterkte samenwerking op het vlak van ICT, personeelsbeheer en logistiek via het uitwisselen van personeel, tot het werken met een gemeenschappelijke secretaris of financieel beheerder. De beperking dat slechts een derde van de gemeenteraadsleden ook OCMW-raadslid mag zijn, werd opgeheven. Voor sommige parlementsleden, ook uit de meerderheid, gingen deze aanpassingen te ver: zal zo'n verregaande integratie het sociale beleid in de gemeente niet in het gedrang brengen?

De procedure om de structurele bestuurbaarheid in gemeenten (of provincies) te herstellen wanneer zij door overloperij geconfronteerd worden met instabiliteit in het schepencollege (of in de deputatie), lokte eveneens een fel debat uit. Tal van parlementsleden zagen er een blijk van wantrouwen in van de Vlaamse overheid tegenover de gemeenten. Men vreesde dat overloperij juist zou worden aangemoedigd. Uiteindelijk kon een meerderheid zich vinden in een geamendeerde procedure met een verfijnde regeling die individuele overloperij de pas zou afsnijden.

De discussie over de provinciale taken werd in 2002 al gevoerd naar aanleiding van het kerntakendebat. Op basis van het voorbereidende werk uit het witboek Interne Staatshervorming, werd nu in het Provinciedecreet ingeschreven dat de provincies zich voortaan moeten toespitsen op de zogenaamde grondgebonden bevoegdheden. De persoonsgebonden bevoegdheden van de provincies worden beperkt tot domeinen die hen door een wet of decreet zijn toevertrouwd. Ook de Vlaamse Regering kan in een bestuursakkoord taken aan de provincies toevertrouwen.

Het parlement waakt over de correcte toepassing van het Planlastendecreet

De lokale besturen in Vlaanderen klagen al jaren over de zogenaamde plan- en rapporteringslasten die opgelegd worden door de Vlaamse overheid. In ruil voor subsidies vraagt die om allerlei plannen en rapporten en ze koppelt heel wat voorwaarden en regels aan de besteding van de middelen. Het Vlaams Parlement probeerde hieraan tegemoet te komen met de goedkeuring van het Planlastendecreet.

De doelstelling van het Planlastendecreet van 15 juli 2011 is niet enkel het vermindern van de planlasten. Het decreet wil ook de autonomie en de regierol van de gemeenten versterken en de 'verrommeling' van het bestuurlijke landschap in Vlaanderen tegengaan. In die zin sluit het decreet nauw aan bij de invoering van de lokale meerjarenplanning en bij het proces van interne staatshervorming in Vlaanderen.

De commissie voor Binnenlands Bestuur, die ook het initiële Planlastendecreet behandelde, kreeg daarbij een sleutelrol toegewezen door het Uitgebreid Bureau.

het Planlastendecreet werden gerespecteerd. Uiteindelijk heeft de commissie voor elk sectordecreet een positief advies uitgebracht.

De decreten in kwestie werden nog voor het zomerreces 2012 door de bevoegde commissies en de plenaire vergadering aangenomen. Deze strakke timing was belangrijk met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober 2012. Op die manier kunnen de lokale besturen van bij hun hernieuwing op 1 januari 2013 op basis van de nieuwe, vereenvoudigde regels werken.

Een kaderdecreet met heel wat sectordecreten

Het Planlastendecreet legt slechts een kader vast, met als sleutelwoorden vereenvoudiging, subsidiariteit en efficiëntie. Verschillende sectoren moesten hun regelgeving aanpassen aan die uitgangspunten, zoals Stedenbeleid, Welzijn, Ontwikkelingssamenwerking, Cultuur, Jeugd, Sport en Milieu. Vanaf begin 2012 diende de Vlaamse Regering dan ook de nodige ontwerpen in om de dertien sectordecreten in overeenstemming te brengen met het Planlastendecreet.

De commissie voor Binnenlands Bestuur, die ook het initiële Planlastendecreet behandelde, kreeg daarbij een sleutelrol toegewezen door het Uitgebreid Bureau. Elk van de betrokken sectordecreten zou eerst voor advies aan die commissie worden toegewezen, die dan zou onderzoeken of de letter en de geest van

Privéhuurmarkt onmisbaar in de strijd tegen de woonnood

De Vlaamse bevoegdheid voor huurwoningen heeft niet alleen betrekking op het sociale wonen. Zo is Vlaanderen ook bevoegd voor de kwaliteitsvereisten van huurwoningen. En het is net dat marktsegment dat vaak in een negatief daglicht stond in de parlementaire debatten, met rapporten over onverantwoord hoge huurprijzen voor erbarmelijke woonomstandigheden.

Miseriemarkt?

De jongste jaren groeit de nood aan een levensvatbare huurmarkt. Door de demografische evolutie – de bevolkingsaan groei en tegelijk meer alleenstaanden en eenoudergezinnen – explodeert immers de vraag naar wooneenheden. Het sociale woonaanbod alleen zal niet volstaan om de woonnood te lenigen. Tegelijk doen steeds meer privéverhuurders hun huurwoning van de hand, met wanbetalingen, schade, hoge gerechtskosten en een wetgeving die te vriendelijk is voor de huurder als voornaamste drijfveren. Naar aanleiding van de beleidsbrief Wonen

2011-2012 discussieerde de commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie uitvoerig met minister van Wonen Freya Van den Bossche over haar intentie om de privéhuurmarkt nieuw leven in te blazen. De 'totaalaanpak' van de minister behelst onder meer de promotie van de socialeverhuurkantoren, huurpremies en een Woongarantiefonds.

Socialeverhuurkantoren

Van de socialeverhuurkantoren (SVK's) verwachten de meeste fracties dat ze een brug kunnen slaan tussen verhuurders en huurders, door de verhuurders

inkomenszekerheid te bieden en te garanderen dat ze hun woning ongeschonden terugkrijgen, terwijl de huurders een haalbare huurprijs betalen. Kritiek van LDD en Open Vld betreft onder andere een gebrek aan professionele expertise bij de SVK's. De liberalen vinden bovendien dat de overheid de makelaarsrol aan de privésector moet laten.

Met het oog op een efficiëntere organisatie keurde de commissie in maart 2012 een ontwerp van decreet goed dat de ondersteuning van de SVK's voortaan toevertrouwt aan de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW). In de plenaire vergadering kantte Groen zich tegen deze maatregel, die het beschouwt als een bureaucratisering van de SVK's. Ze zou hun welzijnsgerichte werking in het gedrang brengen. Alle andere fracties keurden het ontwerp goed.

fonds is initieel begroot op 1,5 miljoen euro en wordt voorts gespijsd met bijdragen van de verhuurders. Al in oktober 2011 hadden verscheidene Vlaamse volksvertegenwoordigers hierover actuele vragen gesteld. De sp.a-fractie verklaarde zich een sterk voorstander: dit fonds werpt een dijk op tegen uithuiszettingen, het verlaagt de drempel om een woning te verhuren aan mensen met lagere inkomens, en het zal helpen om slopende procedures voor de vrederechter te voorkomen. De andere fracties toonden zich gematigd positief, maar waarschuwden dat het fonds alleszins geen wanbetalingen mag aanmoedigen. Op 16 mei 2012 zei minister Van den Bossche in de plenaire vergadering dat ze overleg pleegt met de sector over een eventuele verplichte invoering voor alle verhuurders.

Met het oog op een efficiëntere organisatie keurde de commissie in maart 2012 een ontwerp van decreet goed dat de ondersteuning van de SVK's voortaan toevertrouwt aan de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW).

Huurpremie

De huurpremie houdt in dat iedereen die minstens vijf jaar op een wachtlijst voor een sociale woning staat, automatisch een tegemoetkoming krijgt bij de huur van een privéwoning. Hoewel dit systeem al lang was aangekondigd, was het eind 2011 nog niet operationeel. Door minister Van den Bossche hierover geregeld te ondervragen, hield het Vlaams Parlement de druk op de ketel. In november 2011 deelde de minister mee dat de vooropgestelde startdatum van 1 januari 2012 niet meer haalbaar was wegens vertraging in de softwareontwikkeling. De minister schoof 1 april als nieuwe datum naar voren, maar moest op 26 april in de commissie komen verklaren dat het uiteindelijk 1 augustus 2012 zou worden.

Huurgarantiefonds

Via het programmadecreet bij de begroting 2012 zette het Vlaams Parlement in december het licht op groen voor het Huurgarantiefonds, dat de privéhuurder meer woonzekerheid moet bieden en de verhuurder meer inkomenszekerheid. Het

Stop geweld tegen holebi's

Regelmatig kwam in de commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen het geweld tegen holebi's ter sprake, ook al vóór de moord op de 32-jarige Ihsane Jarfi in Luik op 29 april 2012. Vooral het voorkomen van dergelijke incidenten en de aanpak van de negatieve houding van hetero's tegen holebi's blijven een aandachtspunt.

Een van de operationele doelstellingen uit de beleidsbrief Gelijke Kansen 2011-2012 van minister Pascal Smet is het voorkomen en bestrijden van geweld tegen holebi's. Het Steunpunt Gelijkekansenbeleid voert daarom in opdracht van de minister een onderzoek naar geweld tegenover deze groep in de samenleving. Aanleiding was onder meer het Zzip-onderzoek, waaruit bleek dat 35 procent van de holebirespondenten al een of meer keren geconfronteerd werd met verbale agressie. En 18,5 procent gaf aan het slachtoffer te zijn geweest van fysieke agressie.

Een wezenlijke rol voor het onderwijs

Dat de Belgian Pride 2012 – die na de moord op Ihsane Jarfi in het teken stond van het geweld tegen holebi's – in gevaar kwam door een ongelijke financiering door de verschillende gemeenschappen en gewesten, was aanleiding voor een reeks vragen in de commissie. De minister verzekerde echter dat ondanks het negatieve advies van de Inspectie van Financiën de Vlaamse overheid de financiering op het vroegere niveau zou behouden. Hij hoopte wel dat de andere overheden zich even sterk zouden engageren.

Het hoeft echter niet steeds om homofoobie of gender based geweld te gaan. In het Zzip-onderzoek viel ook de vaak ronduit negatieve houding van hetero's tegenover holebi's op. De minister kondigde aan dat gedurende een jaar een leerkracht zal worden vrijgesteld om, samen met onderwijsverstrekkers en pedagogische begeleidingsdiensten, voor de hele holebiproblematiek een onderwijspakket uit te werken. In de plenaire vergadering verklaarde hij in zijn antwoord op een actuele vraag dat hij met de federale overheid en de andere gemeenschappen overlegde om de registratie van klachten over gaybashing te verbeteren en dat hij de problematiek vanuit zijn bevoegdheid Onderwijs wilde aanpakken. Ook de Vlaamse

volksvertegenwoordigers beklemtoonden de rol van het onderwijs: jongeren moeten beter worden voorgelicht, de thematiek moet bespreekbaar zijn. Sommigen hielden een pleidooi om de stereotype beeldvorming te doorbreken: wijs de jongeren erop dat er naast het zogenaamde modelgezin ook holebikoppels, eenoudergezinnen, gemengde gezinnen bestaan. Leerkrachten moeten tijdens hun opleiding en bij nascholingen aangezet worden om dit alles op een genuanceerde manier ter sprake te brengen.

Ook de Vlaamse volksvertegenwoordigers beklemtoonden de rol van het onderwijs: jongeren moeten beter worden voorgelicht, de thematiek moet bespreekbaar zijn.

De minister verwees in zijn antwoord onder meer naar het federale actieplan, naar het diversiteitsprotocol dat werd afgesloten met de uitgeverijen van schoolhandboeken en naar de actualisering van de gemeenschappelijke verklaring over de gelijke behandeling van hetero- en holebiseksualiteit uit 2002. Die zal tijdens het najaar 2012 worden ondertekend door alle betrokken actoren.

Een wijziging van de eindtermen en ontwikkelingsdoelen achtte de minister geen prioriteit. Die bevatten al voldoende aanknopingspunten. Zo'n herzieningsprocedure vergt trouwens al snel enkele jaren. Men wil wel nagaan of de eindtermen niet moeten worden aangepast ter gelegenheid van de ruimere hervorming van het secundair onderwijs.

Uitdoving van de terbeschikkingstelling voor het onderwijzend personeel

Eind 2011 paste de Federale Regering de Pensioenwet aan. Dit had gevolgen voor de personeelsleden van het onderwijs en de CLB's: de terbeschikkingstelling voor het rustpensioen werd grondig aangepakt.

Door de aanpassing van de pensioenleeftijden op federaal niveau werd de Vlaamse overheid de facto verplicht om de leeftijd te wijzigen waarop de terbeschikkingstelling (tbs) voorafgaand aan het rustpensioen ingaat voor onderwijzers. Zoniet zou het onderwijzend personeel gedurende een langere periode ten laste vallen van de Vlaamse schatkist, wat in tijden van budgettaire krapte en langer werken niet verdedigbaar was bij de publieke opinie. In een motie vroeg de meerderheid daarom aan de Vlaamse Regering om snel duidelijke beslissingen te nemen. Ze drong er wel op aan om een sociaal overleg te organiseren en de beslissingen te plaatsen binnen een ruimer loopbaan debat, met voldoende oog voor randvoorwaarden als

budgetneutraliteit, overgangsmaatregelen en stimuli voor oudere leerkrachten.

Radicale afschaffing werd snel getemperd

In het kader van de begrotingscontrole besliste de Vlaamse Regering dan maar meteen om het tbs-systeem af te schaffen, met uitzondering voor de kleuteronderwijzers: bij hen werd de leeftijd verhoogd van 56 naar 58 jaar. Die ingreep riep heel wat vragen op. De commissieleden pleitten er opnieuw voor om de maatregelen te kaderen binnen een ruimer eindloopbaanbeleid: regelingen zijn nodig om burn-out tegen te gaan, oudere leerkrachten kunnen hun jongere collega's begeleiden ...

De parlementsleden waren ook voorstander van overgangsmaatregelen voor die leerkrachten die op de drempel stonden om in te stappen in het tbs-systeem en voor hen die dit nog niet hadden aangevraagd. Bovenal wilden ze snel duidelijkheid voor het onderwijspersoneel.

De commissieleden pleitten er opnieuw voor om de maatregelen te kaderen binnen een ruimer eindeloopbaanbeleid: regelingen zijn nodig om burn-out tegen te gaan, oudere leerkrachten kunnen hun jongere collega's begeleiden ...

Toen dan op 11 mei 2012 met de vakorganisaties een akkoord werd bereikt, zorgde een slordige communicatie voor verwarring over wat er exact was overeengekomen. Na een nieuwe vragenronde in de commissie verwees de minister voor de inhoud van het akkoord naar de website van het ministerie.

De kleuteronderwijzers die geboren zijn vanaf 1 januari 1959, hebben nog twee jaar recht op een tbs. Voor de overige personeelsleden (niet-kleuteronderwijzers) die geboren zijn vanaf 1 januari 1958 wordt de tbs afgeschaft. Tot die maatregelen van kracht worden, is er een overgangsregeling die de duur van de tbs gradueel afbouwt. Voor de hogescholen geldt nog een andere regeling. Ondertussen zal het loopbaan-debat met de sociale partners worden voortgezet.

Ruimtelijk Structuurplan wordt Beleidsplan Ruimte

In het Vlaamse regeerakkoord 2009-2014 werd overeengekomen om een nieuw Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) voor te bereiden. Daarmee wou de Vlaamse Regering anticiperen op en oog hebben voor klimaat en biodiversiteit, mondialisering, netwerk-economie, demografische ontwikkelingen, nieuwe uitdagingen betreffende mobiliteit en groeiende technische mogelijkheden. Nog tijdens deze regeerperiode zou het nieuwe structuurplan, met het jaar 2020 als 'planhorizon' maar met een 'doorkijk' tot 2050, minstens voorlopig moeten worden vastgelegd.

Een lange procedure voor een ambitieus nieuw beleidsplan

De beleidsnota Ruimtelijke Ordening, die het regeerakkoord uitwerkt, werd eind 2009 besproken in de commissie voor Ruimtelijke Ordening. De uitdagingen zijn groot, een dynamische en geïntegreerde aanpak van ruimtelijke en maatschappelijke veranderingen is dan ook noodzakelijk. Bestaande instrumenten van ruimtelijke planning moeten daarbij worden geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. En het maatschappelijke draagvlak moet groter worden.

Het Vlaams Parlement heeft van bij het begin duidelijk gemaakt dat het bij de totstandkoming van het nieuwe plan betrokken wilde worden.

Het Vlaams Parlement heeft van bij het begin duidelijk gemaakt dat het bij de totstandkoming van het nieuwe plan betrokken wilde worden. In de met redenen omklede motie die volgde op de beleidsnota, werd aan de Vlaamse Regering een coherent en krachtig strategisch planningskader gevraagd. De beleidsvisie zal moeten steunen op de principes van ruimtelijke kwaliteit en duurzame ruimtelijke ontwikkeling. Bij de voorbereiding mogen geen moeilijke vragen worden ontweken: de samenhang van stedelijk en buitengebied, de vrijwaring van de open ruimte, de klimaatschommelingen, de energiebehoefte, kansen voor een performante kenniseconomie, de logistieke uitdagingen en de demografische evoluties. De eerste beleidsprioriteit blijft echter

het effectief uitvoeren van het bestaande RSV en het voortzetten van de lopende afbakeningsprocessen.

Een startnota en een eerste verkenning-fase leverden een groenboek op, een discussiedocument waarin de maatschappelijke uitdagingen en mogelijke antwoorden worden geformuleerd. Het groenboek werd in mei 2012 gepresenteerd in de commissie voor Ruimtelijke Ordening.

Dit groenboek moet tegen medio 2013 uitmonden in een witboek waarin visie en strategie worden uitgediept. Tegen medio 2014 wordt dan een ontwerp van Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) opgesteld, waarin de visie op de ruimte in Vlaanderen volledig wordt uitgeschreven, evenals de strategie en het actieprogramma om die visie te realiseren. In elke fase wordt overleg gepleegd met alle mogelijke stakeholders, gaande van het brede publiek tot overheden, middenveldorganisaties, belangengroepen, adviescommissies en uiteraard ook het Vlaams Parlement.

Uit de bespreking van het groenboek bleek een zekere scepsis ten opzichte van de ambities van het plan.

Uitvoering van het huidige structuurplan blijft prioritair

Op 29 juni 2011 was er in de commissie voor Ruimtelijke Ordening al een eerste gedachtewisseling over het nieuwe BRV. Het reeds afgelegde traject, evenals de structuur en de uitgangspunten van het op te stellen groenboek, werden er toegelicht. De leden onthaalden de betrokkenheid van de burger positief. Diverse leden waren van mening dat de uitvoering de zwakke schakel is in het huidige RSV en vroegen zich af hoe dat beter kan bij het nieuwe plan. Zijn daar instrumenten voor? Wat zijn de financiële implicaties van een herbestemming van de schaarse ruimte? Wat is de samenhang met de beleidsplannen in andere domeinen? Is er geen behoefte aan scenario's die over alle departementen heen op een centraal niveau worden opgesteld?

Kortetermijnacties positief onthaald

Op 30 mei 2012 vond een tweede gedachtewisseling plaats, ditmaal over het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen

– 'Vlaanderen 2050: mensenmaat in een metropool?' en over de begeleidende nota aan de Vlaamse Regering. Dit groenboek gaat in hoofdzaak in op de uitdagingen en bevat een eerste aanzet tot een ruimtelijke langetermijnvisie. Naast een actieprogramma worden ten slotte elf sleutelkwesties geformuleerd: het gaat om een reeks van keuzes of gevolgen die voortvloeien uit de nieuwe ruimtelijke visie en waarover de burger zijn mening moet geven.

Uit de bespreking van het groenboek bleek een zekere scepsis ten opzichte van de ambities van het plan. De druk op de ruimte neemt toe, en er zullen dus moeilijke keuzes moeten worden gemaakt, mét financiële implicaties en een onontbeerlijke mentaliteitswijziging. Zoveel beleidsdomeinen leggen beslag op de ruimte. Hoe zal men dat alles op elkaar afstemmen? De commissieleden vroegen zich dan ook af hoe de nieuwe visie concreet op het terrein zal worden gerealiseerd. Het groenboek heeft het weliswaar over flexibiliteit en inspelen op nieuwe uitdagingen, maar blijft voorts nogal vaag. De meeste commissieleden stonden wel erg positief tegenover het werken met concrete kortetermijnacties: het vrijwaren van woningbouw in woon-uitbreidingsgebieden, maatregelen voor gebieden met een hoog overstromingsrisico, ruimte voor hernieuwbare energie, het vrijwaren van strategisch aaneengesloten landbouwgebieden voor de professionele landbouw.

En nu is het dus uitkijken naar het witboek.

Hervorming van belasting op inverterstelling leidt tot moties van wantrouwen

De Vlaamse overheid is sinds 1 januari 2011 zelf verantwoordelijk voor de inning en bepaling van de belasting op inverterstelling (BIV) en de jaarlijkse verkeersbelasting. In het Vlaamse regeerakkoord 2009-2014 staat dat de regering zo snel mogelijk werk wil maken van de vergroening van de autofiscaliteit, door te kijken naar de milieuprestaties van de wagens.

In afwachting van het nieuwe systeem zou op korte termijn al een hervorming van de BIV worden doorgevoerd: er zou een korting of toeslag worden ingevoerd die wordt toegekend op basis van de milieukenmerken van het voertuig. Het ontwerp van decreet hierover werd eind november 2011 bij het Vlaams Parlement ingediend. Men wil de consument bij zijn beslissing over de aankoop van een auto dus sturen naar milieu- en klimaatvriendelijke wagens. Als relevante criteria worden de euronorm (lucht- of vervuilingcomponent) en de CO₂-uitstoot (klimaat- of uitstootcomponent) gehanteerd.

Na hoorzittingen in de verenigde commissies voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting en voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed dienden de meerderheidsfracties een amendement in om de uitstoot van stikstofoxiden (NO_x) door dieselwagens zwaarder te laten doorwegen in de berekening. De oppositiepartijen bleven pleiten voor een andere autofiscaliteit. Open Vld wilde dat niet het bezit, maar het gebruik van een auto wordt belast. Groen wilde een berekening die gebaseerd is op de meer verfijnde ecoscore, in plaats van de euronorm. Vlaams Belang vroeg maatregelen om de oude, en dus meer vervuilende, wagens sneller uit het verkeer te halen.

Medio februari 2012 werd het ontwerp van decreet, meerderheid tegen oppositie, goedgekeurd door de plenaire vergadering.

Een parlementaire primeur: moties van wantrouwen

De parlementaire behandeling van de hervorming van de BIV zorgde voor een primeur in de geschiedenis van het Vlaams Parlement. Voor het eerst sinds 1980 werden twee moties van wantrouwen ingediend en op de agenda van de plenaire vergadering geplaatst.

Het Vlaams Parlement, dat de leden van de Vlaamse Regering verkiest, kan inderdaad te allen tijde een lid van die regering ook weer ontslaan op basis van een motie van wantrouwen. Die moet wel constructief zijn, dat wil zeggen dat in de motie meteen een opvolger moet worden voorgedragen voor de minister van wie het ontslag wordt gevraagd.

De parlementaire behandeling van de hervorming van de BIV zorgde voor een primeur in de geschiedenis van het Vlaams Parlement. Voor het eerst sinds 1980 werden twee moties van wantrouwen ingediend en op de agenda van de plenaire vergadering geplaatst.

De moties van wantrouwen die de oppositiefracties tegen minister Muyters indienden, vloeiden voort uit een interpellatie van Open Vld'er Marino Keulen over de manier waarop de minister communiceerde over de rol van het Vlaams Parlement bij de hervorming van de BIV.

De woordvoerder van de minister had in een mail aan een burger bepaalde oppositiepartijen in het parlement verantwoordelijk gesteld voor het uitstel van de inwerkingtreding van de nieuwe BIV van 1 januari tot 1 maart 2012. Hij betreurde het uitstel en was er zo goed als zeker van dat het parlement geen enkele inhoudelijke wijziging aan de formule meer zou aanbrengen. De oppositiepartijen pikten die houding niet. In werkelijkheid kan het parlement een tekst immers wel inhoudelijk wijzigen, wat de meerderheidspartijen ook bevestigden. Zij namen wel genoegen met de verontschuldiging van de minister.

Net voor de stemming over de moties kwam het nog tot een discussie over de vraag of zo een stemming niet geheim moet zijn, omdat in de motie een opvolger wordt voorgesteld en over verkiezingen en voordrachten altijd geheim wordt gestemd. De plenaire vergadering besliste toch tot een openbare naamstemming. De motie van wantrouwen van de oppositie – waar Vlaams Belang zich bij had aangesloten – werd uiteindelijk verworpen met 65 stemmen tegen 47.

Een Vlaams decreet voor de internationale wapenhandel

Sinds augustus 2003 zijn de gewesten bevoegd voor de internationale wapenhandel. Het Vlaamse regeerakkoord voor de periode 2004-2009 bepaalde daarom dat er een eigen Vlaams Wapenhandeldecreet zou worden opgesteld. Maar dat dossier bleek op regeringsniveau bijzonder moeilijk te liggen.

Eind 2002-begin 2003 dreigde de federale regering ten val te komen ten gevolge van zware spanningen tussen sommige Vlaamse en Franstalige regeringspartners over de export van FN-wapens naar Nepal. Het was niet het eerste incident van die aard. Op federaal niveau dreigde de internationale wapenhandel dus een permanente splijtzwam te worden tussen de coalitiepartners uit noord en zuid. Daarom werd de drastische beslissing genomen deze materie over te hevelen naar de gewesten. Een beleidsintentie die vrijwel onmiddellijk na de federale verkiezingen van mei 2003 werd geconcretiseerd via een wijziging van de bijzondere wet tot hervorming van de instellingen. Hierdoor werden

Vlaanderen, Wallonië en Brussel vanaf eind augustus 2003 bevoegd voor deze delicate materie.

Doordat deze regionaliseringsoperatie nogal onverwacht kwam, zagen de drie gewesten zich verplicht om voorlopig verder te werken met de bestaande federale wetgeving. Dat de gewestelijke diensten daardoor een regeling moesten toepassen die de deelstaten niet zelf ontworpen hadden, wrong institutioneel natuurlijk wel wat. Die federale wetgeving, die van 1991 dateerde, was ook niet echt meer up-to-date en vertoonde lacunes. Er moest dus een eigen Wapenhandeldecreet komen. Maar dat bleek makkelijker gezegd dan gedaan.

Europa houdt de druk op de ketel

De Vlaamse defensie-industrie heeft een heel eigen aard: ze produceert geen klassieke wapens, maar voornamelijk hoog-technologische componenten, die vaak ook voor burgerlijk gebruik geschikt zijn. Dat maakte de discussie er niet makkelijker op. Ook de Europese impact op dit dossier was ondertussen steeds groter geworden. De Europese lidstaten – in België dus voornamelijk de drie gewesten – moesten diverse richtlijnen in eigen regelgeving omzetten vóór een bepaalde datum.

Dat alles maakte dat er tegen het einde van de regeerperiode 2004-2009 nog geen akkoord was over een Vlaams Wapenhandeldecreet. Na de verkiezingen van 2009 werd deze beleidsintentie dan ook hernomen in het nieuwe regeerakkoord. De zaak was ondertussen echter een heel stuk urgenter geworden: de deadline voor de omzetting van de belangrijkste EU-richtlijn was vastgesteld op 1 juli 2011, met nog één respijtjaar erna. Mee ten gevolge van die externe tijdsdruk slaagde de Vlaamse Regering er nu wel in om tot een akkoord te komen. Het ontwerp van decreet was eind januari 2012 klaar. Het Vlaams Parlement stond voor de uitdaging om dit complexe en gevoelige dossier volledig af te handelen binnen een termijn van minder dan vijf maanden, terwijl het op regeringsniveau bijna acht jaar blijven hangen was. Het parlement slaagde er glansrijk in.

Een en ander weerhield de commissie er overigens niet van om via hoorzittingen ruime consultaties te houden met alle betrokkenen: de vredesbeweging, de bedrijfswereld, administraties, deskundigen. Het aan het Vlaams Parlement verbonden Vlaams Vredesinstituut verdient daarbij een bijzondere vermelding voor zijn bijdrage.

Een eengemaakte Europese defensiemarkt

De Europese dimensie van het dossier oefende ook nog op een andere manier invloed uit op de discussies. Omdat het over de omzetting van richtlijnen ging, rees de vraag in hoeverre de Vlaamse decreetgever nog over een eigen beleidsruimte beschikt. De visies daarop liepen uiteen van 'zo goed als onbestaande' tot 'nog aanzienlijk'. Het hoeft geen betoog dat zo'n perceptieverschil de besprekingen niet bepaald vergemakkelijkte.

De belangrijkste om te zetten Europese richtlijn was die over de harmonisatie

en vereenvoudiging van de overbrenging van defensiegerelateerde producten binnen de Europese Unie. De term 'overbrenging' wordt gebruikt in plaats van de term 'uitvoer' omdat de EU één markt zonder binnengrenzen is geworden. Ook voor defensiegoederen wil men een eengemaakte en daardoor technologisch en industrieel sterkere en mondiaal meer competitieve Europese markt tot stand brengen.

Een en ander weerhield de commissie er overigens niet van om via hoorzittingen ruime consultaties te houden met alle betrokkenen: de vredesbeweging, de bedrijfswereld, administraties, deskundigen.

Dat heeft onvermijdelijk grote gevolgen voor de nationale exportcontrolesystemen. Voor ieder wapenexportdossier (dus ook naar een andere EU-lidstaat) moest voorafgaandelijk een vergunning worden aangevraagd. In de toekomst zal dat voor intracommunautaire bewegingen nog slechts uitzonderlijk het geval zijn. Voor uitvoer buiten de EU blijft het systeem grotendeels ongewijzigd. Binnen de EU zal er gewerkt worden met twee nieuwe soorten van vergunningen. Via een algemene vergunning krijgen de defensiebedrijven de toelating om aan bepaalde categorieën van bestemmingen bepaalde goederen te leveren. Er kan dus in één keer voor verschillende transacties een vergunning worden gevraagd.

Er komt dus minder controle – bij de transacties die nog gemeld moeten worden, gebeurt de controle post factum – en daar hadden sommige politieke fracties het erg moeilijk mee. Zolang er geen uniforme controle is op Europees niveau, vrezen sommigen voor een soort 'race to the bottom' binnen Europa: daarbij zou men dan intracommunautair handeldrijven met de minst strenge lidstaat, om daarna van daaruit makkelijker te kunnen exporteren naar landen buiten de EU.

Eigentijdse Vlaamse accenten in de wapenhandelregelgeving

De regelgeving was ook niet meer echt bij de tijd. Niet ieder goed met een militaire eindgebruiker is bijvoorbeeld nog vergunningsplichtig. De gecombineerde vergunning werd ingevoerd voor

eenvoudige transacties aan multiple bestemmingen, wat een aanzienlijke administratieve vereenvoudiging is. Het wordt ook mogelijk voorafgaandelijk aan de Vlaamse administratie een niet-bindend advies te vragen voor eventueel problematische uitvoerverrichtingen. Ook wordt de controle op het eindgebruik waar mogelijk verscherpt. Voor de Vlaamse overheid blijft het overigens mogelijk om uitvoerbeperkingen op te leggen in het kader van de wederuitvoer.

De Europese beoordelingscriteria voor uit- en doorvoer werden in het Vlaamse Wapenhandeldecreet aangescherpt. Dat geldt voor onder meer mensenrechtenschendingen, schendingen van het humanitair recht, gewapende conflicten of ernstige spanningen. Het verbod van uit- of doorvoer naar landen waar de kinderrechten niet worden gerespecteerd, werd als eigen Vlaams aandachtspunt opgenomen in het decreet. Heel specifiek heeft men daarbij de inzet van kindsoldaten door geregelde legers voor ogen.

In het decreet werden speciale voorzieningen getroffen ten aanzien van de NAVO-bondgenoten. De logica daarvan werd door niemand betwist. Maar toen men die bijzondere maatregelen wilde uitbreiden tot de landen van het Wassenaarakkoord, kwamen er wel opmerkingen. In dit samenwerkingsverband van na de Koude Oorlog proberen een veertigtal landen uit alle werelddelen de export van wapens en gevoelige goederen en technologieën naar dubieuze bestemmingen tegen te gaan. Rusland en Oekraïne maken hier echter ook deel van uit en zij hebben zeker geen vlekkeloze reputatie op het gebied van wapenexport.

de betrokken deelstatelijke en federale administraties. Uiteindelijk was men het er commissiebreed over eens dat in het Wapenhandeldecreet een verdienstelijke poging werd ondernomen om economische en ethische overwegingen met elkaar te verzoenen.

Uiteindelijk was men het er commissiebreed over eens dat in het Wapenhandeldecreet een verdienstelijke poging werd ondernomen om economische en ethische overwegingen met elkaar te verzoenen.

Het decreet zal nog heel wat belangrijke uitvoeringsbesluiten vergen. De commissie vroeg om telkens van die besluiten kennis te kunnen nemen. Ze wil ook via een periodieke rapportage op de hoogte worden gehouden. Diverse leden benadrukten het belang van een ruime informatieronde voor het bedrijfsleven en

Zeg niet 'afvalstoffen' maar wel 'materialen'

De commissie Leefmilieu besprak in oktober en november 2011 het ontwerp van Materialendecreet. Het ontwerp regelt de omzetting van de Europese kaderrichtlijn over het beheer van afvalstoffen.

Die richtlijn verduidelijkt een aantal elementaire begrippen uit het afvalbeleid en voert onder meer een strengere afvalverwerkingshiërarchie in: eerst voorkomen, dan hergebruiken en recyclen, daarna pas verbranden met energierecuperatie en als laatste mogelijkheid storten. Lidstaten zijn verplicht preventieprogramma's op te maken en maatregelen te nemen om hergebruik, recyclage en gescheiden inzameling van afvalstoffen te bevorderen. Er is specifieke aandacht voor het toewijzen van kosten en verantwoordelijkheden en het begrip 'uitgebreide producentenverantwoordelijkheid' wordt als mogelijk beleidsinstrument omschreven.

Belangrijk discussiepunt in de commissie was het plannen van de afvalverbrandingscapaciteit.

Vlaanderen gaat verder dan Europa vraagt

Vlaanderen wordt in Europa al jaren beschouwd als een koploper in het milieuverantwoord beheer van afvalstoffen. Het nieuwe ontwerp van decreet beperkt zich dan ook niet tot een loutere omzetting van de Europese richtlijn. Het creëert ook een eerste basis voor een beleid gericht op duurzaam beheer van materiaalkringlopen.

Om de milieueffecten van afvalstoffen te verlagen, moet er worden gekeken naar de wijze waarop producten worden ontworpen, geproduceerd, verdeeld, geconsumeerd en weer ingezameld. Het streefdoel is de milieudruk zo klein mogelijk te houden over de hele levenscyclus van een product. Afvalstoffen moeten ook zoveel mogelijk opnieuw worden ingezet als grondstoffen om zo de materiaalkringloop te sluiten. Onder meer via het aankoopbeleid van de Vlaamse overheid en van lagere besturen

kan de afzetmarkt van gerecycleerde materialen worden gestimuleerd.

Belangrijke discussiepunten in de commissie waren het spanningsveld tussen het plannen van afvalverbrandingscapaciteit en de druk op recyclage, het invullen van het zelfvoorzieningsprincipe inzake afvalverwerking en de mogelijke negatieve gevolgen van de export van gemengd stedelijk afval van bedrijfsoorsprong.

Belangrijk discussiepunt in de commissie was het plannen van de afvalverbrandingscapaciteit. Groen en Open Vld pleitten voor de mogelijkheid om een moratorium in te voeren indien een overcapaciteit voor de verbranding van afval dreigt. De meerderheidsfracties erkennen dat zo een overcapaciteit een negatieve invloed kan uitoefenen op de afvalverwerkingshiërarchie en het sluiten van de materiaalkringlopen. Anderzijds wijzen ze op de noodzaak om de economische en ecologische performantie van de verwerkingsinstallaties permanent te verbeteren. Ook de mogelijke negatieve gevolgen die de export van gemengd stedelijk afval van bedrijfsoorsprong kan hebben voor het afvalbeleid in Vlaanderen werden besproken.

Omdat het een belangrijk kaderdecreet betreft, vond het parlement het aangezien om aanbevelingen aan de Vlaamse Regering te doen voor de uitvoering van het decreet. Verschillende aanbevelingen over het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen werden opgenomen in een resolutie die op 14 december 2011, samen met het ontwerp van decreet, door de plenaire vergadering werd goedgekeurd.

Petitie Schipdonkkanaal blijft 'on hold' staan

Een verzoekschrift van april 2008 staat nog altijd 'on hold' op de agenda van de commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken. Hoewel de commissie heel wat werk stak in de behandeling van de petitie, wilde de plenaire vergadering het dossier op het einde van de vorige zittingsperiode niet afsluiten. Het einde is nog altijd niet in zicht.

Het verzoekschrift vertolkt het verzet tegen de verbreding van het Schipdonkkanaal. Het actiecomité 't Groot Gedelf verzamelde toen ruim 15.000 handtekeningen voor het behoud van het historische landschap nabij Brugge en in het Meetjesland. De nieuwe commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken die van start ging na de verkiezingen van 2009, erfde het Schipdonkdossier van haar voorganger, maar de Vlaamse Regering voelt zich nog altijd niet geroepen om een beslissing te nemen voordat alle resultaten van lopende studies bekend zijn.

Hoe de Zeebrugse haven volwaardig ontsluiten?

De haven van Zeebrugge, 's lands jongste zeehaven, heeft geen volwaardige binnenvaartontsluiting. Een van de mogelijke oplossingen is de verbouwing van het Schipdonkkanaal tot een vaarweg geschikt voor grote binnenschepen. Het kanaal is halverwege de negentiende eeuw gebouwd als het 'Afleidingskanaal van de Leie', met als hoofdbedoeling het onfrisse Leiewater (vervuild door het vlasroten in het Kortrijkse) uit de Gentse binnenstad te houden door het af te leiden naar zee. Om het kanaal geschikt te maken als moderne binnenvaartverbinding tussen Zeebrugge en zijn hinterland, moet het drastisch worden verbreed en verdiept, en verbonden met de Zeebrugse achterhaven. Die ingreep zou Zeebrugge ook linken aan de Seine-Scheldeverbinding, een groots opgezet Europees waterwegenproject waaraan al jaren wordt gewerkt.

Wetenschappelijke studies worden geactualiseerd

De commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken hield zich in het zittingsjaar 2011-2012 intens bezig met het dossier. Omdat eerder onderzoek naar de milieueffecten van een kanaalverbreding leemten vertoonde, had de regering drie aanvullende studies besteld. Een eerste studie over de waterbalans moest uitsluitsel geven over

de weerslag van een verbreding van het Schipdonkkanaal op de watervoorraden van het Scheldebekken. Er blijkt voldoende water voorhanden te zijn om bij een breder Afleidingskanaal het zoute water van de zee weg te spoelen, zonder dat de bestaande waterverdeling van de waterlopen rond Gent in gevaar komt.

Er was een consensus in de commissie om te wachten tot er meer duidelijkheid komt over de maatschappelijke kosten en baten.

Een ecohydrologische studie moest duidelijk maken wat de gevolgen zouden zijn voor de grondwaterlagen en de verzilting. Daaruit blijkt dat het grondwaterpeil nauwelijks beïnvloed zou worden en dat de verzilting beheersbaar zou zijn. Toch pleiten de onderzoekers voor een zoutwerende sluis op het verbrede kanaal.

Een literatuurstudie ten slotte moest een overzicht bieden van alle wetenschappelijke prognoses over de hinterlandontsluiting van Zeebrugge. Uit al die onderzoeken blijkt dat de bestaande en beschikbare capaciteit zeker volstaat tot 2030, maar dat het potentieel van de binnenvaartsector momenteel onderbenut wordt. Professor Eddy Van de Voorde pleitte er onomwonden voor om de vroegere analyses van de maatschappelijke kosten en baten (MKBA's) te actualiseren. Eerder kan de regering geen ernstige beslissing nemen, aldus de hoogleraar.

Brugge versus de rest van Vlaanderen

Het technische debat dat op die toelichtingen volgde, bevestigde wat we al wisten: de scheidingslijn tussen voor- en tegenstanders van een verbreding doorkruist de grenzen van de fracties en lijkt eerder geografisch bepaald. Doorgaans zijn de Vlaamse volksvertegenwoordigers uit het Brugse zelf voorstander van het project Seine-Schelde West. Een alternatief, zoals de aanpassing van het bestaande kanaal Gent-Oostende, zien zij niet zitten, omdat dit een nog drastischere verhoging van de bruggen rond het Brugse stadscentrum vereist of tot nog langer openstaande beweegbare bruggen zou leiden, met bijkomende hinder voor het autoverkeer in en rond Brugge. Verschillende commissieleden van buiten Brugge komen dan weer op voor alternatieven zoals de estuaire

vaart (de ontsluiting van Zeebrugge over de Noordzee en de Westerschelde met zeewaardige binnenschepen) en de spoorontsluiting.

Voorts werden ook de indieners van het verzoekschrift van 't Groot Gedelf, het havenbestuur van Zeebrugge en Resoc Brugge, gehoord door de commissie. Voor- en tegenstanders bleven op hun standpunt. De onzekerheid beu, pleitte havenbaas Joachim Coens ervoor om alvast de bestaande verbinding via het kanaal Gent-Oostende (met doortocht door Brugge) aan te passen voor schepen tot 2500 ton. Dit tot consternatie van de parlementsleden uit Brugge.

Een afrondend politiek debat over de wetenschappelijke bevindingen, het verzoekschrift en het hele dossier is er uiteindelijk niet gekomen. Er was een consensus in de commissie om te wachten tot er meer duidelijkheid komt over de maatschappelijke kosten en baten. Intussen raakte bekend dat de Franse overheid niet langer overtuigd is van de financiële haalbaarheid van de Seine-Scheldeverbinding op Frans grondgebied. Ook dat weegt uiteraard op de maatschappelijke wenselijkheid van het Zeebrugse project.

Het Vlaams Parlement internationaal

- **Het Vlaams Parlement in Europa en de wereld**

66

Het Vlaams Parlement in Europa en de wereld

Het versterken van de internationale werking van het parlement en de aanwezigheid op Europese en internationale fora blijven belangrijk voor het Vlaams Parlement – zeker nu Europa en de euro zich in woelige waters bevinden. Het bezoek van regionale en nationale parlementen en de ontvangst van talrijke buitenlandse delegaties stonden daarom ook dit jaar weer op de agenda.

Jan Leyers: 'Laten we Europeanen blijven'

Het Vlaams Parlement en zijn partners Ryckvelde vzw en het Vlaams-Europees verbindingssagentschap nodigden op 10 mei 2012 muzikant, presentator en wereldreiziger Jan Leyers uit om de jaarlijkse State of the European Union uit te spreken.

De heer Leyers koos als titel voor zijn toespraak 'Laten we Europeanen blijven'. Hij nam het publiek mee op zijn laatste reis en schetste aan de hand van ontmoetingen en ervaringen een beeld van hoe Europeanen zichzelf zien en hoe ze door niet-Europeanen

worden gezien. Heikele onderwerpen als identiteit, de gelijkheid van man en vrouw, godsdienst en maakbaarheid van de wereld kwamen op een verfrissende manier aan bod.

Bezoek aan het Hof van Justitie in Luxemburg

Een uitgebreide delegatie van het Vlaams Parlement bracht op dinsdag 31 januari 2012 een bezoek aan het Hof van Justitie van de Europese Unie in Luxemburg. De delegatie onder leiding van voorzitter Peumans werd rondgeleid door de Belgische rechter Koen Lenaerts, die de delegatie

toelichting gaf bij de werking en opdracht van het Hof. De delegatie woonde pleidooien van een rechtszaak bij en had een ontmoeting met de voorzitter en verschillende rechters van het Hof.

Het Vlaams Parlement ontvangt

Op maandag 27 juni 2012 gaf rechter Lenaerts een Masterclass over Vlaanderen en het Europees recht in het Vlaams Parlement. Deze werd bijgewoond door volksvertegenwoordigers, hun medewerkers en medewerkers van het Algemeen Secretariaat.

Naar aanleiding van de viering van 40 jaar Vlaams Parlement werd op woensdag 7 december 2011 het diplomatiek korps uitgenodigd voor een kennismakingsavond met het Vlaams Parlement. Ze werden verwelkomd door het Bureau van het Vlaams Parlement: voorzitter Jan Peumans gaf een toespraak, die werd gevolgd door een walking lunch en een rondleiding door het Vlaams Parlement. Onder de talrijke gasten waren de ambassadeurs van de Verenigde Staten, Japan, Frankrijk, Spanje, Turkije en Nederland.

Om goede contacten te onderhouden met de vertegenwoordigers van Vlaanderen in het buitenland (FIT, VIAS, Toerisme Vlaanderen en de Vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering), vond er op vrijdag 22 juni 2012 naar aanleiding van de jaarlijkse terugkeerdagen van onze vertegenwoordigers in het buitenland een ontmoeting plaats tussen een delegatie van een dertigtal vertegenwoordigers en het Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement.

Ook in 2011-2012 verleende het Vlaams Parlement zijn medewerking aan het door het departement Internationaal Vlaanderen opgezette Flanders Inspires International Visitors Programme, een ontmoeting van buitenlandse opinion leaders en decision makers met Vlaanderen en het Vlaams Parlement. Beloftevolle internationale gasten werden naar Vlaanderen en het Vlaams Parlement uitgenodigd en kwamen er in contact met Vlaamse volksvertegenwoordigers. Het programma stond onder meer in het teken van slimme logistiek, innovatie en industriële ontwikkeling.

De voorzitter ontving daarnaast talrijke ambassadeurs en buitenlandse delegaties. We vermelden onder meer de ambassadeurs van Indonesië, Vietnam, Turkije, Cuba en Suriname en delegaties en parlementsvoorzitters van Estland, Congo, Kenia, Neder-Oostenrijk en de Servische Republiek. Taleb Rifai, Secretaris-Generaal van de

UNWTO (United Nations World Tourism Organisation) bracht op 13 maart 2012 een bezoek aan het Vlaams Parlement.

Op bezoek

Voorzitter Peumans bracht op 15 juni 2012 een bezoek aan het parlement van het Groothertogdom Luxemburg op uitnodiging van voorzitter Mosar. Een delegatie van het Bureau van het Vlaams Parlement bracht in maart 2012 een tweedaags bezoek aan Wales en zijn parlement.

Europese dossiers

Binnen het samenwerkingsverband CALRE blijft het Vlaams Parlement een actieve aanwezigheidspolitiek voeren. Het Vlaams Parlement is onder meer lid van de werkgroepen Subsidiariteit, Fiscaal federalisme, Gendergelijkheid en Institutionele modellen. De voorzitter en de secretaris-generaal van het Vlaams Parlement namen deel aan de plenaire vergadering van CALRE in het Italiaanse L'Aquila op 25 en 26 november 2011. Op initiatief van het Vlaams Parlement startte CALRE een project om van alle parlementen die lid zijn van de organisatie, gelijkaardige fiches op te maken over hun werking en organisatie. Dit zal het uitwisselen van informatie vergemakkelijken.

De vakcommissies van het Vlaams Parlement hebben daarnaast de nodige aandacht besteed aan Europese dossiers. Zo stond de Commissie voor Economie stil bij het jaarlijkse Vlaamse hervormingsprogramma in het kader van Europa2020 en het COSME-programma 2014-2020. De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale samenwerking en de Commissie voor Financiën en Begroting wijdden op 15 november 2011 een gezamenlijke vergadering aan de Europese sixpack en economic governance.

Leden van verschillende commissies van het Vlaams Parlement namen deel aan vergaderingen die door het Deense en het Poolse voorzitterschap van de Europese Unie werden georganiseerd. Het Vlaams Parlement stuurde ook twee volksvertegenwoordigers als waarnemer naar de VN-conferentie over duurzame ontwikkeling (Rio+20) die van 20 tot 22 juni 2012 in Rio de Janeiro (Brazilië) plaatsvond.

40 jaar

- **Het Vlaams Parlement werd veertig – en vierde dat niet alleen** **70**
- **40 jaar Vlaams Parlement in woord en beeld** **73**

Het Vlaams Parlement werd veertig – en vierde dat niet alleen

Op 7 december 2011 was het dag op dag veertig jaar geleden dat de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap geïnstalleerd werd. Voor Vlaanderen luidde de oprichting van de Cultuurraad het ontstaan in van een eigen Vlaams volksvertegenwoordiging. Het was niet meer dan logisch dat het parlement deze heuglijke verjaardag niet onopgemerkt voorbij wou laten gaan. Van 3 tot 9 december 2011 vierde het daarom feest. Op het programma stonden een rist activiteiten: een feest van de jarigen, een plechtige zitting, een ontvangst van de ambassadeurs, een internationaal colloquium en de voorstelling van een boek.

Feest van de jarigen

Alle inwoners van het Vlaams en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die op 7 december veertig, dertig, twintig, tien of één jaar oud werden, kregen een feestelijke uitnodiging in de bus: ze werden op 3 december 2011 verwacht voor een groot feest in het gebouw van het Vlaams Parlement. En omdat een verjaardagsfeest een gezinsgebeuren is, was elke jarige welkom met zijn of haar gezin. De volwassenen kregen een viprondleiding van

Vlaamse volksvertegenwoordigers, terwijl de vier- tot negenjarigen werden getraceerd op een spetterend optreden van Kapitein Winokio. De iets oudere kinderen en jongeren konden workshops volgen van de educatieve dienst van het Vlaams Parlement, De Kracht van je Stem, en van het Kinderrechtencommissariaat.

Radio 2 verleende de hele dag zijn medewerking aan dit initiatief en zond van 8 tot 18 uur rechtstreeks uit vanuit de Koepelzaal. Het programma 'En nu serieus',

dat werd gepresenteerd door Luk Alloo en Christel Van Dyck, zoomde tussen 8 en 10 uur speciaal in op deze bijzondere verjaardag, met als centrale praatgast voorzitter Jan Peumans.

De bijna zeshonderd gasten schoven 's middags aan voor een uitgebreid wandelbuffet. Daarna werd deze viering op een passende wijze afgesloten: met een heel grote verjaardagstaart.

Uitgangspunt van het boek is de fundamentele vraag welke stempel het regionaliseringsproces op de ontwikkeling van de twee grote gemeenschappen van dit land heeft gedrukt.

Boek Van een unitair naar een federaal België

Met het boek Van een unitair naar een federaal België. 40 jaar beleidsvorming in gemeenschappen en gewesten (1971–2011) – ook in het Frans beschikbaar trouwens – wil het Vlaams Parlement de betekenis van de regionalisering inhoudelijk beklemtonen. Uitgangspunt van het boek is de fundamentele vraag welke stempel het regionaliseringsproces op de ontwikkeling van de twee grote gemeenschappen van dit land heeft gedrukt. Het Vlaams Parlement gaf zestien wetenschappers uit het noorden en het zuiden van het land de opdracht die vraag aan de hand van een aantal concrete thema's te beantwoorden. De studie stond onder leiding van Prof. em. M. Van den Wijngaert (KU Brussel). Hij neemt ook de inleiding en slotconclusies voor zijn rekening. Het boek is van een voorwoord voorzien door Jan Peumans, voorzitter van het Vlaams Parlement.

Plechtige zitting

Op 7 december, dag op dag veertig jaar na de oprichting van de Cultuurraad, werd in de Koepelzaal een plechtige zitting georganiseerd met toespraken door de voorzitter, de fractievoorzitters en de minister-president. Leden van de diverse parlementen, regeringen, overheidsorganen en de academische wereld kregen hiervoor een uitnodiging, net als de gewezen leden die aanwezig waren bij de openingszitting in 1971 en de gewezen voorzitters van het Vlaams Parlement.

Ambassadeurs

Om het internationale karakter van zijn werking in het daglicht stellen, nodigde het Vlaams Parlement de buitenlandse ambassadeurs die in België vertoeven, de leden van de Regleg, de permanente vertegenwoordigers en de voorzitter van het Comité van de Regio's, uit voor een walking dinner met begeleid bezoek aan het Vlaams Parlement. Liefst 120 internationale vertegenwoordigers tekenden op 7 december 2011 present op deze ontmoeting.

Vlaams Parlement viert veertig jaar met internationaal colloquium

Het internationale en interdisciplinaire colloquium over federalisme en semifederalisme op 9 december 2011 paste perfect binnen de feestelijkheden in het Vlaams Parlement. De geboorte van het Vlaams Parlement en zijn verdere ontwikkeling en evolutie zijn immers intens verweven met de omvorming van de unitaire Belgische staat tot een federale staat.

De viering was aanleiding om stil te staan bij federalisme als politiek en grondwettelijk systeem. Wereldwijd zijn er 24 federale staten. Deze federale staten hebben allemaal een andere ontstaansgeschiedenis en hun federale systemen vertonen grote en kleine verschillen. Wel hebben al deze landen gemeen dat er op meer dan één beleidsniveau wetten worden gemaakt, maar de structuur, de politieke werking en

de bevoegdheidsverdeling in elke federale of semifederale staat zijn uniek.

Op het colloquium werd doelbewust gekozen voor drie West-Europese landen: de Bondsrepubliek, het Koninkrijk België en het Verenigd Koninkrijk. Het colloquium had tot doel om het (semi)federalisme in deze Europese landen tegen het licht te houden en met elkaar te vergelijken. Daarbij kwamen zowel de verklarende factoren voor het Duitse en het Belgische federalisme en het proces van devolution in het Verenigd Koninkrijk aan bod, als enkele aspecten die specifiek zijn voor federale systemen, zoals de institutionele verhoudingen en de politieke interactie tussen het federale en regionale niveau, hun deelname aan het Europese besluitvormingsproces en de financiële aspecten van federalisme.

Jef Neve

Het bestuur van de vzw Gewezen Vlaamse volksvertegenwoordigers organiseerde in het kader van de feestelijke viering in samenwerking met het Vlaams Parlement op 13 december 2011 een afsluitend cultureel evenement. Jef Neve, gerenommeerd jong Vlaams jazzpianist en componist, gaf in de Schelp van het Vlaams Parlement een intiem soloconcert voor de hele parlementaire gemeenschap.

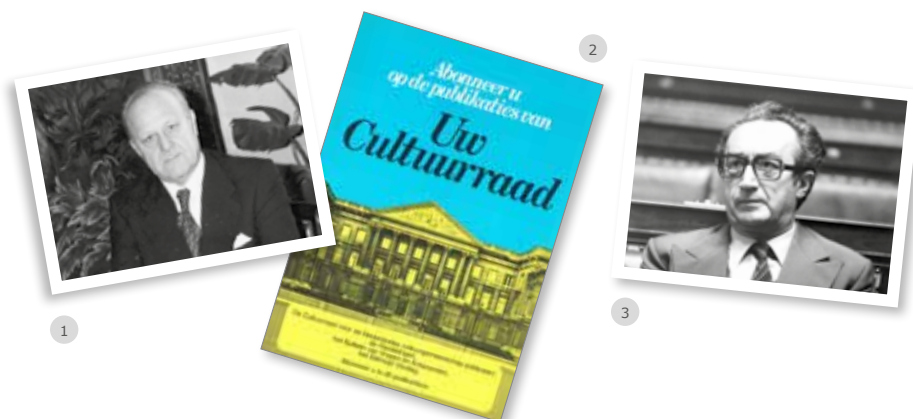

40 jaar Vlaams Parlement in woord en beeld

In 2011 vierden we het 40-jarig bestaan van het Vlaams Parlement. Op 7 december 2011 was het precies 40 jaar geleden dat de voorloper van het Vlaams Parlement, de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, voor het eerst bijeen kwam. Naar aanleiding van die viering hebben we 13 volksvertegenwoordigers van vroeger en nu naar hun ervaringen gevraagd in de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap (1971-1980), in de Vlaamse Raad (1980-1995) en in het Vlaams Parlement (1995-2011). Citaten van vroeger en nu worden verlucht met foto's. Een tijdlijn gidst u naar enkele ankerpunten van onze parlementsgeschiedenis en kaderteksten verhelderen een aantal feiten en gebeurtenissen. 40 jaar Vlaams Parlement in woord en beeld met: Karel Poma, Rik Boel, Hugo Weckx, Norbert De Batselier, Mieke Vogels, Etienne Van Vaerenbergh, Filip Dewinter, Eric Van Rompuy, Kris Van Dijck, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Elisabeth Meuleman en Jan Peumans.

Dit hoofdstuk is een herwerking van de speciale editie van Parlando, tussen december 2001 en december 2011 huisblad van het Vlaams Parlement. Die feest-Parlando stond volledig in het teken van 40 jaar Vlaams Parlement.

Cultuurraad 1971-1980

Start van de Cultuurraad

Rik Boel (BSP): Iets nieuws ondervindt altijd weerstand en moeilijkheden. Ik had de indruk dat de meeste partijen het niet goed voorhadden met de Cultuurraad. Ze beschouwden dat als iets bijkomstigs. De toen nog nationale ministers kwamen zelfs met tegenzin naar de Cultuurraad, met uitzondering van de minister van Cultuur.

Hugo Weckx (CVP): Het was duidelijk dat in de perceptie en in het werk het federale niveau voorrang gaf. Alle belangrijke beslissingen werden in de federale Kamer genomen. De meeste volksvertegenwoordigers waren dus veel meer bezig met het federale parlement dan met de Cultuurraad. Maar er waren in elke fractie een paar mensen die voorrang gaven aan de Cultuurraad, omdat hen dat interesseerde, en omdat cultuur een bevoegdheid is waar politici in hun dagelijkse leven - denk maar aan de verenigingen waar ze lid van zijn - mee geconfronteerd worden.

Karel Poma (PVV): Voor de Franstaligen kwam het Septemberdecreet als een verrassing. Ze hadden verwacht dat de cultuurraden zich zouden beperken tot zuiver culturele aangelegenheden. Het Septemberdecreet was dan wel een taaldecreet, maar het ging verder dan dat. Het regelde namelijk het taalgebruik tussen de werkgevers en hun werknemers en had dus ook impact op de economie. Dat was voor de Franstaligen een brug te ver. *Pourquoi Pas* had het zelfs over 'la prison pour les Francophones'.

Taaldecreten

Karel Poma (PVV): De Cultuurraad schonk aanvankelijk heel veel aandacht aan taalwetgeving. Sinds de oprichting van België werden de Vlamingen als minderwaardig beschouwd. De Vlaamse Beweging richtte zich in de eerste plaats op de taal. Die is immers het cement van het volk.

Rik Boel (BSP): De taal die de Vlamingen spreken is het Nederlands, niet het Vlaams. Het woord 'Vlaams' had een negatieve bijklank, en dat wilde ik eruit. Ik vond het trouwens ook beter dat wij meer en meer 'algemeen beschaafd' zouden spreken. Daarom vond ik het decreet tot vaststelling van de officiële benaming van de Nederlandse taal zo belangrijk. Enkele maanden na de goedkeuring ervan werd een van mijn vrienden in mijn thuisstad Tienen door de politie geverbaliseerd. De agent vermeldde in zijn bekeuring dat het proces-verbaal was opgesteld in het Vlaams. Mijn vriend heeft zich op het bewuste decreet beroepen en heeft zijn bekeuring nooit moeten betalen.

Totstandkoming Cultuurraad: Door de grondwetsherziening van 24 december 1970 werd België ingedeeld in 3 cultuurgemeenschappen. Die kregen elk een eigen parlement met een aantal bevoegdheden waarvoor ze decreten konden goedkeuren. De cultuurgemeenschappen hadden een beperkte vorm van politiek zelfbestuur.

Dubbelmandaat: De leden van de Cultuurraad waren in de eerste plaats lid van de Kamer of de Senaat. Ze kregen hun mandaat in de Cultuurraad erbij, vandaar de term 'dubbelmandaat'. Telkens wanneer de Kamer en de Senaat ontbonden werden, werd ook de Cultuurraad ontbonden. Het dubbelmandaat eindigde in 1995.

De Cultuurraad als parlement: De Cultuurraad had decreetgevende bevoegdheid. De ministers van de nationale regering moesten het beleid uitvoeren en verantwoording afleggen ten opzichte van de leden van de Cultuurraad. De raad had weinig bevoegdheden en financiële middelen.

Vestigingsplaats: De Cultuurraad was bij de installatie te gast in het halfrond van de Kamer van volksvertegenwoordigers. Op 7 maart 1972 koos de Cultuurraad het Paleis der Natie als vestigingsplaats.

24/12/1970
1^e staatshervorming:
beslissing oprichting Cultuurraad

03/05/1972
Eerste decreet:
regeling van het gebruik van de Nederlandse taal bij de eedaflegging

07/12/1971
Eerste installatievergadering:
Robert Vandekerckhove (CVP) wordt verkozen als voorzitter

Cultuurraad 1971-1980

Ideologische tegenstellingen

Rik Boel (BSP): Ideologische tegenstellingen hadden een invloed op de manier waarop de Cultuurraad zijn bevoegdheden uitoefende. De wens om de Cultuurraad meer bevoegdheden toe te kennen op vlak van onderwijs bijvoorbeeld, stootte op enige weerstand van de vrijzinnigen. In die periode was de CVP nog dominant in Vlaanderen en de vrijzinnigen waren bang dat, wanneer Vlaanderen volledig bevoegd zou worden voor het onderwijs, ze in een benarde positie zouden terechtkomen.

heb en waar ik nu nog achter sta, namelijk dat de Vlamingen Brussel niet mogen loslaten.

Belangstelling voor de Cultuurraad

Hugo Weckx (CVP): Wanneer de Cultuurraad vergaderde, zag je op de perstribunes geen journalisten, met uitzondering van wie meewerkte aan het Beknopt Verslag. Terwijl de Kamer van Volksvertegenwoordigers volop in de belangstelling stond, kwam de Cultuurraad bijzonder weinig aan bod in de pers, en dat was frustrerend.

Karel Poma (PVV): In het begin was de Nederlandse Cultuurraad niet zeer bekend. Dat kwam onder meer omdat België nog een unitaire structuur had. Wat volgens mij het meeste invloed heeft gehad, is het gebruik van symbolen. Die spelen altijd een zeer grote rol, want met een symbool kun je meer zeggen dan met een boek. Een symbool dringt veel beter door bij de bevolking dan allerlei propagandamiddelen. Daarom heeft Evrard Raskin (VU) een voorstel ingediend om de Vlaamse Leeuw als vlag voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap vast te leggen, naast een volkslied en een feestdag. Dat voorstel werd in 1973 na heel wat heisa goedgekeurd door de plenaire vergadering.

Rik Boel (BSP): In 1980 heb ik als voorzitter van de Cultuurraad beslist om de 11 juliviering voortaan in het Brusselse stadhuis te laten plaatsvinden. Dat was een zeer bewuste beslissing. Wij moesten ons manifesteren en wij wilden dat de Vlamingen Brussel bij zich hielden. Ik wilde het bewijs leveren van datgene waar ik altijd achter gestaan

Bevoegdheden: Het pakket bevoegdheden was beperkt tot taal, cultuur en de internationale culturele samenwerking. Wel had de Cultuurraad reële autonomie om het gebruik van de talen in bestuurszaken, onderwijs en de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en hun personeel te regelen. Hetzelfde gold voor de culturele materies zoals musea en bibliotheekwezen, kunsten, radio-omroep en televisie, aanmoediging van de vorming van vorsers, jeugdbeleid, lichamelijke opvoeding en sport...

Gewestraad: In de grondwetsherziening van 1970 was ook de gewestvorming ingeschreven. In 1974 werd daaraan uitvoering gegeven via de 'voorlopige gewestvorming' waarbij het Vlaamse Gewest, het Brusselse Gewest en het Waalse Gewest werden opgericht. Ze kregen een eigen parlement (raad) en een adviserende bevoegdheid ten aanzien van materies als huisvesting, ruimtelijke ordening en gewestelijke economische expansie. Binnen de nationale regering werden 3 ministeriële comités voor gewestelijke aangelegenheden opgericht. De gewestraad vergaderde in Mechelen. Door de wet van 19 juli 1977 werden de gewestraden voor Vlaanderen en Wallonië afgeschaft.

Septemberdecreet: schrijft het gebruik van het Nederlands voor aan werkgevers met exploitatiezetel in Vlaanderen voor wat de sociale betrekkingen met de werknemers betreft. Na publicatie in het Belgisch Staatsblad op 6 september 1973 lokte het decreet, dat al in juni door de Cultuurraad goedgekeurd werd, hevige reacties uit bij de Franstaligen.

11/07/1978
Eerste 11 juliviering Cultuurraad

26/11/1974
1e vergadering Vlaamse Gewestraad (Mechelen)

1980
2e staatshervorming
Bijzondere wet tot hervorming van de instellingen

Vlaamse Raad 1980-1995

7

Brussel

Hugo Weckx (CVP): Als Brusselaars mochten we in de Vlaamse Raad niet meestemmen over gewestmateries. Dat stond zo in de nieuwe Grondwet en die moest natuurlijk worden toegepast. Maar het frustreerde mij en Vic Anciaux danig. Elke keer weer protesteerde minstens een van ons omdat onze stem niet meetelde voor de gewestbevoegdheden in Halle-Vilvoorde en de rest van Vlaanderen. Anderzijds hebben de Brusselse Vlamingen in 1984 een mooie overwinning behaald: de Vlaamse Raad riep toen bij decreet Brussel uit tot hoofdstad van Vlaanderen. In de tweede regering-Geens (10 december 1985 – 2 februari 1988) heb ik bovendien een portefeuille Brusselse Aangelegenheden gecreëerd. Zo konden we vanuit de Vlaamse Gemeenschap beginnen wegen op Brussel. Er is immers maar één Vlaamse Gemeenschap in dit land, en daar horen de Brusselse Vlamingen integraal toe.

'Alibiparlement met weinig middelen en omkadering'

Filip Dewinter (VB): De werking van de Vlaamse Raad was ondergeschikt aan die van het federale parlement. Men was eerst federaal volksvertegenwoordiger en pas 'in bijberoep' lid van de Vlaamse Raad. Door zijn beperkte bevoegdheden vergaderde de raad natuurlijk ook veel minder dan het federale parlement en had hij weinig politieke relevantie en uitstraling. Een 'alibiparlement' noemde ik de Vlaamse Raad toen: hij moest dienen om de roep naar meer bevoegdheden, naar meer federalisme, voor een stuk af te blokken. Binnen die context waren ook de dienstverlening, faciliteiten en omkadering minimaal. De diensten waren gehuisvest in de gebouwen van het federale parlement, waar we enkele lokaaltjes mochten gebruiken. Het federale parlement liet ook heel uitdrukkelijk blijken dat wij maar een bescheiden bijhuis waren, dat niet meer dan getolereerd werd. De volksvertegenwoordigers hadden geen persoonlijke medewerkers en nauwelijks fractiemedewerkers.

21/10/1980
Installatievergadering
Vlaamse Raad: voorzitter Rik Boel (SP)

18/12/1980
Vlaamse Raad geeft vertrouwen aan Vlaamse Executieve (Geens I)

8

Staatshervorming van 1980: De cultuurraden werden ook bevoegd voor de persoonsgebonden aangelegenheden zoals delen van het gezondheidsbeleid en bijstand aan personen, welzijnszorg en gezinsbeleid. De 3 gemeenschappen – de Vlaamse, de Franse en de Duitstalige gemeenschap – kregen elk een parlement, dat raad genoemd werd, en een regering die executieve genoemd werd. Bij de staatshervorming werden opnieuw 3 gewesten opgericht: het Vlaamse, Brusselse en het Waalse Gewest. Ook de gewesten hadden een parlement met decretale bevoegdheid en een regering. De bevoegdheden van de gewesten werden duidelijk vastgelegd: het ging wel nog steeds om de vroegere materies zoals ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, huisvesting, leefmilieu, werkgelegenheid ... Belangrijk is ook dat een – zij het voorlopig beperkte – fiscale autonomie toegekend werd aan de gemeenschaps- en gewestraden. In 1981 heeft men in Vlaanderen van de mogelijkheid gebruikgemaakt om gewest en gemeenschap samen te voegen. Daardoor was er één Vlaamse Raad en één Vlaamse Executieve.

Staatshervorming van 1988: Doorheen de verschillende fasen van deze staatshervorming werden de bevoegdheden uitgebreid, werd de financiering van de gemeenschappen en gewesten herzien, werd het hoofdstedelijk Gewest Brussel een feit en werd het Arbitragehof hervormd. In 1988 werd (eindelijk) bijna de volledige onderwijsbevoegdheid overgedragen en de zeer gedeeltelijke gemeenschaps- en gewestbevoegdheidspakketten van voordien werden uitgebreid en gehomogeniseerd. De gewesten kregen daarenboven nieuwe bevoegdheden, waaronder aspecten van het openbaar vervoer en de principiële bevoegdheid over het economisch beleid.

1988-1989
3e staatshervorming

9

10

Leefmilieu en natuurbehoud in de clinch

Mieke Vogels (Agalev): In de periode van de Vlaamse Raad bestond er een enorme spanning tussen landbouw en milieu. Heroïsche debatten heb ik gevoerd! Zo ben ik met Marc Olivier (CVP) in de clinch gegaan over de vinkenzetting, een typisch West- en Oost-Vlaams fenomeen. Bij die arme beestjes werden de ogen uitgestoken zodat ze om ter meest suskewiet zouden kunnen zingen!

Ik lag ook overhoop met Jos De Serrano (CVP), die, als vertegenwoordiger van de Boerenbond, een groot voorstander was van ruilverkaveling. Stukken grond ruilen zodanig dat je grote akkers krijgt die je mechanisch kunt bewerken, is nefast voor de biodiversiteit en bevordert de erosie. De toenmalige minister van Ruimtelijke Ordening, de PVV'er Louis Waltniel, wilde mij en De Serrano verzoenen, tevergeefs natuurlijk. Op een bepaald moment stelde Waltniel me voor: 'Ik ga met jou een helikoptervluchtje maken, dan kun je zien dat die ruilverkaveling nog niet zo lelijk is.' Maar hoewel ik Vogels heet, durfde ik toen nog niet vliegen. Ik ben dus nooit in die helikopter gestapt.

Norbert De Batselier (SP): Mijn naam is verbonden met het eerste Mestactieplan. Dat heeft het in zijn toenmalige vorm nooit gehaald: de weerstand was enorm. Hadden de boeren toen 'ja' gezegd, dan hadden ze later veel minder inspanningen moeten doen. Toch hebben we daardoor de mentaliteit al wat kunnen veranderen.

Eric Van Rompuy (CVP): Het Mestactieplan van Norbert De Batselier was rampzalig voor de landbouw in Vlaanderen, maar misschien wel noodzakelijk om een aantal Europese normen te halen. De Batselier moest dat veel te snel uitvoeren, en zonder compensaties. Tijdens de bespreking van de Septemberverklaring van 1993 heb ik, als fractieleider van de grootste meerderheidspartij, heel zwaar naar hem uitgehaald. Ik heb hem verantwoordelijk gesteld voor de teloorgang van de landbouw in Vlaanderen. Vandaar mijn uitspraak dat er meer varkens moeten zijn dan Vlamingen. Ik was tegen de afbouw van de veestapel: landbouw biedt nu eenmaal tewerkstelling. Met zijn stelling dat mest het voedsel zou kunnen besmetten, had De Batselier bovendien de indruk

gewekt dat de dood van baby's ook het gevolg zou kunnen zijn van die mestproblematiek. Ik heb hem toen gezegd 'u beschuldigt de boeren ervan kindermoordenaars te zijn'. Daarop heeft hij woedend zijn boeken op de grond gesmeten en heeft mij zonder papier van antwoord gediend. Het werd een open debat, een echt vuurwerkdebat tussen de regering en parlementsleden van de meerderheid!

Staatshervorming van 1993: België wordt een federale staat, samengesteld uit gemeenschappen en gewesten, hetgeen een ingrijpende herindeling van het land en aanpassing van de instellingen teweegbracht.

De gemeenschappen en gewesten kregen er pakketten nieuwe bevoegdheden bij, waarvan een van de belangrijkste het verdragsrecht is. Voorts worden de reeds bestaande bevoegdheidspakketten verder aangevuld zoals het landbouwbeleid en het leefmilieubeleid. Ook de strafrechtelijke bevoegdheden worden gevoelig uitgebreid.

Er werden ook extra middelen toegekend, zoals de overheveling van het kijk- en luistergeld aan de gemeenschappen en ook de gewesten kregen een beperkte fiscale autonomie.

Ten slotte werden de Raden vanaf 1995 rechtstreeks verkozen, waarbij het dubbelmandaat afgeschaft werd. De Vlaamse Raad kreeg in dat verband ook constitutieve autonomie: daardoor kan het parlement zelf regels vaststellen inzake samenstelling, verkiezing en werking.

16/01/1989

Financieringswet Gewesten en Gemeenschappen

08/08/1988

Bijzondere wet tot hervorming der instellingen

1993

4e staatshervorming Sint-Michielsakkoorden

11

12

13

Rechtstreekse verkiezing - afschaffing dubbelmandaat

Marleen Vanderpoorten (Open Vld): De rechtstreekse verkiezing van het Vlaams Parlement en de afschaffing van het dubbelmandaat waren uitermate belangrijk omdat de Vlaamse parlementsleden zich vanaf dan volledig konden focussen op het Vlaamse niveau, zonder het ene boven het andere te moeten verkiezen. Het Vlaams Parlement werd plots even belangrijk als of door sommigen zelfs belangrijker beschouwd dan het federale niveau.

Cumul met lokaal mandaat

Etienne Van Vaerenbergh (VU&ID): Een volksvertegenwoordiger die tegelijkertijd gemeenteraadslid is, houdt voeling met de bevolking. Hij luistert naar wat mensen te vertellen hebben, al is het aan de toeg van een café. Dat is trouwens de reden waarom het parlement op vrijdag niet vergadert: op die manier kan een volksvertegenwoordiger ook nog lokaal actief zijn. Omgekeerd kan het parlementaire mandaat ook een meerwaarde betekenen voor het lokale niveau omdat het belangrijk is om de kennis die men hier heeft opgedaan, naar het lokale niveau over te dragen.

Glazen huis

Norbert De Batselier (sp.a): Wij wilden een transparant gebouw realiseren en dus moest glas veelvuldig aanwezig zijn. Tot we de mensen over de glazen vloer in de Koepelzaal gidsten. Wie dan in de Schelp stond en even naar boven keek, bracht sommige vrouwen in verlegenheid... We hebben de transparantie dan maar wat doen verminderen door op het glas vierkantjes aan te brengen die minder doorzichtig waren.

Mieke Vogels (GROEN!): Het Vlaams Parlement is een vast item geworden op de activiteitenkalender van de seniorenbonden, scholen, vrouwenbewegingen enzovoort. Het

parlement is dus echt een open huis, en dat is goed. Maar of dat de kloof tussen burger en politiek dicht, durf ik een beetje te betwijfelen.

Elisabeth Meuleman (GROEN!): Dikwijls stemmen we over decreten die een grote impact hebben op het leven van de mensen, maar slechts weinigen weten wat hier gebeurt. We moeten daar meer aandacht voor hebben, we moeten daarmee naar buiten treden op een heel bevattelijke manier. Ik vind het persoonlijk minder belangrijk dat het logo op het briefpapier goed is en dat 'Vlaanderen' een goed merk is, het moet geen marketing zijn, maar echt wel communicatie naar de burger om die kloof zoveel mogelijk te dichten.

Het Vlaams Parlement als moderne assemblee:

In 1995 was het Vlaams Parlement uitgegroeid tot een volwaardige parlementaire instelling. Het had een stevig pakket bevoegdheden en beschikte over de nodige financiële middelen en infrastructuur. Voorzitter De Batselier en zijn toenmalige Bureau wilden van het parlement een moderne assemblee maken: de klassieke taken (decreten maken, regering aanstellen en controleren en de begroting goedkeuren) op een moderne manier uitvoeren en ook nieuwe taken erbij nemen. Het Vlaams Parlement moest een maatschappelijke functie gaan vervullen en bruggen bouwen tussen de burger en de politici.

21/05/1995
Eerste rechtstreekse verkiezing

16/03/1996
Opening Vlaams Parlementsgebouw

13/06/1995
Installatievergadering Vlaams Parlement
Vlaamse Raad noemt zichzelf Vlaams Parlement

Vlaams Parlement 1995-2011

14

15

16

Debatcultuur - is het Vlaams Parlement saai ?

Marleen Vanderpoorten (Open Vld): Heel wat Vlaamse bevoegdheden zijn technisch van aard, maar ook daarover kan hevig en boeiend gedebatteerd worden. Veel hangt af van de mate waarin de parlementsleden de gave van het woord hebben. Leest men zijn tekst af of wil men van op de banken het debat mee stofferen? Ik heb als parlementsvoorzitter verboden om tijdens het vragenuurtje een tekst af te lezen en dat is nog steeds zo. Actuele Vragen moeten kort geformuleerd worden en punctueel zijn, anders verliest men de spitsheid van het debat.

Lode Vereeck (LDD): Het echte dossiervreten in de commissies staat in dit parlement hoog aangeschreven. Die techniciteit heeft als nadeel dat de debatten in de plenaire vergadering een beetje saai zijn, maar als onmiskenbaar voordeel dat je in de commissies met een technisch goed uitgewerkt voorstel, ook vanuit de oppositie, een redelijke kans op slagen hebt.

Filip Dewinter (VB): Ons parlement is gestoeld op het Nederlandse model. Hier worden vaak op een zakelijke manier heel technische dossiers besproken, waarover de meningsverschillen zich beperken tot nuances. Onze stijl van debatteren staat ver af van de Latijnse traditie van grote retoriek, harde confrontaties, pathos en emotie. Als oppositiefractieleider houd ik wel van die stijl. In die zin heb ik soms heimwee naar het federale parlement. Daar biedt de rechtstreekse confrontatie met de Franstaligen bovendien een extra dimensie aan het parlementaire debat, een spectaculair spanningsveld dat hier ontbreekt.

Lode Vereeck (LDD): Kritiek op de inhoud, op het functioneren van iemand wordt al snel persoonlijk opgevat en ervaren als een belediging. Dat is niet typisch voor het Vlaams Parlement, maar lijkt eerder ingebakken in een Vlaamse cultuur. Als iemand zich persoonlijk aangesproken voelt, gaat hij natuurlijk ook heel hard in het defensief, en op dat moment krijg je geen debat, maar meer een soort catfight, wat ook niet de bedoeling is. Ik vind dat jammer. Ik zou best wel een pittiger en snediger debat willen in dit

Vlaams Parlement naar Nederlands of Brits voorbeeld.

Kris Van Dijk (N-VA): In het Vlaams Parlement kent het debat in de commissie of de plenaire vergadering soms een bitsig verloop, maar na afloop kunnen we altijd samen aan de toog nog iets drinken. Ik ben ook lokaal actief als burgemeester en daar gaat het er scherper aan toe, soms grenzend aan het vijandelijke.

Eric Van Rompuy (CD&V): Een parlement leeft van hoogtepunten, van conflictmomenten, ... Ik heb altijd een conflictueuze stijl aangehouden, ongeacht of ik nu fractieleider was in de meerderheid of in de oppositie. Als parlements lid moet je je niet te 'consensueel' opstellen. Een parlement moet nu eenmaal een tegengewicht bieden tegen de uitvoerende macht.

Marleen Vanderpoorten (Open Vld): In de debatten stellen de parlementsleden van de meerderheid zich al te vaak ondergeschikt op ten overstaan van de regering. Ze voelen zich veel te snel geroepen om hun minister te verdedigen en durven te weinig voluit gaan. Daardoor doen ze tekort aan het parlementaire debat...

Openbaarheid van de vergaderingen

Norbert De Batselier (sp.a): Ik wou veel meer belang hechten aan de werking van de commissies en heb de commissievergaderingen openbaar gemaakt. Dat laatste was tegen de zin van verschillende Bureauleden.

2002

Villa Politica brengt wekelijks verslag uit van wat er in het Vlaams Parlement gebeurt

2001-2003

5e staatshervorming Lambermont- en Lombardakkoorden

11/07/2002

Intrek in het Huis van de Vlaamse volksvertegenwoordigers

Vlaams Parlement 1995-2011

13 juni 1995: Het eerste rechtstreeks verkozen parlement werd op 13 juni 1995 geïnstalleerd. Dat was meteen het einde van het dubbelmandaat. Uitzondering op het dubbelmandaat zijn de 10 Vlaamse gemeenschapssensoren. Dat zijn Vlaamse volksvertegenwoordigers, aangeduid door het Vlaams Parlement, die in de Senaat zitting hebben. Zo hebben de deelgebieden nog een vertegenwoordiging op het federale niveau.

Bevoegdheden: De gemeenschappen zijn bevoegd voor de culturele aangelegenheden, de persoonsgebonden aangelegenheden, het onderwijs en het gebruik van de taal in bestuurszaken, onderwijs en de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers.

De gewesten zijn bevoegd voor:

- ruimtelijke ordening
- de bescherming van het leefmilieu en het waterbeleid
- landinrichting en natuurbehoud
- het huisvestingsbeleid
- het landbouwbeleid en de zeevisserij
- het energiebeleid
- het tewerkstellingsbeleid
- openbare werken en vervoer
- het economisch beleid
- de regelgeving inzake de gemeenten en provincies

Plenaire vergadering: hoogmis van de democratie?

Elisabeth Meuleman (GROEN!): In de plenaire vergadering wordt de discussie uit de commissie te vaak herkauwd. De plenaire vergadering zou nog meer dan ze nu al is, de plaats moeten zijn waar we de echt belangrijke discussies voeren, een beetje afhankelijk van de actualiteit. We hebben nu wel het vragenuurtje, maar in feite zou dat samen met de actualiteitsdebatten de belangrijkste brok van zo'n plenaire vergadering moeten zijn.

Moeten er nog decreten zijn?

Eric Van Rompuy (CD&V): Het grote decretale werk heeft het parlement inmiddels achter de rug. De Vlaamse materies zijn allemaal decretaal verankerd, soms zelfs 'oververankerd'. Ik denk dan bijvoorbeeld aan ruimtelijke ordening, leefmilieu of onderwijs: Vlaanderen is zowaar een keizer-koster geworden... Als er dan toch nog ontwerpen van decreet worden ingediend, houdt men hoorzittingen met alle mogelijke groepen. Daardoor is het debat vaak al volkomen uitgeput voor het echte parlementaire werk zou moeten beginnen: bij de eigenlijke bespreking van het onderwerp.

17/06/2004

Verankering naam Vlaams Parlement in de Grondwet

13-16/11/2008

Festival van de Politiek
Inhouding kunstwerk Arne Quinze

20

Rol van de media toen en nu

Mieke Vogels (GROEN!): In de jaren tachtig had je nog echte wetstraatjournalisten. Elke krant had diverse specialisten: iemand die alles volgde wat met sociale aangelegenheden en welzijn te maken had, iemand die justitie volgde,... Je moest als parlements lid respect afdwingen en aantonen dat je je dossiers kende. Inconsequentie werd onverbiddeijk afgestraft.

In de loop der jaren heeft zich een omgekeerde beweging voorgedaan: parlementsleden zijn steeds meer specialisten geworden, in de media daarentegen komen er steeds meer generalisten. Daarom is het parlement voor journalisten eigenlijk niet meer zo interessant. Door de invoering van provinciale kieskringen heb je als parlements lid bovendien minder face-to-facecontact met je kiezers. Om als politicus te kunnen bestaan, heb je daarom de media echt wel nodig.

Bovendien spelen de parlementsleden ook mee in 'de terreur van de lijstjes': wie heeft de meeste vragen gesteld, wie is het mooist gekleed, ...? Of wat we doen inhoudelijk wel allemaal belangrijk is, daar wordt niet meer naar gekeken. Dat vind ik een vrij kwalijke evolutie: het bezwaart de kwaliteit van het politieke werk.

Democratie van lijstjes en rapporten

Jan Peumans (voorzitter): Wie kritiek geeft op de lijstjes en rapporten heeft een punt. Kwantiteit is maar één aspect. Het is veel belangrijker dat een volksvertegenwoordiger door het stellen van vragen zijn controlerende functie uitoefent: gebruikt hij die vragen in zijn parlementaire werk naar de regering en naar de burger toe? Volksvertegenwoordigers blijven zelf verantwoordelijk voor wat ze met de verkregen informatie doen. Cruciaal is uiteraard dat volksvertegenwoordigers kwalitatief goede vragen stellen.

21

Gebrek aan synthese in het Vlaams Parlement?

Jan Peumans (voorzitter): In een aantal gevallen komt dat voor. Ik denk bijvoorbeeld aan de manier waarop sommige volksvertegenwoordigers allerlei vragen om uitleg stellen aan de ministers. Ik vind niet dat je over een lokaal probleem in discussie moet gaan met de minister. Het Vlaams Parlement moet bezig zijn met de hoofdlijnen, los van de waan van de dag. Je moet een minister bijvoorbeeld niet vragen 'hoe zit het met de problematiek van de sluis in gemeente x?', maar 'hoe zit het met uw investeringen op het gebied van waterwegen, wat is uw politiek, hoe denkt u dat te bereiken, wat heeft u tot nu toe gedaan en hoe denkt u dat verder in te vullen?'.

Rol van de parlementsvoorzitter?

Jan Peumans (voorzitter): Ik ben de voorzitter van het hele parlement en niet van de meerderheid, en ik behartig de rechten van iedereen.

Daarnaast heb ik, samen met het Bureau, net zoals mijn voorgangers een actieplan opgesteld voor de periode 2009-2014, Plenum Ons Vlaams Parlement, waarin ik voorstellen formuleer voor de optimalisering van de politieke werking. Wat ik als voorzitter kan doen, is een kader creëren, maar het zijn uiteindelijk de volksvertegenwoordigers die binnen dat kader die verbetervoorstellen mee moeten realiseren. We moeten het samen doen!

22

07/12/2011
40 jaar Vlaams Parlement

10/2011 6e staatshervorming Vlinderakkoord

Toelichting bij de foto's

- 1** Robert Vandekerckhove (voorzitter: 7/12/1971 - 9/5/1974, *Belga*)
- 2** Communicatiecampagne (1973)
- 3** Jan Bascour (voorzitter: 9/5/1974 - 14/6/1977, *Belga*)
- 4** Maurits Coppeters (voorzitter: 14/6/1977–24/4/1979, *Belga*)
- 5** De plenaire vergadering van 18 januari 1979 (*Belga*)
- 6** Rik Boel (voorzitter: 24/4/1979–21/10/1980)
- 7** Eerste 11 juliviering stadhuis Brussel (1980, *fotograaf onbekend*)
- 8** Jean Pede (voorzitter: 22/12/1981-3/12/1985 & 2/2/1988-18/10/1988, *Belga*)
- 9** Frans Grootjans (voorzitter: 3/12/1985-2/2/1988, *Belga*)
- 10** De redacteurs van de Handelingen tijdens de plenaire vergadering (*Belga*)
- 11** Norbert De Batselier (voorzitter: 13/6/1995 -12/7/2006)
- 12** De eerste vergadering als Vlaams Parlement nog in de gebouwen van de Kamer (13/6/1995, *Belga*)
- 13** Opening van het Vlaams Parlementsgebouw 16 maart 1996
- 14** Marleen Vanderpoorten (voorzitter: 13/7/2006-13/7/2009)
- 15** Uitreiking Gouden Erepenningen aan Tom Barman, Will Tura, Dirk Brossé en Raymond van het Groenewoud (2008)
- 16** Dertig jaar Vlaams Parlement (Martine Goossens)
- 17** In 2007 kregen de ontvangstmedewerkers een pak aangemeten door Tim Van Steenbergen
- 18** Van 14 tot 16 november 2008 organiseert het Vlaams Parlement het Festival van de Politiek met als slotevenement de inhuldiging van The Sequence (Arne Quinze)
- 19** Voorzitter Marleen Vanderpoorten gidst enkele kinderen bij een van de vele kunstwerken tijdens de open dag van het Vlaams Parlement
- 20** 40e editie Parlando, huisblad van het Vlaams Parlement 2011
- 21** Jan Peumans voorzitter sinds 13/07/2009
- 22** Van een unitair naar een federaal België (red. Mark Van den Wijngaert, 2011), uitgegeven naar aanleiding van 40 jaar Vlaams Parlement

Publiekswerking en interne werking

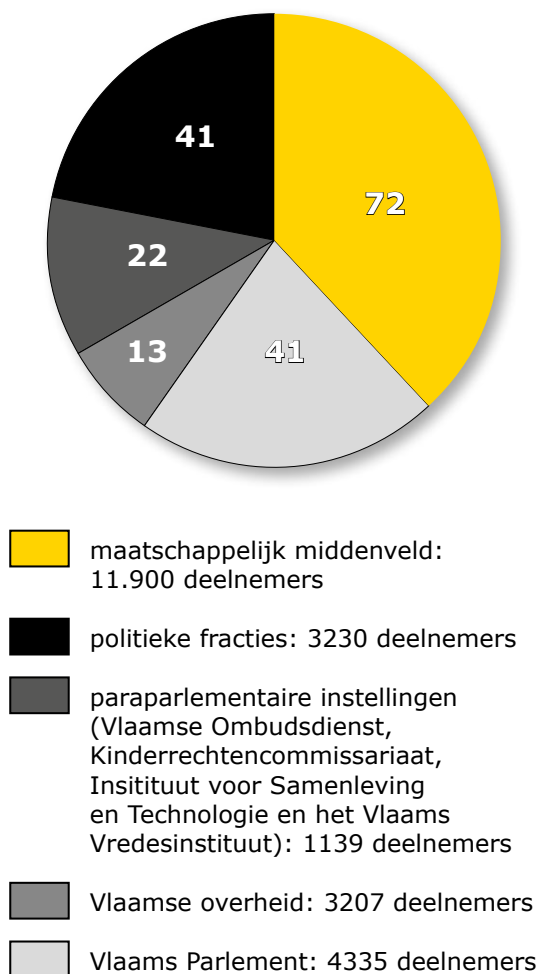
• Een Open Huis	84
• Een gevarieerd cultureel programma in De Loketten	85
• De Kracht van je Stem: jongeren, burgerzin en democratie	87
• Het leven zoals het is ... democratie is een kwestie van techniek	90

Een Open Huis

Evenementen

Het Vlaams Parlement stelt zijn lokalen ter beschikking van instellingen, verenigingen of de Vlaamse overheid voor initiatieven met een maatschappelijke meerwaarde. Op die manier kunnen zij in het unieke kader van het Vlaams Parlement hun studiedagen, congressen of colloquia organiseren. Daarnaast organiseren ook de paraparlementaire instellingen, de politieke fracties en het Vlaams Parlement zelf tal van evenementen voor een breed publiek.

In het parlementaire jaar 2011-2012 vonden er op die manier 190 evenementen plaats. Daarvoor daagden 23.846 deelnemers op. De diverse evenementen werden opgezet door volgende organisatoren:

Rondleidingen

Het Vlaams Parlement biedt gratis rondleidingen aan voor bezoekersgroepen. Tijdens een bezoek krijgt men een toelichting over de opdracht en werking van het Vlaams Parlement, de architectuur en de gebouwen en de, dikwijls geïntegreerde, kunstwerken van hedendaagse kunstenaars. Naast de 62 personeelsleden van het Vlaams Parlement die vrijwillig gidsen, zetten ook 98 Vlaamse volksvertegenwoordigers en hun medewerkers de gidsenpet op om scholen en verenigingen hun werkplaats te tonen.

De rondleidingen in het Vlaams Parlement blijven populair in Vlaanderen. Tijdens het zittingsjaar 2011-2012 kwamen er maar liefst 20.807 geïnteresseerden op bezoek, waaronder 13.845 scholieren.

Het valt op dat steeds meer verenigingen een rondleiding aanvragen: maar liefst 7.962 Vlamingen bezochten via een plaatselijke vereniging of bedrijf het parlement.

Het professionalisme van de gidsen en het interactieve karakter van de rondleidingen, onder meer via het gebruik van digitale schermen, maken dat onze bezoekers ook deze legislatuur met grote tevredenheid terugblikken op hun een rondje Vlaams Parlement

Een gevarieerd cultureel programma in De Loketten

Het bezoekerscentrum De Loketten gonst het hele jaar door van de activiteit. Het Vlaams Parlement organiseert er jaarlijks een eigen tentoonstelling, maar daarnaast zijn er tal van andere evenementen: gastexposities, miniconcerten, de Literaire Loketten ... Zo lokken De Loketten met succes de burger naar het Vlaams Parlement.

in de ruimte – in een reusachtige black box getoond.

In de selectie van videowerken lag de focus op de puur poëtische beeldkwaliteit van het bewegend beeld, maar het medium leent zich ook perfect tot kritische reflecties op het documenterende karakter van beelden. De gepresenteerde videowerken onderscheiden zich van cinema en televisie door hun compromisloze spel met verhaallijnen, beeldcomposities, geluid en de – vaak interactieve – relatie tot de toeschouwer.

Op enkele aparte schermen kon de bezoeker grasduinen in een compilatie van historisch belangrijke videowerken uit de voorbije decennia, samengesteld door Argos.

De tentoonstelling werd in opdracht van het Vlaams Parlement geproduceerd door Contour Mechelen, een organisatie die tweejaarlijks de Biënnale voor Bewegend Beeld presenteert. Het curatorschap was in handen van Hans Martens.

Gasttentoonstellingen

De eigen tentoonstelling: Contour on Tour

Sinds 2003 zet het Vlaams Parlement zijn bezoekerscentrum De Loketten als tentoonstellingsruimte op de kaart. Tussen 21 maart en 11 juli 2012 bracht het Vlaams Parlement in samenwerking met Contour Mechelen en Argos een boeiend overzicht van de Vlaamse videokunst in het eerste decennium van de eenentwintigste eeuw.

De tentoonstelling bestond uit een kern van twaalf kunstenaars: Sven Augustijnen, Michaël Borremans, Wim Catrysse, David Claerbout, Anouk De Clercq, Johan Grimmonprez, Hans Op de Beeck, Nicolas Provost, Bart Stolle, Dennis Tyfus, Sarah Vanagt, Katleen Vermeir en Ronny Heiremans. Hun werken werden – centraal

Van 6 oktober tot 21 december 2011 liep het project Gevaarlijk Jong. De blik van kinderen van het Kinderrechtencommissariaat, een paraparlementaire instelling verbonden aan het Vlaams Parlement. Via multimediale installaties vertelden kinderen en jongeren over onmacht, spelen, armoede, ideaalbeelden, vooroordelen en nog zoveel meer. Deze interactieve speelse tentoonstelling voor jong en oud werd door Sara Dykmans ontworpen. Gevaarlijk Jong was een gezamenlijk project van het Kinderrechtencommissariaat, het Museum Dr. Guislain, de Kopergietery en de Gezinsbond.

Tussen 18 januari en 25 februari 2012 was er de jaarlijkse tentoonstelling van de Henry van de Velde Awards en Labels. De prijsuitreiking van de awards en labels

2011 werd ingeleid door voorzitter Jan Peumans. De award voor een loopbaan ging naar Sofie Lachaert, van opleiding edelsmid. Die voor jong talent werd in de wacht gesleept door grafisch ontwerpster Sarah De Bondt, terwijl BuzziSpace met zijn geluidsabsorberende en ecologische ontwerpen, die hoofdzakelijk hun weg vinden naar kantoorgebouwen en werk-omgevingen, de bedrijfsaward ontving. Ook de acht Henry van de Velde Labels en de OVAM Ecodesign Awards Pro 2011 kwamen aan bod. De bijhorende catalogus was vormgegeven door Leen Depooter. De scenografie was van de hand van designer/interieurarchitect Danny Venlet. De tentoonstelling is een initiatief van Design Vlaanderen in samenwerking met de OVAM, PMV/Cultuurinvest en het Vlaams Parlement.

Lunchevenementen

In het voorjaar van 2011 werd in samenwerking met Poppunt gestart met een maandelijks minipopconcert. In het parlementaire jaar 2011-2012 kwamen daar nog twee nieuwe lunchevenementen bij: sinds oktober 2011 is er een maandelijks miniconcert klassiek/jazz in samenwerking met de conservatoria van Antwerpen, Brussel, Gent en Leuven en met het Orpheusinstituut uit Gent, en

sinds januari 2012 zijn er De Literaire Loketten in samenwerking met het Vlaams-Nederlands Huis deBuren. Onder meer Stefan Hertmans, Bart Van Loo en Saskia de Coster waren al te gast op een editie van De Literaire Loketten.

Andere evenementen

In De Loketten vinden regelmatig prestigieuze evenementen van externe organisatoren plaats: de plechtige uitreiking van de onderzoeksbeurzen van de Vlaamse Liga tegen Kanker (VLK) in aanwezigheid van prinses Astrid (5 oktober 2011), de lezing Dank u, Vlaanderen van RTBF-journalist Christophe Deborsu op initiatief van het Davidsfonds (7 februari 2012) en de viering van tien jaar Villa Politica via een rechtstreekse feestuitzending op vrijdag 10 februari 2012.

Voor alle culturele activiteiten in De Loketten wordt het Vlaams Parlement met raad en daad bijgestaan door de Kunst- en Cultuurcommissie, die wordt voorgezeten door Vlaams erevolksvertegenwoordiger Dany Vandenbossche.

De Kracht van je Stem: jongeren, burgerzin en democratie

Het Vlaams Parlement wil het democratische draagvlak van de samenleving versterken door het uitdragen en aanmoedigen van burgerzin, zo staat het in zijn missieverklaring. De educatieve dienst De Kracht van je Stem draagt hiertoe bij met een ruim aanbod van activiteiten, lesmateriaal en spelmateriaal voor het onderwijs en het vormingswerk.

Educatief materiaal

Er is educatief materiaal van De Kracht van je Stem voor de derde graad van het basisonderwijs, voor het hele secundair onderwijs en voor het volwassenenonderwijs. Het materiaal is zeer veelzijdig: er zijn speldozen, lesmappen en diverse opdrachtenbundels. De lesmappen bevatten basisinformatie en diverse werkvormen en oefeningen om de creativiteit en het probleemoplossende vermogen van de leerlingen te stimuleren. Door groepsopdrachten leren ze samenwerken en deelnemen aan een pluralistisch debat. Het materiaal is ook geschikt voor themadagen of projectweken in de klas of de hele school.

Enkele brochures van De Kracht van je Stem zijn gratis beschikbaar, voor het meeste materiaal wordt een kleine bijdrage gevraagd. Ze zijn tevens gratis te downloaden op www.dekrachtvanjestem.be.

De Kracht van je Stem ontwikkelde didactisch materiaal dat zijn weg naar de scholen vlot heeft gevonden.

Gemeenteraadsverkiezingen 14 oktober 2012: een brochure in eenvoudige taal en een Verkiezingsdoos

Een verkiezingsjaar is voor leerkrachten de aanzet om extra aandacht te besteden aan onze democratie, onze instellingen en het democratische debat. Bovendien is de gemeente een bestuursniveau dat kort bij de jongeren staat. De Kracht van je Stem ontwikkelde didactisch materiaal dat zijn weg naar de scholen vlot heeft gevonden.

Kies-Keurig 2012 is een brochure voor jongeren én volwassenen over de gemeente, de provincie en de verkiezingen op 14 oktober 2012. Wat doet een gemeente? Wie bestuurt de gemeente? Is stemmen belangrijk? Hoe stem je geldig? Deze brochure in eenvoudige, verstaanbare taal maakt van de politiek in de gemeente een concreet verhaal.

Kies-Keurig 2012 werd gemaakt in samenwerking met Puzzel Brussel en vzw Toemeka (Beweging voor een verstaanbare samenleving) en werd op ruim 10.000 exemplaren verspreid.

In de Verkiezingsdoos 2012 zitten verschillende methodieken voor leerlingen van 10 tot 18 jaar:

- de brochure Kies-Keurig 2012;
- de dvd Een klare kijk op politieke partijen, met bijhorende brochure. Politicoloog Kris Deschouwer legt er uit wat partijen precies zijn, waarom ze belangrijk zijn, waar ze voor staan en hoe ze werken (in samenwerking met Toemeka vzw en Puzzel Brussel);
- het bordspel Zo Verkozen, editie 2012, met vragenkaartjes over gemeente, provincie en verkiezingen, en info voor de leraar;
- de cd met cd-boekje Een dag in het leven van een burgemeester;

- een opdrachtenbundel voor het secundair onderwijs met een handleiding voor de leraar;
- een opdrachtenbundel voor de derde graad van het basisonderwijs;
- blinde kaarten van de Vlaamse provincies met de gemeenten;
- twee posters Geldig stemmen met potlood en Geldig stemmen met de stemcomputer.

De Verkiezingsdoos 2012 (936 dozen) was op 25 september 2012 uitgeput. De losse onderdelen bleven te bestellen en te downloaden op de website.

Met de Doedoo's G4 kunnen leerlingen in de klas een gemeenteraad simuleren. Ze zeten in vier fictieve partijen, die elk proberen hun stempel te drukken op het beleid van de gemeente. Ze worden geconfronteerd met problemen waarop ze in overeenstemming met hun partijprogramma moeten reageren. De besluiten van de gemeenteraad worden zichtbaar gemaakt op een speelplaattegrond.

Al spelend geraken de leerlingen vertrouwd met de bevoegdheden van een gemeente en oefenen ze democratische attitudes: luisteren naar elkaar, samen een oplossing uitwerken, argumenteren, respect opbrengen voor elkaars mening ...

G4 werd gerealiseerd in samenwerking met het Centrum Informatieve Spelen en naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen 2012 extra in de kijker gezet.

Vormingen

De Kracht van je Stem organiseert in het Vlaams Parlement vormingen voor studenten in de lerarenopleiding en nascholing voor leraren. Tijdens het schooljaar 2011-2012 volgden 413 studenten een vormingsdag. (Tabel 2 Vormingen voor studenten in de lerarenopleiding) Voor leraren organiseerde De Kracht van je Stem verschillende workshops en een open lerarendag.

Sst, de leerkracht leert. 59 deelnemers volgden deze workshop in samenwerking met de Vlaamse Scholierenkoepel, gespreid over twee dagen. Masterclass voor leraren over de gemeenteraadsverkiezingen. 56 leerkrachten konden deelnemen aan deze masterclass, waaraan politicoloog Kris Deschouwer en de medewerkers van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur meewerkten. De leerkrachten konden de nieuwe stemcomputers uitproberen. Lerarendag. Deze vond plaats op 15 februari 2012, 129 leraren namen hieraan deel.

Tot slot gaf De Kracht van je Stem vier presentaties voor gemeentelijke communicatieambtenaren. Dit gebeurde op vraag van Kortom vzw (Vereniging voor overheidscommunicatie).

Educatieve dagprogramma's voor leerlingen in het Vlaams Parlement

Op maandag en vrijdag kunnen scholen vanaf de derde graad basisonderwijs tot het volwassenenonderwijs een educatief dagprogramma volgen in het Vlaams Parlement. Het programma wordt gratis aangeboden en bestaat uit een aangepaste rondleiding in de voormiddag en een simulatiespel in een commissiezaal in de namiddag. De programma's krijgen reeds jaren een hoge waardering van gemiddeld 8,3 van de begeleidende leraren en zijn dan ook elk jaar weer snel volzet.

Tijdens het simulatiespel oefenen de leerlingen een aantal democratische attitudes: luisteren naar elkaar, samen een oplossing uitwerken en verdedigen, argumenteren, respect opbrengen voor de mening van anderen. Ze zitten op de plaatsen van de volksvertegenwoordigers in de commissiezalen en voelen zich zo even Vlaams volksvertegenwoordiger. Een ervaring die, volgens de leraren, beklijft.

Evenementen met en voor jongeren

De Kracht van je Stem organiseerde in de loop van dit parlementaire jaar tal van evenementen met en voor jongeren.

Gevaarlijk Jong. Van oktober 2011 tot eind december 2011 konden leerlingen van de derde graad basisonderwijs en de eerste graad secundair onderwijs een dagprogramma van De Kracht van je Stem volgen, dat aansloot bij de tentoonstelling Gevaarlijk Jong! van het Kinderrechtencommissariaat in de Loketten.

Op 20 oktober 2011 gingen zeven jongeren, naar aanleiding van Zuiddag, in debat in de commissie voor Onderwijs en Gelijke kansen over de talennota van de minister van Onderwijs.

Kinderen en jongeren maakten op 3 december 2011 een fotoreportage en een radio- en videoreportage over 40 jaar Vlaams Parlement.

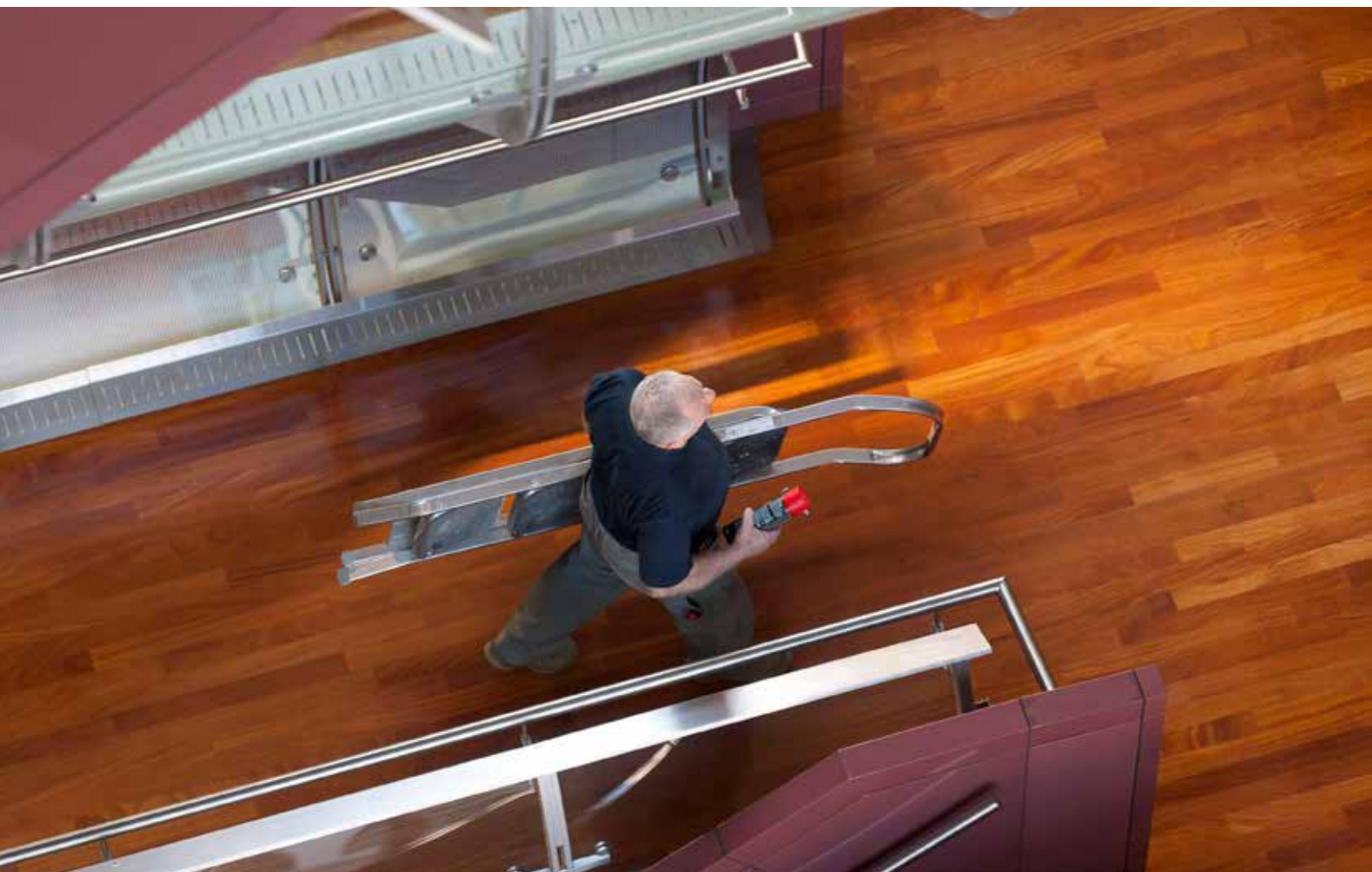
Het Vlaams Parlement was gastheer voor het Jongerenpact 2020 en voor de P-dag: op ontdekking in de parlementen.

Het leven zoals het is ... democratie is een kwestie van techniek

Politiek draait vaak om strategie, tactiek en uithouding, maar is ook, meer dan men kan vermoeden, een kwestie van techniek. Letterlijk. Een groot aantal technische snufjes is niet meer weg te denken uit een hedendaags parlement. En het kan niet anders of een goed onderhouden parlementaire infrastructuur komt heldere en doordachte besluitvorming ten goede. Een feilloze techniek als hoeksteen van een goed draaiende democratie, ziehier het belang van de dienst Infrastructuur van het Vlaams Parlement. Deze dienst, verantwoordelijk voor één van de I's van de directie AI2, bestaat uit 4 klusjesmannen, 5 techniekers, 2 helpdeskmedewerksters, 2 gebouwenbeheerders en een coördinator.

Vaak wordt de onvergeeflijke fout gemaakt klusjesmannen te verwarren met techniekers en vice versa. Nochtans zijn zij redelijk eenvoudig van elkaar te onderscheiden. Een klusjesman herkent men aan zijn werkplunje, een degelijke overall waar geen hippe ontwerper aan te pas is gekomen. Klusjesmannen opereren ook steeds in duo. Ziet u twee overalls in actie, dan weet u dat er geklust wordt. De techniekers hebben elk een eigen specifieke verantwoordelijkheid en werken vaker solo. Bovendien zijn zij vestimentair

iets minder rechtlijnig: vaak werken ze 'in burger', af en toe trekken ze een overall aan, en tijdens parlementaire vergaderingen maken ze hun opwachting in een parlementair kostuum. Het parlementaire jasje en dasje missen trouwens hun effect niet. "Het valt echt op dat men vriendelijker is wanneer we ons kostuum aan hebben. Als we in overall door de gebouwen wandelen, worden we doorgaans genegeerd, maar eens strak in het pak houdt men zelfs de deur voor ons open."

Tussen de klusjesmannen en de techniekers is er een strikte taakverdeling. De karweien waar geen elektriciteitsdraad aan te pas komt, is voor rekening van de klusjesmannen. Zodra ergens een draad aanhangt, nemen de techniekers het heft in handen. De klussers zijn de mannen die knellende deuren passend maken, lampen vervangen, kunstwerkjes aan de muur hangen en lekkende kranen herstellen. Naast deze klassiekers strekt hun repertoire zich uit over een eindeloos gamma van huis-, tuin-, en keukenklussen: banden van lekgereden parlementsleden vervangen, schoenhakken van bezoeksters lijmen, de parlements-fietsen onderhouden, de vlaggen hijsen op het balkon van de voorzitter, het behoort allemaal tot hun takenpakket. En wanneer toiletbezoekers zichzelf opsluiten, wat nogal eens pleegt te gebeuren, hebben de klusjesmannen de delicate taak om de betrokkenen te bevrijden uit hun sanitaire gevangenschap. De hele dag door speuren ze met een arendsblik naar verborgen gebreken en technische onvolmaaktheden. Een tweede natuur, noemen ze het zelf.

Het merendeel van de interventies wordt evenwel uitgevoerd na een melding van een hulpbehoevende kantoorbewoner. De meldingen komen binnen bij een centrale helpdesk die draaiende wordt gehouden door de twee enige vrouwen in dit voor de rest exclusief mannenbastion. Zij vormen het aanspreekpunt voor de parlementsleden en de personeelsleden met een technisch probleem, beoordelen de aanvragen en geven de opdrachten door aan de bevoegde techniker, klusjesman of onderhoudsfirma. Dringende en ernstige problemen worden uiteraard eerst aangepakt, minder ernstige problemen krijgen een lagere prioriteit. En het verzoek van een zwangere medewerkster om een buikvormige uitsparing in haar bureautafel te laten figuurzagen werd niet uitgevoerd.

Naast de interventies op afroep, voeren de klussers ook regelmatig routine-opdrachten uit. Zo worden de lampen in de gebouwen op geregelde tijdstippen systematisch vervangen. Een klusje dat minder vanzelfsprekend is dan het lijkt, want voor het gebruik van de stelling die toelaat om snel en efficiënt een groot aantal lampen te vervangen moet eerst een heuse opleiding gevolgd worden én dient de stelling officieel gekeurd te worden. En dat geldt voor elk stuk gereedschap dat in huis gehaald wordt. Door de toename van het aantal klusjesmannen en de bijbehorende expertise worden ook almaar vaker grotere karweien die vroeger uitbesteed zouden worden, zelf uitgevoerd. Voor het verplaatsen van

deuren, het zetten van gyprowandjes en het bijbehorend plaasterwerk gaat men voortaan eerst intern bij de klussers te rade.

Hoewel de klusjesmannen en de techniekers zich zelden of nooit op elkaars terrein begeven, slaan ze eenmaal per jaar broederlijk de handen in elkaar. Dit jaarlijkse orgelpunt van samenwerking voltrekt zich bij de levering van de gevreesde kerstboom, een gul gebaar van de Duitstalige Gemeenschap, maar een vergiftigd geschenk voor het parlementair personeel dat telkens met man en macht het indrukwekkend gevaarte het Peristilium moet binnenslepen. Zodra de boom rechtstaat wordt hij overgeleverd aan de creativiteit van de klusjesmannen die hem versieren.

De indrukwekkende hoeveelheid techniek die in de ingewanden van de parlementaire gebouwen zit, gaande van de elektriciteit, de luchtregeling, de telefonie en beveiliging tot de stem- en geluidsapparatuur, wordt beheerd door een team van 5 techniekers. Het merendeel van de technische installaties in huis wordt geplaatst en onderhouden door externe firma's, maar zowel de aankoop, de installatie als het onderhoud van die installaties wordt begeleid door iemand van eigen huis. Zo is het schrijven van de technische gedeelten van de bestekken die opgemaakt worden met het oog op de aankoop van een nieuwe installatie een belangrijke verantwoordelijkheid van de dienst Infrastructuur.

Elke techniker is, op basis van zijn opleiding of vroegere werkervaring, verantwoordelijk voor een specifiek onderdeel van het technische radarwerk. Toch moet elke technicus op zijn minst een elementaire kennis hebben van de andere domeinen zodat zij in tijden van nood, desnoods met telefonische assistentie van de specialist ter zake, de hoogstnoodzakelijke ingrepen kunnen doen. Een ware nachtmerrie voor elke techniker zijn onaangekondigde stroomonderbrekingen.

Uiteraard is het voor niemand een pretje dat zijn PC plots uitvalt, maar veruit de grootste paniek heerst dan in het serverlokaal waar zonder airco de servers een voor een uitvallen. Het is dan aan de aanwezige technicus, al dan niet gespecialiseerd in elektriciteit, om zelf het hoofd koel te houden en het probleem op te lossen vooraleer ook de noodgenerator er wegens gebrek aan diesel de brui aangeeft.

Omdat technische installaties zich niets aantrekken van stamtijden, laat staan van verlofdagen, is er elke dag van het jaar, de klok rond, een technicus bereikbaar.

Wanneer de MP's tijdens hun nachtelijke ronde een sanitair lek ontdekken die een daags nadien te openen tentoonstelling in de Loketten onder water dreigt te zetten, wordt de technicus van permanentie uit zijn bed gebeld. Gedurende de plenaire vergadering en de commissievergaderingen moet steeds een technicus in huis zijn om het hoofd te bieden aan eventuele problemen met de geluids- of de steminstallatie.

Tot slot strekt zowel voor de klusjesmannen als voor de techniekers enige ervaring met dieren, en meer in het bijzonder met het onschadelijk maken ervan, tot aanbeveling. Muizen, duiven, pissebedden, vleermuizen, het Parlement heeft ze allemaal al over de vloer gekregen. Maar elk van hen heeft het zich achteraf beklagd. Al is het één keer slecht afgelopen met een tijdelijke medewerker. Op papier nochtans een hoogvlieger, maar net dat werd hem fataal. Toen de valk in kwestie, net voor de ingebruikname van het Huis van Vlaams Volksvertegenwoordigers, werd losgelaten in het Atrium om er een duivenpopulatie te verjagen, vloog hij zich prompt te pletter tegen een glazen wand. Een jammerlijk slachtoffer van een transparant parlement.

Colofon en contactgegevens

Het jaarverslag van het Vlaams Parlement werd uitgegeven in opdracht van het Bureau.

Hoofdredactie

Martine Goossens

Coördinatie

Dirk Nuyts m.m.v. Nele De Baets

Eindredactie

Liesbeth Van den Berghe, Bloknoot

Medewerkers

Dries Bergen, Rik Berquin, Lieve Beullens, Marianne Boone, Klaas Brusselmans, Geert Craps, Johan Cuypers, Nele De Bock, Bart Debrabandere, Willy Dirkx, Marc Lebrun, Nico Lemaire, Marc Lemaitre, Dirk Mattens, Guy Mendonck, Stefaan Mergaerts, Lut Moulaert, Dirk Nuyts, Frank Ornelis, Herman Overheyden, Geert Rits, John Thielemans, Kris Van den Brecht, Luk Van Looy, Wilfried Van Vinckenroye

Fotografie

Kurt Van Strijthem, Stefan Dewilde en Belga

Grafische vormgeving

Wim De Ridder
drukkerij@vlaamsparlement.be

Meer informatie en contactgegevens

Postadres	Vlaams Parlement 1011 Brussel
Bezoekadres	Huis van de Vlaamse Volksvertegenwoordigers Leuvenseweg 86, 1000 Brussel
	Voor rondleidingen: De Loketten IJzerenkruisstraat 99, 1000 Brussel
E-mail	algemeen@vlaamsparlement.be
Telefoon	02 552 11 11
Fax	02 552 11 22
Website	www.vlaamsparlement.be

